УКРАЇНСЬКА СПОРТОВА ЦЕНТРАЛЯ АМЕРИКИ І КАНАДИ

1955-2005

УСЦАК

50

ЮВІЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ

JUBILEE ALMANAC

50th ANNIVERSARY

OF THE UKRAINIAN SPORTS FEDERATION OF USA AND CANADA

1955-2005

Edited by

OMELAN TWARDOWSKY

Newark, New Jersey
2005

УКРАЇНСЬКА СПОРТОВА ЦЕНТРАЛЯ АМЕРИКИ І КАНАДИ

ЮВІЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ УСЦАК

1955-2005

Упорядник

ОМЕЛЯН ТВАРДОВСЬКИЙ

Пресовий референт УСЦАК

Нюарк, Ню Джерзі

2005

Друковано в COMPUTOPRINT CORP., 1360 Clifton Ave., #402, Clifton, NJ 07012
Tel: (973) 574-8800 Fax: (973) 574-8887 E-mail: computopr@aol.com

Управа УСЦАК – 2003-2005 рр.

1-ий ряд, сидять зліва: Р. Пиндус – секретар, М. Бокало – ланкова плавання, М. Стебельський – голова, І. Ісаїв – заступник голови (Схід), А. Напора – фінансовий секретар. 2-ий ряд: О. Федаш – ланковий відбиванки, О. Твардовський – пресовий референт, М. Приймак – представник К.У.СУМ, В. Цюрпіта – голова Контрольної Комісії, В. Тараско – ланковий бейсболу, Є. Чижович – ланковий копаного м'яча. Бракує на знимці: заступник голови (Захід) – В. Павелчак, заступник голови (Канада) – К. Чолій, вільні члени: Р. Куціль, Б. Редь, Р. Когут; ланковий тенісу – Ю. Савчак, ланкові шахів: о. М. Процик і д-р О. Попович; ланковий лещетарства – С. Палидович, члени Контрольної Комісії: К. Мацьків і О. Лесюк; члени Товариського Суду: Я. Козак, В. Рудакевич і померший В. Сімків.

50-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ

24 грудня 1955 року в місті Торонто, Канада, відбулись основуючі Загальні Збори представників українських спортових Товариств-Клюбів і спортових осередків молодіжних Організацій – Пласт, СУМ і ОДУМ, щоб вирішити складну проблему координації й співдії українських спортових осередків Північної Америки й Канади.

На цій історичній нараді-зборах покликано до життя Українську Спортову Централю Америки і Канади (УСЦАК) зі завданнями координувати і унапрямлювати спортову активність й діяльність і репрезентувати український організований спортовий рух в українському середовищі, як також на зовні.

Вибрано Спортову Раду та Виконавчі Органи цієї спортової централі. До Спортової Ради увійшли такі особи: д-р Е. Жарський – голова, Б. Синишин – заступник голови, Є. Гець – секретар і М. Дуда, О. Новицький, М. Цар, М. Бардин – члени Ради. Ділово-виконавча Управа: проф. І. Красник – голова, Я. Хоростіль – заступник голови, В. Левицький – секретар і скарбник, Р. Припхан – референт судівництва, Р. Савчак – референт дисципліни і верифікації.

У відозві Централі говорилось: "Сотки, а то й тисячі нашої молоді розвивають свої фізичні і духові сили в українських спортових і молодіжних товариствах. Це доказ здоров'я, це джерело живучости, невмирущости української людини – її тіла і духу. Це запорука росту української молоді на повновартісних членів вільної української спільноти.

50-літна многогранна діяльність УСЦАК з питоменною рухливістю й активністю в спортовому житті діяспори на теренах Північної Америки, головно Канади, в першому десятиліттю існування, увінчалася великим успіхом. Надзвичайно вдалі численні кожнорічні турніри за першенство Спортової Централі у відбиванці, легко-атлетиці, плаванні, тенісі, копаному м'ячі, шахах, настільному тенісі, лещетарстві, гартували молодь і захоплювали численних уболівальників.

Відбувалися успішні змагання в копаному м'ячі, відбиванці з братніми балтийськими спортовцями, а завершилися двома величавими Олімпіядами. УСЦАК в порозумінні з представниками балтийських народів, вірменів, зорганізувала в Канаді в м. Етобікок в 80-их роках дві "Олімпіяди поневолених народів".

З нагоди 1000-ліття хрещення України, УСО "Тризуб" зорганізував другу українську Олімпіяду в Філядельфії, а через 12 років перевів "Українську Діяспорну Олімпіяду", також коло Філядельфії. Обі Олімпіяди відбулись під протекторатом УСЦАК. Українська молодь з ентузіязмом численно з'їхалася з цілої Америки і східньої Канади.

З перших початків Незалежности України, УСЦАК нав'язала контакти з передовими репрезентантами українського спорту в Україні й поспішила з моральною, а відтак з посиленою фінансовою допомогою. Біля 40 спортових Федерацій України, завдяки фінансовій піддержці, могли оформити своє членство в европейських і світових спортових Федераціях. Частинно забезпечила фінансово українських олімпійців в участі у світових Олімпіядах, зимовій Олімпіяді в Лілленгаммер і у літніх в Атлянта і Сидней.

В 1991 році на запрошення УСА (Української Спортивної Асоціяції) і Ф.К. "Карпати"-Львів спільно відзначити й разом відсвяткувати 80-річчя колись славного С.Т. "Україна". Управа УСЦАК при допомозі спортових Товариств і молодіжних Організацій, зорганізувала збірні з копаного м'яча (3 дружини), відбиванки (2 дружини), з тенісу, плавання і шахів. Дружні спортові змагання-зустрічі українців роджених в Америці й Канаді з українцями з материка були братаннями обох віток українців розділених тисячами миль і океанами. Це був тріюмф незламного українського духа!

Сподіваємось, що творці-засновники Української Спортової Централі не завелися у своїх прогнозах і сподіваннях. УСЦАК вподовж свого довгого п'ятдесятиліття гордо ніс прапор українсьокго національного спорту на чужині!

Сотням заслужених спортових діячів, тренерів-виховників, належиться наша доземна пошана і вічна вдячність та признання за їхню безкорисну й самовіддану працю і труд!

Багато із них вже не має між нами – вічна й славна їм пам'ять, а живим низький поклін і досмертна пошана та вдячність!

Мирон Стебельський
голова УСЦАК

УСЦАК – ПАТРІОТИЧНА СПОРТИВНА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯСПОРИ

До 50-річчя від дня утворення – погляд з Києва

Українська Спортова Централя Америки й Канади (УСЦАК) була утворена 24 грудня 1955 року в канадському місті Торонто в результаті реорганізації Союзів спортивних товариств Заходу і Сходу США, а також Канади для поліпшення організації та координації спортивного життя українців на північноамериканському континенті.

До утворення УСЦАК спортивна діяспора пройшла довгий, складний, часто тернистий шлях життя на чужині, далеко від Рідного краю. А починався цей шлях в далекі двадцяті роки минулого століття, коли на американській землі спочатку в Нью-Йорку в 1915 р., а потім в Джерзі-Сити були створені перші організації "дві сотні" Українських січових стрільців, які перейняли бойовий національний дух, традиції і досвід нелегкої боротьби січових стрільців на терені України у визвольних змаганнях нашого народу за незалежність. Пізніше були створені інші січові організації на Сході США. На першому з'їзді січових організацій 11 листопада 1916 р. було затверджено статут, назву – "Січова Організація ЗСА". Її символікою стали жовто-блакитний прапор та герб (спочатку Галицький Лев, пізніше Тризуб).

Головою організації вибрали одного з найчільніших діячів січового руху – Петра Задорецького. Але невдовзі з різних причин ці січові організації припинили своє існування.

Однак, ця славна традиція утворення українських січових організацій на американській землі не була зовсім перервана і забута, бо вже 21 грудня 1924 року 12 українських патріотів-емігрантів заснували в Ньюарку місцевий осередок – "третю сотню" крайової організації "Чорноморська Січ", славний 80-літній ювілей якої, широко відзначали в діяспорі в 2004 році.

Тодішні американські січові організації мали військову структуру, учасники якої носили січові однострої, займалися муштрою та фізичними вправами, проводили культурно-освітню роботу серед української громади, плянували дійову допомогу сформованим загонам України у її національно-визвольних змаганнях за незалежність.

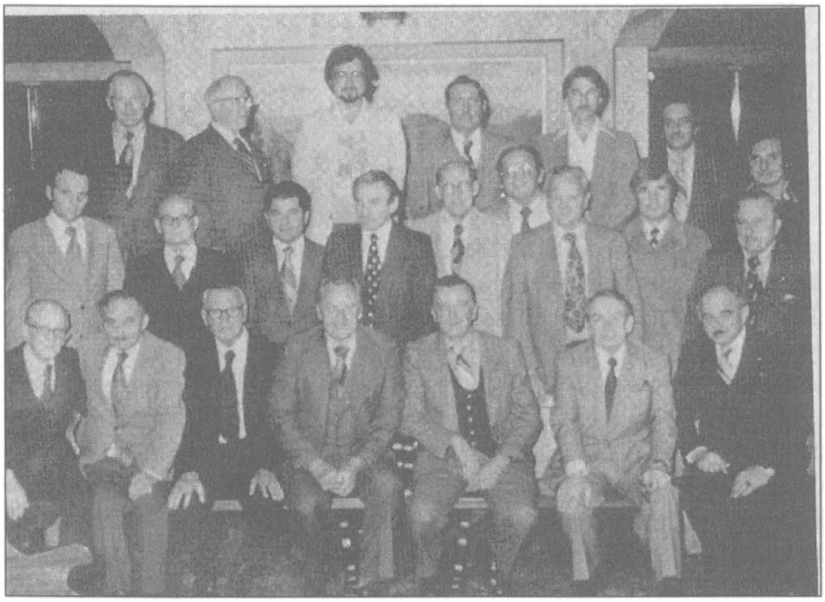
Пізніше товариство поширило свою діяльність на спорт, спочатку на бейсбол, потім на баскетбол (кошиківку), футбол (копаний м'яч), а згодом до існуючих секцій додалися волейбол (відбиванка), теніс, плавання, шахи, гокей, лижний спорт (лещетарство), бридж, ґольф.

Українці, які переселилися до США і Канади після Другої світової війни були політичному еміґрантами з високим рівнем національної свідомости й патріотизму, незламними борцями проти московсько-комуністичного поневолення своєї Батьківщини. Вони швидко створили там, крім українських молодіжних організацій Пласт, СУМ, ОДУМ та інших громадянських інституцій, цілу мережу українських спортових товариств, називали їх відповідними українськими назвами, мріяли про повернення на Батьківщину після падіння комуністичного режиму.

Нині більшість створених спортивних організацій є членами УСЦАК, серед них: УСО "Тризуб" (Філядельфія), "У.С.К." (Нью-Йорк), СУМ СТ "Крилаті" (Йонкерс), Карпатський Лещетарський Клюб "К.Л.К.", УСТ "Львів" (Клівленд), УСТ "Черник" (Детройт), УАСТ "Леви" (Чікаґо), СУМ СТ "Крила" (Чікаго), УСТ "Полтава" (Рочестер), УСТ "Україна" (Торонто), УСК "Карпати" (Міссіссаґа), К.П.С. "Пласт", Українська Скавтська Організація, Крайова Управа Спілки Української Молоді "СУМ" Українське спортово-виховне товариство "Чорноморська Січ" (Ньюарк), яке входить до Централі, було засновано ще в 1924 році.

З утворенням УСЦАК спортивне і громадсько-політичне життя діяспори в Північній Америці пожвавішало.

В 1969 році з ініціятиви керівників Централі М. Стебельського і О. Твардовського була організована єдина на північноамериканському континенті спортивна школа для українського

Учасники Загальних Зборів УСЦАК, перед залею нарад на Союзівці, дня 4-го листопада 1978 року. Сидять від ліва: інж. Б. Рак (КЛК, Н.Й.), дир. В. Квас (Союзівка), Р. Савчак (УСО "Тризуб"), Р. Куціль (УАСТ, Рочестер), М. Стебельський (УСВТ "Ч.Січ"), Я. Хоростіль (СТ "Україна"), інж. Р. Ракочий (КЛК, Н.Й.). Другий ряд від ліва: І. Сохан (Пласт, ЗСА), д-р І. Єрант (УСК, Н.Й.), О. Твардовський (УСВТ "Ч.Січ"), О. Желтвай (СТ "Україна", Торонто), д-р Р. Слиж (УСВТ "Ч. Січ"), В. Андрейко (УСК, Н.Й.), інж. Ю. Хранeвич (УСВТ "Ч.Січ"), інж. Я. Козак (УСО "Тризуб), Я. Петрик (СУМА, ЗСА). Третій ряд від ліва: Л. Шминда (Статен Айленд), мґр Ярослав Рак (РФК), Л. Білик (Пласт, ЗСА), О. Скульський (УСО "Тризуб"), Б. Сушко (Пласт, Канада), Я. Мороз (КЛК, Торонто), І. Чума (КЛК, Торонто).

юнацтва на оселі в Ґлен Спей, в якій понад 35 років проводяться навчання і пройшло вишкіл багато української молоді.

Під патронатом Централі проводилися дві Вільні Олімпіяди в 1980 і 1984 роках в канадському містечку Етобікок в передмісті Торонто.

4 липня 1980 року під час бойкоту багатьма країнами Олімпійських ігор в Москві, на місцевому стадіоні м. Етобікок звилися в небо національні прапори України, Литви, Латвії, Естонії й Вірменії, які сповістили про відкриття першої Вільної Олімпіяди на знак протесту проти нападу СССР на Афганістан і поневолення народів названих вище країн, які входили в "імперію зла" – СССР, за виступ олімпійських команд цих країн на міжнародних змаганнях окремими національними командами. Вільні Олімпіяди перетворилися у яскраві заходи дружби представників країн у їх спільній боротьбі проти поневолення московським комуністичним режимом народів, що входили до складу СССР, за визволення, свободу і незалежність своїх батьківщин.

Комуністичні цербери-уткіни, близнюки в журналі "Старт" оскаженіло засуджували, поливали брудом учасників Вільних Олімпіяд, вживаючи найгірші слова політичного лексикону, що свідчить про надзвичайно велику ролю, яку відігравали такі спортивні заходи нашої діяспори в боротьбі з російським комуністичним режимом – поневолювачем України.

Щорічно проводилися спортивні ігри та фестивалі на оселях і при спонсорській підтримці Українського народного союзу (УНС) і Українського братського союзу (УБС).

В минулому столітті було проведено три українські діяспорні Олімпіяди в місті Філядельфія, яке справедливо називають столицею Олімпіяд української діяспори. Перша Оілмпіяда відбулася тут в 1936 році, коли в Україні лютував страшний комуністичний терор після Голодомору 1932-1933 років, а держави вільного світу проводили Олімпіяду в Мюнхені.

Друга Олімпіяда відбулася в 1988 році й була присвячена 1000-літтю Хрещення України, яка ще знаходилася в поневоленому стані, але продовжувала боротьбу за незалежність, за самостійні виступи на міжнародних спортивних змаганнях.

Третя Олімпіяда відбулася у 2000 році, коли Україна була вже незалежною державою, але стояли питання співпраці, допомоги федераціям спорту України для відродження національного патріотичного спорту.

Для пропаганди українського імені на північноамериканському континенті чи не найбільше зробили українські команди копаного м'яча (футболу) УСЦАК, які в 1970-ті роки завоювали звання чемпіонів США аж п'ять разів. Чотири рази (1960, 1961, 1963, 1966) чемпіоном США з

Учасники і гості Ювілейних Загальних Зборів УСЦАК, що відбулися 8 жовтня 1994 року.
В першому ряді від ліва: перші шестеро гості, М. Бокало, О. Лотоцька, стоїть Я. Петрик.
2-ий ряд: пані гості, дальше – д-р І. Сєрант, О. Напора, О. Скоцень, Р. Глушко, Т. Гошко, Р. Пиндус, І. Ісаїв.
3-ій ряд: гостя, М. Стебельський, Є. Бренич. 4-ий ряд: Р. Куціль, В. Кандюк, Я. Ґавур, О. Твардовський,
Т. Щеснюк, д-р О. Попович, гість, М. Паливода, В. Кізима.

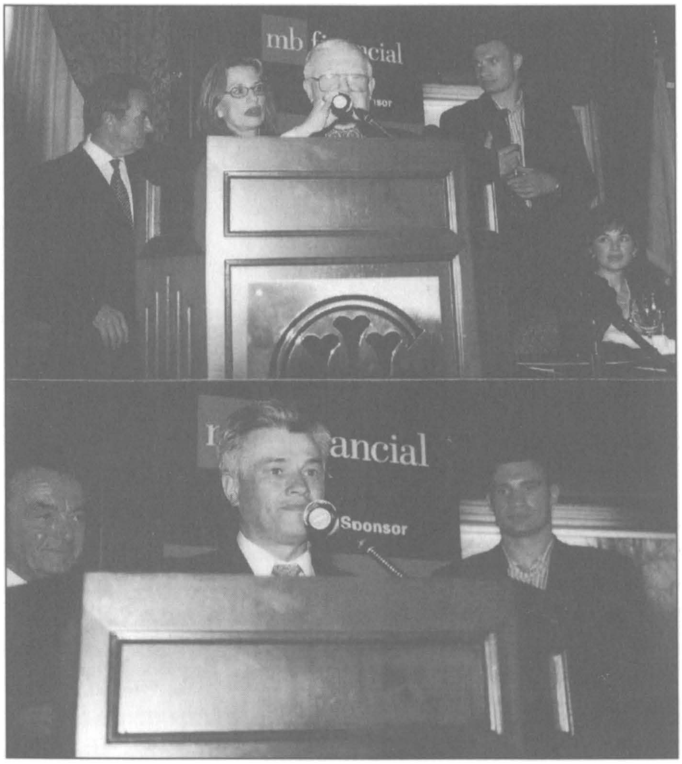
футболу ставала команда "Тризуб" з Філядельфії, яка виступала під назвою "Ukrainian Nationals", а один раз (1965) команда "Український Спортовий Клюб" в Нью-Йорку під назвою "New York Ukrainians".

Спортивних футбольних вершин досягали команди українських спортових осередків в Америці й Канаді – члени УСЦАК, СТ "Україна" (Монреаль), СТ "Україна" (Торонто), УСВТ "Чорноморська Січ" (Нюарк, США).

Імена футболістів українського походження – Зенона Снилика, Володимира Чижовича, Михайла Ноги, Євгена Кравця, Івана Бородяка, Володимира Тарнавського, Мирона Красія, Ореста Банаха, Мирона Воробця, Миколи Крата та інших назавжди вписані золотими літерами в історію американського футболу.

Після здобуття Україною незалежності, почалося пожвавлення в стосунках між діяспорою і Великою Україною. Для налагодження дружніх зв'язків і святкування 80-річчя спортивного товариства "Україна" у Львові Управа Централі організувала в 1991 році історичну поїздку до Львова і в міста та села Західної України спортивної делеґації в складі понад 300 чоловік, серед них три різновікових футбольних команди, чоловічі й жіночі команди з волейболу, плавання, тенісу і шахів.

Для допомоги українським спортсменам Управа УСЦАК організувала масовий збір коштів серед українців США і Канади. В результаті кропіткої праці було зібрано й передано молодим спортсменам і федераціям спорту в Україну понад 400 тис. амер. долярів. Фінансову допомогу діяспори, в розмірі 166,3 тис. долярів, отримали понад 30 федерацій спорту в Україні, провідні спортсмени для участі в олімпіядах в Ліллегамері, Атлянті, а пізніше в Сіднеї і Солт-Лейк-Ситі. Було утворено фонди "Відродження спорту в Україні" та "Олімпійський" на потреби підготовки й участі українських спортсменів в зимовій Олімпіяді в 1994 році та літній Олімпіяді в Атлянті, а також Стипендійного фонду Оксани Баюл. Централя надавала допомогу для поїздки на міжнародні змагання молодим шахістам – екс-чемпіону світу Р. Пономарьову, Т. Кононенко, А. Волокітіну, А. Музичук, К. Лагно, їхнім тренерам, чемпіону Києва з шахів С. Перуну для оплати за отримання звання міжнародного майстра в Швайцарії. Надавалась допомога для проведення трьох міжнародних шахових турнірів ім. проф. С. Попеля у Львові.

Вгорі: Президент УАСТ "Леви" Чикаґо – Іван Лоско вітає чемпіона світу з боксу Віталія Кличка, 25 квітня 2004 р. Внизу: Заступник голови УСЦАК – Володимир Павелчак вітає чемпіона світу з боксу Віталія Кличка на прийнятті, 25 квітня 2004 р. в Чикаго.

Благодійним коштом Централі видана книга П. Безпалька "Шахісти української діяспори" (Київ, 1999 р.). 5 тис. американських долярів передано на облаштування льодової арени в Одесі. Велась підтримка спортивних засобів масової інформації – газети "Кримська світлиця", "Спортивної газети", журналу "Старт". Виділялись кошти для підтримки Музею спортивної слави України в Києві, представлення в ньому експозиції досягнень спортивної діяспори Північної Америки. Для повного переходу на українську мову навчання УСЦАК у 2000 році виділила 10 тис. ам. долярів на стипендійний фонд для заохочувальних стипендій студентам Львівського державного інституту фізичної культури і спорту, майбутнім спортовцям та спортовим діячам.

Член Управи УСЦАК В. Тараско багато разів приїздив в Україну з благодійними акціями для розвитку і проведення змагань з бейсболу і софтболу, допомоги в оснащенні необхідним знаряддям спортивних організацій і шкіл. З благодійними акціями Україну неодноразово відвідував голова Централі М. Стебельський і ланковий шахів Централі проф. О. Попович. Потрібно врахувати, що вся ця робота здійснювалася патріотами-аматорами на громадських засадах, тобто безкоштовно.

У ювілейний рік потрібно згадати в першу чергу найвизначніших українських спортовців УСЦАК, які досягли високих успіхів не тільки на внутрішніх змаганнях Централі, але й на загальноамериканських та канадських спортивних змаганнях. Це у копаному м'ячі (футболі) спортовці – З. Снилик, В. Чижович, Є. Чижович, О. Скоцень, Я. Дахнівський, О. Росул, Р. Росул; у відбиванці (волейболі) – Т. Ліскевич, Н. Паславський; у плаванні – Р. Карнаух, А. Зварич, У. Маляр, М. Мінтенко, А. Стефанишин; у настільному тенісі – Ю. Храневич; у гокеї – М. Крушельницький; у боксі – Р. Барчук.

Серед найвизначніших шахістів УСЦАК: д-р О. Попович, Б. Бачинський, Л. Блонарович, П. Радомський, С. Стойко.

Святкуючи славне 50-річчя УСЦАК, добрим словом потрібно згадати керівників УСЦАК – піонерів спортивного руху українців на північноамериканському континенті справжніх ентузіястів своєї справи. Ініціятором утворення УСЦАК та її першим головою був маґістер Іван Красник. Централю очолювали: В. Левицький, Я. Хоростіль, Ю. Косачевич, В. Кізима. Роман Куціль очолював Централю понад 16 років (1971-1988). Більш ніж 16 років (1989-2005) головою УСЦАК працює відомий громадський і спортивний діяч української діяспори Мирон Стебельський.

З 1975 року пресовим референтом Централі працює Омелян Твардовський – видатний журналіст діяспори, редактор журналу "Наш Спорт – Our Sport", автор книг-літописів спортивного життя діяспори "На олімпійських хвилях" (Ньюарк, Н.Дж., 1997), "Січовими шляхами" (Ньюарк, Н.Дж., 1999), "УСЦАК і спорт в Україні" (Ньюарк, Н.Дж., 2002) (англ. тексти О. Поповича). З 1978 року ланку шахів очолює видатний шахіст діяспори, автор книги "Партії та розповіді шахіста

з Америки" (Львів, 1996) та співавтор книжки П. Безпалька "Шахісти української діяспори" (Київ, 1998) д-р Орест Попович. Понад 20 років заступником голови Централі з фінансової роботи працює Олесь Напора, більше 10 років заступником голови і секретарем працюють відповідно Іриней Ісаїв і Роман Пиндус.

Добрим словом треба згадати невтомних ланкових різних видів спорту УСЦАК, які досягли значних успіхів в організації і проведенні спортивних заходів. Серед них М. Бокало, д-р Р. Слиж (плавання), І. і Є. Чижовичі, Я. Козак, М. Паливода (футбол), В. Тараско (бейсбол), Р. Ракочий, З. Снилик, Ю. Савчак (теніс), В. Гуминілевич, О. Лотоцька (волейбол), О. Колодій, Б. Сушко, Ю. Тарасюк (легка атлетика), С. Новаківський, Б. Бачинський, д-р О. Попович (шахи).

Статті про громадську і спортову діяльність 23-ох провідних діячів УСЦАК передані для публікації в новітній Енциклопедії сучасної України (гол. редактор акад. НАН України І. Дзюба), перших два томи якої, вже вийшли з друку в Україні.

Підсумовуючи вищесказане, можна констатувати, що вся діяльність спортивної діяспори, починаючи від заснування на початку 20 ст. перших організацій Січових стрільців (1915), "Чорноморської Січі" (1924), і, закінчуючи утворенням УСЦАК, крім занять фізичною культурою та спортом українців, постійно мала глибокопатріотичне спрямування.

Яскравим свідченням цього є проведення українських спортових Олімпіяд, Вільних Олімпіяд разом з іншими поневоленими народами, спортивних ігр молоді, збір коштів для спорудження пам'ятника Т. Шевченку у Вашинґтоні, заснування єдиної на північноамериканському континенті школи для виховання українського юнацтва, збір коштів для допомоги спортовцям незалежної України.

Про це також свідчать виступи діяспори на захист українських дисидентів, уболівання за спілкування українською мовою спортовцями України, поїздка масової спортової делеґації діяспори у Західну Україну для налагодження контактів і співпраці зі спортивними організаціями Великої України, а також з Держкомспортом і НОК України.

З непідробною гордістю за наш народ, за українців, які не зі своєї вини мешкають за кордоном, далеко від своєї Вітчизни, можна стверджувати, що утворення Української Спортової Централі Америки і Канади та реґулярне проведення спортивних змагань серед українців далеко від Рідного краю – це унікальне явище в стосунках між зарубіжними українцями, яке не має аналогів серед діяспор інших народів світу, навіть більш чисельніших. Воно вигідно показує українську ментальність, високий патріотизм, згуртованість, дружбу, шанування народних і спортивних традицій зарубіжної гілки нашого народу.

Провідні політичні діячі США, серед них президенти США Р. Рейґен, Б. Клінтон. Дж. Буш і віце-президент А. Ґор, високо оцінили працю наших земляків на благо американського суспільства.

За заслуги перед Україною грамотою Президента України нагороджено голову УСЦАК Мирона Стебельського. За вагомий внесок у розбудову української держави голова УСЦАК Мирон Стебельський, пресовий референт УСЦАК і голова УСВТ "Чорноморська Січ" Омелян Твардовський, організатор шахових змагань проф. Орест Попович нагороджені Всеукраїнським товариством "Просвіта" ім. Т. Шевченка золотою медаллю "Будівничий України". Грамотами Львівського державного інституту фізичної культури відзначені М. Стебельський, О. Твардовський, О. Попович, Р. Пиндус, О. Напора.

Хотілося б, щоб відлуння славного 50-літнього ювілею УСЦАК дійшло з далекої Америки до київських пагорбів і високі посадовці Кабінету Міністрів, Держкомспорту НОК України гідно оцінили вклад цієї патріотичної спортивної організації та її керівників в піднятті іміджу української нації у світі.

Щиро вітаємо керівників, ланкових, тренерів і спортовців Української Спортової Централі Америки і Канади з півстолітнім ювілеєм. Бажаємо всім здоров'я, подальших спортивних успіхів і щастя в особистому житті.

Петро Безпалько,
Київ, Україна

[Затримано правопис ориґіналу]

Омелян Твардовський

З НАГОДИ 98-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ОРГАНІЗОВАНОГО СПОРТУ В АМЕРИЦІ

Початок українського організованого спорту в Америці сягає до 1907 року, коли то в Томпкінс Сквер Голл при 134 7-ій вулиці в Ню Йорку було засноване гімнастичне Т-во "Гайдамаки". Ініціяторами цього Т-ва були: М. Угорчак, М. Хандога і І. Драґан. На жаль, діячі "Гайдамаків" не залишили для своїх нащадків детальних даних про свою працю і осяги. З випадкових джерел можна було встановити, що після трирічної активности в спортово-гімнастичній ділянці з приходом інших людей в ряди Т-ва в 1910 році його перетворили на допомогово-політичну організацію і в 1918 році перенесли осідок до м. Трентону в Ню Джерзі, де воно і заниділо. Не зважаючи на такий збіг обставин гін української молоді до фізичного виховання і спорту не припинився. Ентузіясти спорту почали в Ню Йорку, Ню Джерзі, Чикаґо, Дітройті, творити різні спортові гуртки і дружини.

Особливо пожвавлені заходи до створення справжніх спортових Товариств і клюбів спричинив приїзд до Америки з Львова делеґата "Рідної Школи" – д-ра С. Демидчука. Ціллю його приїзду було призбирати фонди на закуп спортового майдану у Львові. Цей приїзд заохотив Мирона Сурмача та його однодумців в Ню Йорку до створення нового спортового осередку, що й здійснили в 1913 році, якому дали назву – руханкове Т-во "Сокіл". А тим часом, по вже згаданих містах Америки, українські ентузіясти фізичної культури і спорту при різних молодечих організаціях, парафіях і громадах поширювали спортову активність між українською молоддю. Наші спортові піонери вміли організувати українські спортові осередки, але через важкі еміґрантські обставини і різні браки вони не зуміли залитиши по собі слідів, описів про методи своєї важкої праці і спортові осяги. Для нас залишилися тільки виїмкові згадки про їх окремих вихованців, які досягли вершин і були включені до репрезентацій Америки в деяких ділянках спорту.

Одним з перших таких спортових талантів з українських спортових осередків вийшов в 1912 році МИХАЙЛО ҐОЧ, борець, що в збірній країни здобув звання чемпіона світу. Теж від цього часу і на протязі довгих років прославився борець МАЙК МАЗУРКІ (МАЗУРКЕВИЧ), який остаточно став фільмовим актором.

"СІЧОВІ" ОСЕРЕДКИ

Справжнє пожвавлення серед української еміґрації в Америці, на полі фізичної культури і спорту в чергових декадах, внесли численні "Січові" осередки, що постали між Ню Йорком і Чикаґо. Перший такий "Січовий" осередок, чи як тоді називали "сотня", був заснований 27 липня 1915 року в Ню Йорку, тоді йому надали назву "1-ий Відділ Українських Січових Стрільців". Швидко після цього були заснувані чергові в околицях Ню Йорку. Перший "Січовий" з'їзд відбувся 11 листопада 1916 року в Ню Йорку. Тут був затверджений Статут, назва "Січова організація в ЗСА", блакитно-жовтий прапор (малиновий мали вживати відділи), Галицький Лев (пізніше Тризуб). Головним Отаманом був вибраний Петро Задорецький. В 1920 році на теренах Америки в різних містах існувала мережа понад 60 "Січових" відділів, які охоплювали понад 3.000 членів. Окремі відділи мали сильні активні дружини, в цьому часі переважно бейсболу і кошиківки, як теж відбиванки, круглів, ланки легкої атлетики, борців і гімнастики. Ряд "Січових" дружин бейсболу виступали в стейтових і міських ліґах, в яких часто здобували чемпіонати, віце-чемпіонати.

Кращі українські таланти, скавти професійних американських клюбів анґажували до їх складів. З таких стали відомі МАЙК ҐАЗУК (ҐАЗЕЛЛА) – Ню Йорк "Єнкі", МАЙК ТРЕШ – Чи-

каґо “Вайт Сокс”, ТОМ ТРЕШ – Ню Йорк “Єнкі”, ПІТЕР ЕЛЬКО – Чикаґо “Кабс”, БИЛ ОРЕВИК – Ню Йорк “Джаєнтс”, БИЛ УРБАНСЬКИЙ – Бостон “Нашоналс” і ряд інших. Поодинокі “Січові” бейсболові дружини, особливо “Чорноморська Січ” в Нюарку, Ню Джерзі (в Скрентоні під назвою “Юкреїнян Атлетік Клаб”) виступали в півпрофесійних американських бейсболових ліґах, на змагання яких приходило 5 і більше тисяч глядачів.

“Січові” осередки теж брали участь у великих здвигах з нагод національних свят (1918, 1923 роках), в часі яких влаштовували масові гімнастичні вправи та спортові турніри з різних ділянок спорту. З лав Товариств “Січей” і “Соколів”, як і інших спортових гуртків вийшли на американську спортову арену ряд талантів: борці – БИЛ ПАНЦЕН (з “Чорноморської Січі”), ЮРІЙ ЗАРИНІВ, АЛЕКСАНДЕР ГАРКАВЕНКО; боксери – СТІВ ГАЛАЙКО (був включений до Олімпійської збірної Америки, в якій в 1928 році на Олімпіяді в Амстердамі здобув срібну медалю), ДЖОНІ ЯДИК в роках 1931-32 здобув титул чемпіона Америки в легкій вазі. Значних успіхів добилися боксери: ВАСИЛЬ КЛЮЧКА (БИЛІ КІЧЕЛ), ДЖОВ ПОЛЯНСЬКИЙ (ШЕППЕ), БЕН МОРОЗ, СТІВ ГАМАС, МАЙК БАРОН, ТОНІ БАЛАШ, ДАН МУГАСИК. Теж на VIII Олімпіяді в збірній футболу Америки змагалися вихованці українського спорту ВАСИЛЬ ДЕМКО і АНДРІЙ СТРАДАНЬ. На І-ій зимовій Олімпіяді в Шамоні в збірній Америки в бігу на ковзанах виступав ВАЛЕНТИН БІЛАС, який зайняв 6-те місце. Він змагався в збірній теж на чергових ІІ-ій і ІІІ-ій зимових Олімпіядах. В 1928 році крім вже згаданого боксера Галайка на Олімпіяді в Амстердамі в збірній плавання Америки дуже успішно змагався ЮРІЙ КОЦАЙ (ДЖОРДЖ КОЯК), який в рекордовому часі на 100 метрівці горілиць (на спині), здобув золоту медалю. В 1936 році на ХІ-их Олімпійських Іграх в Берліні в збірній Америки змагалися три вихованці українського спорту: М. ЗАЯЦЬ зайняв 6-те місце в штовханні ядра, ПЕТРО ФІК – був шостим в плаванні на 100 м вільним стилем, ЮРІЙ НІМЧУК змагався в збірній футболу.

Значна більшість названих українських спортовців були вишколені в “Січових” осередках Америки. Та поруч спортових осягів “Січові” сотні в Америці вписали багато позитивних подвигів, притягнувши в свої ряди широкі маси українських еміґрантів і їх нащадків, спричинилися до закріплення національної свідомости української молоді, а самій організації надали традиційний український характер, створили підложжя для дальшого розвитку українського спортового життя в цій великій країні.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ СПОРТОВІ ОСЕРЕДКИ

Значні подвиги “Січових” сотень на полі фізичної культури і спорту, дали великий поштовх до активізації в цій ділянці інших наших молодечих організацій: Ліґа Української Молоді в Північній Америці, молодечі ґуртки при численних церковних парафіях – почали організувати спортову активність. Особливою заохотою до цього став Українсько-Американський День Молоді, що відбувся в місяці серпні 1935 року поблизу Філядельфії. В рямцях цього Дня відбулися, між іншими, добре підготовані змагання у легкій атлетиці, плаванні, відбиванці, софтболі. В змаганнях взяло участь 135 спортовців з 14-ти українських спортових осередків: Філядельфії і околиць, Елизабету, Мілвілу і Трентону з Ню Джерзі. Підготовка Америки до ХІ-ої Олімпіяди в Берліні, значно пожвавила активність в організованому українському спорті в Америці.

В липні 1936 року відбувся черговий великий здвиг, цим разом з ініціятиви Української католицької молоді. В програмі Здвигу пройшли змагання в легкій атлетиці, бейсболі, софтболі, відбиванці і вперше в тенісі. Разом в змаганнях взяло участь понад 100 спортовців.

В місяці вересні 1936 року з нагоди Конвенції Ліґи Української Молоді Північної Америки, при співпраці Об'єднання Українських Молодечих Організацій (Філядельфія), була влаштована І-ша Українська Спортова Олімпіяда в Америці, в якій взяли участь репрезентації майже усіх активних українських спортових осередків в Америці і Канаді. Позапрограмово змагалося теж 70 американських легкоатлетів. До програми Олімпіяди входили ігри: легкої атлетики, бейсболу, відбиванки, кошиківки, плавання в групах чоловіків, жінок, юначок і юнаків. Згідно з вислідами

між десятками репрезентацій, перші три місця в цій Олімпіяді здобули:

1. Український Католицький Клюб "Сокіл" – 37 медалів
2. Збірна Українців Дітройту – 30 медалів
3. Збірна Української Софтбол Ліґи Торонто – 15 медалів.

До комітету Олімпіяди входили: д-р Володимир Ґалан – голова, Анна Мельник і Володимир Наконей – заступники, Михайло Рибак – секретар, Михайло Дубас – фінансовий секретар. Спортові ігри перевели: Михайло Головатий, Теодор Химій і Анна Рудольф. Разом в змаганнях тієї Олімпіяди взяло участь 210 спортовців.

Ентузіязм української молоді до спорту промостив дорогу до дальшого поширення мережі українського спорту в Америці. І так на XIX Конвенції Українського Народного Союзу, завдяки ентузіязмові визначного Союзового діяча Григорія Германа, запало рішення організувати при Відділах УНС спортові гуртки і дружини. Ініціятива цього Союзового активіста швидко дала свої плоди. До 1940 року, тобто до початку Другої світової війни вже діяло 28 бейсболових, 21 кошиківкових і 33 дружини круглів (бовлінґ). Разом з уже існуючими українськими спортовими осередками в Америці, цей новий зріст значно підкріпив кількісний і якісний стан українського організованого спорту на цьому Континенті. На жаль, вибух Другої світової війни радикально припинив дальший розвиток українського спорту в Америці і, взагалі, активність в цій ділянці на повних 6 років.

НОВЕ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТУ В ЗСА

Застій через воєнне лихоліття в українському спорті в Америці, продовжився до 1946 року, коли почали демобілізувати тих військовиків, які щасливо пережили воєнні баталії, в тому числі й бувші "Січовики" і спортовці інших наших осередків. На жаль, не усім пощастило, сотні загинули на фронтах Европи, Африки і Азії (тільки з одного "Січового" осередку в Нюарку ок. 30 активістів не повернулися назад).

Відродження почалося, але воно проходило повільно аж до 1949-50 років, які виявилися переломовими в новому пожвавленні українського організованого спорту на цьому континенті. Саме в тих і пізніших роках, масово приїхала нова, 3-тя хвиля української еміґрації, з якою прибувало все більше число досвідчених ще з України, пізніше в країнах Західньої Европи, спортовців і спортових діячів. Неначе гриби по дощі почали рости в різних містах Америки нові українські спортові осередки з новими назвами і ділянками спорту: в Ню Йорку – УСК, в Елизабеті, Н.Дж. – "Січ", у Філядельфії – "Тризуб", в Чикаґо – УАСТ "Леви", пізніше СК СУМ "Крила", в Дітройті – УСТ "Черник", в Клівленді – УАСТ "Львів", в Рочестері – УАСТ, в Перт Амбой, Н.Дж. – "Беркут", в Трентоні, Н.Дж. – "Стріла" і ряд інших. Значно підкріпилося і реорганізувалося УСВТ "Чорноморська Січ", що між мережею численних українських спортових осередків залишилося найстаршим в Америці спортовим осередком, що був заснований в грудні 1924 року.

Основними ділянками спорту, що ними займалися ці українські спортові Товариства були: футбол (копаний м'яч), відбиванка, теніс, плавання, гокей, настільний теніс, шахи, рідше кошиківка, бейсбол, круглі, софтбол, лещетарство. Майже усі наші спортові осередки мали активні футбольні дружини, деякі по кілька доросту і юнацьких, що змагалися в міських або стейтових ліґах. Значне число мали відбиванкові дружини, що теж виступали в місцевих американських ліґах. Окремі спортові осередки мали шахові ланки, шахові майстри яких дуже успішно виступали на американській і міжнародній шахових аренах.

У футболі (копаному м'ячі) визначилися лідери, які поруч багатократних чемпіонатів в стейтових, деякі в між-стейтових американських футбольних ліґах, добилися значних успіхів на Все-Американській футбольній арені:

1956 р. – УСО "Тризуб" Філядельфія здобув звання аматорського віце-чемпіона країни;
1957 р. – УАСТ Рочестер осягнув цей же титул;

1960 р. – УСО "Тризуб" Філядельфія здобув чемпіонат ЗСА і Чашу Девара;
1961 р. – УСО "Тризуб" Філядельфія вдруге здобув чемпінат і Чашу ЗСА;
1962 р. – УСО "Тризуб" Філядельфія здобув цей титул втретє, як теж Чашу Люїса,
1963 р. – УСВТ "Чорноморська Січ" здобуло Чашу Люїса;
1964 р. – УСО "Тризуб" Філядельфія здобув віце-чемпіонат країни;
1965 р. – Український Спортовий Клюб Ню Йорк здобув чемпіонат ЗСА і Чашу Девара;
1966 р. – УСО "Тризуб" Філядельфія вчетверте здобув чемпіонат ЗСА і Чашу Девара;
1988 р. – УСВТ "Чорноморська Січ" здобуло звання чемпіона Української Олімпіяди;
2000 р. – Український Спортовий Клюб Йонкерс здобув звання чемпіона ІІ-ої Української Олімпіяди у Філядельфії.

Футбольні дружини "Тризуба", "Чорноморської Січі" і УСК в Ню Йорку в 60-их роках відбули ряд міжнародних змагань з сильними клюбами Англії, Шотляндії, Польщі, Італії, Греції і Бермудів. Значних осягів в Стейтових футбольних лігах та іграх за Кубки ЗСА добилися: УАСТ "Леви" Чикаґо, УСТ "Черник" Дітройт і УАСТ "Львів" Клівленд.

Ряд українських футболістів були вибирані до збірних Америки: ЗЕНОН СНИЛИК – трикратно до Олімпійської збірної, в якій був капітаном; ВОЛОДИМИР ЧИЖОВИЧ – до збірної за Чашу світу, в якій пізніше виконував обов'язки тренера і остаточно був вибраний директором тренерських кадрів країни. До збірних ЗСА були вибирані в різних роках: ДЖІМІ СТАХРОВСЬКИЙ, МИКОЛА КРАТ і ОРЕСТ БАНАХ з Чикаґівських "Левів", ВОЛОДИМИР КАЗДОБА, МИРОН ВОРОБЕЦЬ, МИКОЛА ПАВЛИШИН і ЮРІЙ ЧАПЛЯ з УСВТ "Чорноморська Січ", МИРОН КРАСІЙ з УСК Гартфорд, ВОЛОДИМИР ШМОТОЛОХА з УСК в Ню Йорку. Український футбол видав для американського футболу ряд тренерів, між якими найбільш визначними стали, поруч В. ЧИЖОВИЧА і Е. ЧИЖОВИЧА, д-р ОСТАП СТРОМЕЦЬКИЙ в стейті Алябама, д-р ЛЕОНІД ЛУЦЕНКО в Каледжі Монтклєр, АНАТОЛІЙ ОХРИМЕНКО в Університеті Кейн в Ню Джерзі та ряд інших на середньо-шкільних рівнях.

В другому по ранзі популярности в українському спорті в ЗСА, відбиванці (волейболі) найбільших осягів на американській арені цього спорту осягнули: УСК і УВК "Плай" з Ню Йорку, УАСТ "Леви" Чикаґо, УАСТ "Львів" Клівленд, УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк і УСО "Тризуб" Філядельфія. УВК "Плай" і УСВТ "Чорноморська Січ" в окремих роках виступали у фінальних етапах ігор за чемпіонат Америки і кожночасно зайняли почесні місця в першій десятці, між понад сотнями клюбів-учасників. УАСТ "Леви" Чикаґо в 1981 році відбули успішне турне до Данії і Швеції. Найвидатнішими нашими талантами в цьому спорті в різних декадах виявили себе: НЕСТОР ПАСЛАВСЬКИЙ ("Чорноморська Січ", виступав у збірній Америки), Л. КОРМЕЛЮК, В. ВАЦЛАВСЬКИЙ, Ю. БУК (усі "Ч.Січ") ІГОР СОХАН (УСК "Плай"), д-р ТАРАС ГУНЧАК, В. БАРАНЕЦЬКИЙ (УСК Н.Й.), ЮРІЙ і РОМАН ТКАЧУКИ, ЮРІЙ КУРІЦА (усі "Леви" Чикаґо) та ряд інших в чоловічій і жіночій відбиванці. Успішним тренером жіночої репрезентації відбиванки Америки виявив себе ТАРАС ЛІСКЕВИЧ.

МІЖНАРОДНІ ВІДБИВАНКОВІ ЗМАГАННЯ ЗБІРНОЇ УСЦАК В 1963 РОЦІ

ЗБІРНА УСЦАК – ЗБІРНА БАЛТИЙЦІВ – 2:0

Ці змагання відбулися в неділю 13 травня 1963 року в Торонто, Канада, після першенського турніру УСЦАК, в якому Трофей чемпіона здобула дружина "Плай" Ню Йорк. В складі збірної УСЦАК виступали: Будишин, Сувара (Плай, Ню Йорк), Бідяк, Трофимович, Ігнатович (Україна, Торонто), Терлецький (Леви, Чикаґо), Лужняк, Бук, Навроцький (УСК Пасейк), Дмитришин (УСК, Вінніпеґ). Провідником збірної УСЦАК був Роман Свистун.

Збірна балтийців була зложена з трьох естонців (які попереднього вечора виграли звання чемпіона Балтийських народів), двох латвійців з Торонта, двох відбиванкарів з дружини минулорічного першуна Канади-Гамілтон УМКА та двох з балтийських клюбів в Америці. Ряд цих балтійських відбиванкарів брали участь в збірних Америки і Канади в Панамериканських Іграх.

Цей перший виступ збірної УСЦАК на міжнародному форумі – приніс їй заслужену перемогу в дво-сетовому поєдинку – 15:9, 15:10. Серви і "гарматні" стинки Будишина при акомпаніяменті досконалої гри Бідяка, Сувари, Лужняка, Дмитришина, розгубили вцілому балтийців, які не сподівалися дістати від українців такої лекції на високому рівні-гри в цьому поєдинку.

На тлі ігор першості УСЦАК і цих міжнародних змагань можна було зауважити наші дружини диспонують надійними кадрами, які під батутою Будишина і кількох інших асів, являються високо якісним матеріялом на майбутні роки...

ЯХА

Скорочений витяг з рецензії "Пожнив я відбиванкових першостей УСЦАК", "Український Спорт", *Свобода,* 9 липня 1963 року

В плавацькому спорті на всеамериканській і світовій аренах в новітніх часах вибився РОН КАРНАУХ ("Чорноморська Січ"); він багатократно репрезентував Америку на світових змаганнях, як теж на Олімпіяді в Барсельоні. В 2002 році змагався в зимовому чемпіонаті України, де здобув на 200 м. змінним стилем, золоту медалю. Ряд українських плаваків успішно виступають в середньо-шкільних компетиціях.

В шаховому спорті лідерами довгі роки являються й досі шахісти УСВТ "Ч.Січ" з Нюарку. Це майстри ФІДЕ: д-р ОРЕСТ ПОПОВИЧ, ПЕТРО РАДОМСЬКИЙ, СТЕПАН СТОЙКО, в минулому інж. ЛЕВ БЛОНАРОВИЧ. Д-р О. Попович, Борис Бачинський і Степан Стойко у клясифікаційній системі Шахової Федерації Америки одержали титули "сеньйор майстрів", що є найвищою клясифікацією тієї Федерації. До провідних шахістів в сучасності належить майстер ФІДЕ БОРИС БАЧИНСЬКИЙ (УСО "Тризуб" Філядельфія), в минулому вже покійний СТЕПАН ПОПЕЛЬ, М. ТУРЯНСЬКИЙ ("Леви" Чикаґо) і ряд інших.

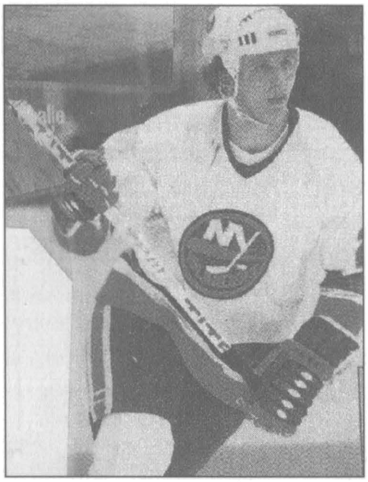
В тенісі найвидатнішими виявили себе: ЮРІЙ ҐЛОВА ("Леви" Чикаґо), Л. ВОРОБКЕВИЧ ("Черник" Дітройт), Р. КУПЧИНСЬКИЙ, Р. РАКОЧИЙ, Ю. ХАРУК (КЛК), Ю. САВЧАК, О. ОЛИНЕЦЬ (УСО "Тризуб"), д-р В. ГУК, д-р З. МАТКІВСЬКИЙ, Д. МАТКІВСЬКИЙ ("Ч.Січ"), ТАНЯ і ЛЮБА САВЧАК ("Тризуб") і багато інших.

В настільному тенісі на американській арені найбільших успіхів добилися: ЮРІЙ ХРАНЕВИЧ, ВІКТОР і ВОЛОДИМИР КРАВЧЕНКИ (усі три УСВТ "Ч.Січ"). Покійний вже Ю. Храневич був вибраний на позицію функціонера у Федерації настільного тенісу Америки і виконував теж обов'язки судді на міжнародних турнірах.

Гокейові дружини, що виступали в льокальних ліґах мали УСТ "Черник" Дітройт в роках 1957-1972 і УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк в роках 1969-1976. В цих роках обидві наші дружини примножували славу організованому українському спортові, здобуваючи по-кількакратно, звання чемпіонів або віце-чемпіонів. "Ч.Січ" виступала в сильних ліґах "Веллі Скейтерс", пізніше в "Юньйон Кавнті Гокей Ліґ). 14 і 15 лютого 1976 року "Ч.Січ" відбула історичну зустріч в двох змаганнях з гокейовим клюбом "Козаки" з Вінніпеґу, Канада. В сучасності в цьому спорті немає активних українських дружин. Але на льодових аренах Америки, як і на протязі минулих декад не бракує українських талантів в цьому спорті.

Золоті сторінки в історії Американського професійного гокею в останніх 55-ти роках, вписали десятки талантів українського походження народжених в Канаді. Подаємо список найвидатніших, за виступами яких, на протязі декад слідкували українські любителі цього спорту в Америці. В першу чергу подаємо тих українських гокеїстів, що їх включили на листу слави (Гол оф Фейм): ТЕРІ (ТАРАС) САВЧУК, народжений 1929 року у Вінніпеґу, грав воротарем в клюбі "Ред Вінґс" в Дітройті в роках 1949-1964 і клюбі "Мейпл Ліф" Торонто, також чотирикратно нагороджений трофеєм "Везіна" та іншими цінними трофеями; ДЖАН БУЦИК, народжений 1935 року в Едмонтоні, грав в клюбі "Бруенс" в Бостоні в роках 1958-1978, нагороджений рядом інших трофеїв; ДЖАН БАВЕР, народжений 1924 року у Принс Альберт, грав воротарем в клюбі "Ренджерс" Ню Йорк в роках 1955-1957 і "Мейпл Ліф" в 1958-1970, двократно здобув нагороду "Везіна" і ряд інших; МАЙК БОСИЙ, народжений 1957 року в Монтреалі, один з найвидатніших "снайперів",

Зліва славний воротар Національної Гокейової Ліги – Тері (Тарас) Савчук.
Справа один з найвидатніших снайперів НГЛізі – Майк (Михайло) Босий.

Трикратний чемпіон за Кубок Станлея в гокейовому клюбі Едмонтон "Ойлерс" українець Михайло Крушельницький.

на протязі 10-ти років (1977-1987) виступав в складі клюбу "Айлендерс" Ню Йорк, здобув ряд інших нагород між ними такі престижеві, як: Ф. Солк, Колдер, Кен Смайт і Лейді Бінг; дев'ятикратно був вибраний до гокейових "зірок", двократно грав в збірній.

Дальше подаємо список українських гокейових талантів, які не попали на листу "Слави", але вони в різних роках виявлялися провідними в різних клюбах, що входять до найсильнішої у світі "Національній Гаківковій Лізі", діяльній в найбільших містах Америки і Канади.

Ім'я і прізвище гокеїста	**Гокейові клюби, в яких виступав та роки**
Михайло Крушельницький	Бостон "Бруенс", Едмонтон "Ойлєрс", Лос Анджелес, Торонто "Мейпл Ліфс", Дітройт "Ред Вінгс" – 1981-1995
Михайло Андрейчук	Бафало "Сейбирс" – 1982-1990
Дейв Бабич	Гартфорд "Вейлерс" – 1987-991
Вейн Бабич	Ст. Люїс "Блюс", Гартфорд "Вейлерс", Пітсбурґ – 1978-1987
Ґус Боднар	Торонто "Мейпл Ліфс", Чикаґо "Блек Гокс" і інші – 1943-1945
Кен Данейко	Ню Джерзі "Девилс" – 1983-1991
Берні Федірко	Ст. Люїс "Блюс", Дітройт "Ред Вінґс" – 1977-1989
Дейв Гаверчук	Вінніпеґ "Джетс", Бафало "Сейбирс" – 1981-1991
Едвард Господар	Ню Йорк "Ренджерс", Філядельфія "Флаєрс" – 1980-1988
Келі Грудей (воротар)	Ню Йорк "Айлендерс", Лос Анджелес "Кінґс" – 1984-1991
Віліям Юзда	Ню Йорк "Ренджерс", Торонто "Мейпл Ліфс" – 1940-1952
Алекс Калета	Чикаґо "Блек Гокс", Ню Йорк "Ренджерс" – 1945-1951
Михайло Кашицький	Ню Йорк "Айлендерс", Торонто "Мейпл Ліфс" – 1977-1983
Орест Кіндрачук	Філядельфія "Флаєрс", Пітсбурґ "Пенквінс" – 1973-1981
Кліф Король	Чикаґо "Блек Гокс" – 1969-1980
Дон Козак	Лос Анджелес "Кінґс" – 1972-1978
Бил Лесюк	Філядельфія "Флаєрс", Лос Анджелес "Кінґс" і ін. – 1969-1975
Тоні Лезвик	Ню Йорк "Ренджерс", Дітройт "Ред Вінґс" – 1945-1955
Дені Левицький	Торонто "Мейпл Ліфс", Ню Йорк "Ренджерс" і ін. 1950-1958
Моріс Лукович	Бостон "Бруенс", Лос Анджелес і інші – 1975-1987
Денис Марук	Вашінґтон "Капітопс", Мінесота – 1979-1989
Тома Лисяк	Атлянта "Флеймс", Чикаґо "Блек Гокс" – 1973-1986
Ларі Мельник	Бостон "Бруенс", Ню Йорк "Ренджерс" – 1980-1988

Баб Войтович	Бостон “Бруенс”, Пітсбург “Пенквинс” – 1964-1972
Ерик Нестеренко	Чикаґо “Блек Гокс” – 1956-1974
Денис Овчар	Пітсбурґ “Пенквинс”, Кольорадо “Рокіс” – 1975-1980
Волт Поддубний	Ню Йорк “Ренджерс”, Ню Джерзі “Девилс” і ін. – 1982-1991
Метро Пристай	Чикаґо “Блек Гокс”, Дітройт “Ред Вінґс” – 1947-1958
Віктор Стасюк	Дітройт “Ред Вінґс”, Чикаґо і Бостон – 1950-1963
Волтер Ткачук	Ню Йорк “Ренджерс” – 1967-1981
Кейт Ткачук	Вінніпеґ “Джетс”, Фінікс “Кайотс”, Ст. Люїс “Блюс” – 1991-2004

Деякі з поданих в цьому списку гокеїсти, продовжують виступати в різних професійних клюбах і поруч них прибулі з України, але тому, що вони продані гокейовими клюбами Росії, в пресі, телевізійних та радієвих передачах їх називають “росіянами”.

У верхньому 1-му ряді, від ліва: Джан (Іван) Буцик, Віктор Стасюк, Вейн Бабич.
В 2-му ряді, від ліва: Берні Федірко, Михайло Кашицький, Денис Марук.
В 3-му нижньому ряді, від ліва: Едвард Господар, Володимир Ткачук, Бил Мосієнко (Гол оф Фейм).

УКРАЇНСЬКА СПОРТОВА ЦЕНТРАЛЯ АМЕРИКИ І КАНАДИ ВІДЗНАЧУЄ СВІЙ 50-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ

Учасники Загальних Зборів УСЦАК, що відбулися 24 травня 2003 року в готелі Рамада, Іст Гановер, Ню Джерзі. 1-ий ряд, від ліва: Р. Куціль, В. Зінкевич, Н. Зінкевич, С. Бренич, М. Бокало, М. Стебельський, К. Мацьків, В. Цюрпіта. 2-ий ряд: Б. Редь, гість, Р. Когут, О. Напора, В. Рудакевич, О. Твардовський, Є. Бренич, І. Ісаїв, С. Палидович, Ю. Савчак, Я. Козак, В. Сімків.

Новий етап відродження українського спорту в ЗСА видвигнув вимогу створити надрядну установу, що могла б унапрямлювати та координувати діяльність численних спортових осередків і спортових ланок молодечих організацій.

На початку в 1953 році в Ню Йорку створився "Союз Українсько-Американських Спортових Товариств (СУАСТ-Схід), в Чикаґо (СУАСТ-Захід). Після кількох років існування виникла потреба створити спортову Централю, яка змогла б координувати активність українських спортових Товариств, Клюбів та спортових секцій молодечих організацій в ЗСА і Канаді. Згідно з договором голів СУАСТ – Сходу й Заходу – д-ром Едвардом Жарським і мґром Іваном Красником, дня 24 грудня 1955 року в м. Торонто, Канада, відбулися перші Загальні Збори з участю делеґатів 13-ти українських спортових осередків ЗСА і Канади, на яких створено УСЦАК.

На протязі пройдених 50-ти років діяльности, кожночасні провідні чинники УСЦАК завжди кермувалися ідеєю, що основним мотивом нашої Централі є не тільки дбати за змаг фізичної вправности української молоді, але в першу чергу, змаг за її національного духа, щоб можна було створити з тієї молоді свідоме рідне середовище. Саме з цим наміром були кожнорічно організовані численні турніри з різних ділянок спорту, спортові Ігрища молоді і остаточно Українські Спортові Олімпіяди. Кожночасний Провід УСЦАК заохочував спортові і молодечі організації проводити для українського юнацтва літні спортові школи і табори. Завдяки цим проєктам тисячі нашої молоді та їх симпатиків, будучи активними учасниками цих великих спортових імпрез, перебували в рідному українському середовищі, кріпили тіло та національну свідомість і таким чином ставали в майбутньому повноцінними членами українських громад.

Були часи, коли поруч успішної діяльности в рямцях Централі, добивалися більш пропаґандивних осягів окремі українські спортові осередки своїми дружинами відбиванки (волей-

болу) і копаного м'яча (футболу). Ці зусилля наших поодиноких осередків, які не завжди йшли в парі зі завданням українського організованого спорту, приносили часто ґучні успіхи, але вони остаточно звелися до короткотривалих ефектів і не залишили по собі цим осередкам і українській громаді тривкої користи. Витримала в цьому часі пробу в пляновій активності Українська Спортова Централя Америки і Канади, яка встабілізувала свою спортово-виховну працю та поширила діяльність на інші ділянки спорту.

Не зважаючи на далекі віддалі від себе, значна більшість наших спортових осередків уважають за свій обов'язок висилати свої дружини і спортовців на річні чемпіонати УСЦАК в різних ділянках спорту. На протязі років УСЦАК завжди змагала до цього, щоб спорт зайняв належне йому місце теж в наших великих культурних імпрезах, таких як фестивалі, святкування історичних Річниць і інших. Це тому, щоб ми не різнилися від інших зрілих народів браком рівноваги в культурі духа і тіла.

Особливо в сучасності, спорт відіграє поважну ролю не тільки як виховний чинник серед молоді, але теж являється найчисленішим видовищем для загального суспільства, майже в усіх країнах світу. Спорт відіграє поважну ролю в політиці. Нам, в діяспорі, серед чужинецького довкілля, в боротьбі за збереження нашої молоді в українському середовищі, спорт може являтися цінною зброєю. Саме тому УСЦАК прагнув до залучення якнайбільшого числа нашої молоді до усіх українських спортових осередків в Америці і Канаді. Провід УСЦАК, якої завдання є дбати про задовільний фізичний і духовний стан української молоді вірить, що вона у своїй дальшій праці не залишиться осамітненою, але знайде, як і в минулому, дружню піддержку серед широких мас громадянства та Установ, які теж прагнуть до правильного виховання нашої молоді, майбутніх повноцінних членів української діяспори.

На закінчення Загальних Зборів УСЦАК відбувся бенкет-вечеря.

СКЛАДИ ЗБІРНИХ УСЦАК У ВІДБИВАНЦІ (ВОЛЕЙБОЛІ) НА ВІЛЬНИХ ОЛІМПІЯДАХ І ТУРНЕ В ЗАХІДНЮ УКРАЇНУ

ПЕРША ВІЛЬНА ОЛІМПІЯДА – 1980 РОКУ

Бронзові медалістки

І. Дармохвал, Л. Тицька, Д. Твардовська, П. Гол, Б. Каськів, Л. Бірміґгам – усі "Ч.Січ", Ю. Андрухів, А. Мальована, З. Станко (СТ "Україна" Т), І. Завадівська, К. Оленчук (Пласт, Клівленд)

Срібні медалісти

А. Олексюк, Р. Мицик, Р. Ткачук, Р. Макарушка, Ю. Куріца, Ю. Ткачук – усі "Леви" Чикаґо, А. Кадикало, В. Дроздовський, Я. Лойовський, Г. Сабат – усі СТ "Україна" Торонто

ДРУГА ВІЛЬНА ОЛІМПІЯДА – 1984 РОКУ

Золоті медалістки

М. Ганич, Л. Дармохвал, А. Ґолембйовська, Р. Касараба, У. Когутяк, Л. Оленчук, І. Завадівська, Л. Завадівська, Д. Лещук, І. Дармохвал, У. Лисняк, Л. Романчук – усі Пласт Клівленд

Срібні медалісти

П. Стефанюк, І. Еліяшевський, О. Станько, В. Волосянський (СТ "Україна" Т), В. Волосянський, Б. Новаківський, Б. Сірий ("Ч.Січ"), Р. Ткачук, Ю. Ткачук, Ю. Куріца ("Леви" Чикаґо)

СКЛАД ЗБІРНОЇ УСЦАК В ТУРНЕ В ЗАХІДНЮ УКРАЇНУ – 1991 РОКУ

До складу збірної були включені спортсменки та спортсмени, які самі оплатили собі подорож і побут в Україні.

Х. Білинська, Н. Василів, Т. Куріца ("Леви" Чикаґо), О. Лотоцька, А. Тершаковець, Х. Кош ("Ч.Січ"), М. Мигальська ("Тризуб" Філя.), О. Зєльонка (СУМ, Кліфтон), К. Оленчук (Постон, Огайо).

Висліди змагань:

УСЦАК – "Будівельник" Львів – 0:3
УСЦАК – Молодіжна Збірна області – 0:3
УСЦАК – "Галичанка" Терн. – 0:3
УСЦАК – Збірна Івано-Франківська – 2:3
УСЦАК – Збірна м. Буська – 3:0
УСЦАК – Збірна м. Дрогодича – 1:3

А. Хабурський, Б. Хабурський, Р. Даревич, Р. Коцур (СТ "Україна" Т), Ж. Шулякевич, М. Шулякевич (Вініпеґ), М. Ромаха, Я. Маринюк та Б. Томко ("Ч.Січ")

Висліди змагань:

УСЦАК – "Будівельник" Львів – 0:3
УСЦАК – Збірна ветеранів області – 1:2
УСЦАК – "Надзбруччя" – 0:3,
в другому дні УСЦАК – "Надзбруччя" – 3:2
УСЦАК – Збірна Івано-Франківська – 1:3
УСЦАК – Збірна м. Буська – 3:0
УСЦАК – Збірна м. Дрогобича – 3:1

Частина жіночої збірної УСЦАК відбиванки (волейболу), що здобула бронзову медалю на Вільній Олімпіяді в Етобікок, Канада, в 1980 році. Стоять від ліва: О. Твардовський – опікун, Д. Твардовська, Л. Тицька, Б. Каськів, Л. Бірміґгам, І. Дармохвал, П. Гол – усі з дружини УСВТ "Чорноморська Січ", Нюарк. Бракує на фото-світлині Ю. Андрухів, А. Мальованої, З. Станко (СТ "Україна" Торонто) та І. Завадівської, К. Оленчук (Пласт, Клівленд).

Дружини учасники річних відбиванкових першостей УСЦАК, в групах старших і юнацьких, у 1975 році в місті Рочестері, Ню Йорк.

ВІДБИВАНКОВІ (ВОЛЕЙБОЛЬНІ) ДРУЖИНИ УКРАЇНСЬКИХ СПОРТОВИХ ОСЕРЕДКІВ ЧЕМПІОНИ УСЦАК В РІЗНИХ РОКАХ

В річних чемпіонатах УСЦАК брали участь 20-30 дружин з різних міст Америки і Канади в жіночих і чоловічих групах.

Рік і місце турніру	Група чоловіків	Жіноча група
1957 – Торонто	УСК “Тризуб” Торонто	
1958 – Чикаґо	УСК “Тризуб” Торонто	СТ “Україна” Торонто
1960 – Торонто	УАСТ “Леви” Чикаґо	СТ “Україна” Торонто
1961 – Торонто	УСК “Тризуб” Торонто	УСТ “Довбуш” Ню Гейвен
1962 – Дітройт	СТ “Україна” Торонто	СТ “Україна” Торонто
1963 – Торонто	УВК “Плай” Ню Йорк	СТ “Україна” Торонто
1964 – Дітройт	УАСТ “Леви” Чікаґо	СТ “Україна” Торонто
1966 – Клівленд	СТ “Україна” Торонто	СТ “Україна” Торонто
1967 – Союзівка	СТ “Україна” Торонто	УСТ “Довбуш” Ню Гейвен
1969 – Торонто	УСК “Тризуб” Торонто	СК СУМ Торонто
1970 – Дітройт	УСК “Тризуб” Торонто	СК СУМ Торонто
1971 – Рочестер	Пласт Торонто	СК СУМ Торонто
1972 – Рочестер	СК СУМ Торонто	СК СУМ Торонто
1973 – Рочестер	УВК Торонто	СК СУМ “А” Торонто
1974 – Рочестер	“Лис Микита” Клівленд	СК СУМ “А” Торонто
1975 – Рочестер	СТ “Україна” Торонто	СК СУМ “А” Торонто
1976 – Рочестер	УВК – Чикаґо	Пласт – Чикаґо
1977 – Рочестер	СТ “Україна” Торонто	СТ “Україна” Торонто
1978 – Клівленд	УВК – Чикаґо	УСВТ “Чорноморська Січ”
1979 – Сан Кетеринс	УСВТ “Чорноморська Січ”	УАСТ “Леви” Чикаґо
1980 – Чикаґо	УАСТ “Леви” Чикаґо	УСВТ “Чорноморська Січ”
1981 – Нюарк	СК СУМ Торонто	УАСТ “Леви” Чикаґо
1982 – Бафало	КЛК Торонто	УАСТ “Леви” Чикаґо
1983 – Торонто	СТ “Україна” Торонто	УАСТ “Львів” Клівленд
1984 – Мейплвуд	КЛК Чикаґо	УАСТ “Львів” Клівленд
1985 – Дітройт	УСО “Тризуб” Філяедльфія	УАСТ “Львів” Клівленд
1986 – Блю Бел Пенс.	УСВТ “Ч.Січ” – Рамада Ін	УСВТ “Чорноморська Січ”
1987 – Мейплвуд	Пласт “Чорноморці”	УАСТ “Львів” Клівленд
1988 – Філядельфія	Пласт “Чорноморці”	УАСТ “Львів” Клівленд
1989 – Мейплвуд	СТ “Україна” Торонто	УСВТ “Чорноморська Січ”
1990 – Торонто	Пласт “Чорноморці”	УАСТ “Львів” Клівленд
1991 – Йонкерс	УСВТ “Чорноморська Січ”	УСО “Тризуб” Філядельфія
1993 – Чикаґо	УСО “Тризуб” Філядельфія	УСВТ “Чорноморська Січ”
1994 – Торонто	Збірна Торонта	УСВТ “Чорноморська Січ”

ПЛАВАЦЬКІ ДРУЖИНИ УКРАЇНСЬКИХ СПОРТОВИХ ОСЕРЕДКІВ КЛЮБОВІ ЧЕМПІОНИ УСЦАК В РІЗНИХ РОКАХ

В поодиноких змаганнях брало участь 40-70 плаваків від 6-ти до 10-ти клюбів.

Рік	Назва дружини	Кількість точок
1967	УССКА, Філядельфія	51
1968	УССКА, Філядельфія	47
1969	УССКА, Філядельфія	34
1970	Союзівка	44
1971	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	58
1972	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	70
1973	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	37
1974	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	81
1975	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	76
1976	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	63
1977	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	87
1978	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	55
1979	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	97
1980	Збірна Пласту Східньої Америки	147
1981	Збірна Пласту Східньої Америки	192
1982	Збірна Пласту Східньої Америки	206
1983	Пласт Олбані Ню Йорк	54
1984	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	75
1985	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	64
1986	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	194
1987	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	117
1988	Українська Олімпіяда у Філядельфії	32
1988	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	142
1989	УСО “Тризуб” Філядельфія	131
1990	УСО “Тризуб” Філядельфія	163
1991	УСО “Тризуб” Філядельфія	177
1992	УСО “Тризуб” Філядельфія	203
1993	УСО “Тризуб” Філядельфія	176
1994	УСО “Тризуб” Філядельфія	200
1995	УСО “Тризуб” Філядельфія	182
1996	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	189
1997	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	252
1998	УСО “Тризуб” Філядельфія	155
1999	УСО “Тризуб” Філядельфія	169
2000	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	130
2001	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	250
2002	Збірна СУМ Східньої Америки	168
2003	УСВТ “Чорноморська Січ” Нюарк	178
2004	УСО “Тризуб” Філядельфія	164

ЗБІРНА ПЛАВАННЯ УСЦАК, ЩО ВЗЯЛА УЧАСТЬ В ТУРНЕ В 1991 РОЦІ В ЗАХІДНЮ УКРАЇНУ

До збірної плавання УСЦАК в жіночій групі входили: М. КУШНІР, А. КУШНІР, А. БАГРІЙ, Т. БОКАЛО – усі з УСВТ "Ч.Січ", А. КАЛИТА – УСО "Тризуб", Н. ГІРНЯК – "Леви" Чикаґо, Л. БАРАНОВСЬКА – Торонто.

В групі чоловіків: М. КАЛИТА – "Тризуб", Р. ГІРНЯК – Торонто.

Вони виступали в змаганнях у Львові в днях 21 і 22 червня 1991 року, в Тернополі – 28 червня, в Ужгороді – 29 червня і Дрогобичі – 30 червня.

ЗДОБУЛИ МІСЦЯ:

У ЛЬВОВІ: А. Кушнір – 50 м. метеликом і 100 м. грудним – 3-ті місця, М. Кушнір – 50 м. метеликом – 2-ге, 200 м. змінним – 3-тє. В других змаганнях: А. Кушнір – 50 м. грудним – 3-тє. В групі чоловіків: М. Калита – 50 м. грудним – 3-тє місце.

В УЖГОРОДІ: М. Кушнір – 50 м. вільним – 2-ге, 50 м. метеликом – 3-тє місце, Т. Бокало – 50 м. вільним – 3-тє , 100 м. вільним стилем – 2-ге, А. Кушнір – 100 м. грудним – 2-ге, 50 м. горілиць – 3-тє місце, Н. Гірняк – 50 м. горілиць – 1-ше. В групі чоловіків: Р. Гірняк – 50 м. вільним – 2-ге, 50 м. метеликом – 2-ге, М. Калита – 100 м. горілиць – 2-ге місце, 200 м. змінним стилем – 3-тє. В штафеті 4x100 м. (М. Кушнір, М. Калита, Т. Бокало, І. Гірняк) здобули 2-ге місце.

В ДРОГОБИЧІ. Тут проходили змагання за першенство України. Плаваки УСЦАК змагалися поза конкурсом: А. Багрій – 100 м. горілиць, М. Калита – 100 м. Грудним, А. Кушнір – 100 м. грудним і А. Кушнір – 100 м. грудним.

Збірна плавання УСЦАК над басейном у Львові. Клячить зліва місцевий функціонер плавацького спорту.

Учасники плавацьких першостей УСЦАК 1989 року.

ЧЕМПІОНИ РІЧНИХ ТЕНІСОВИХ ТУРНІРІВ УСЦАК

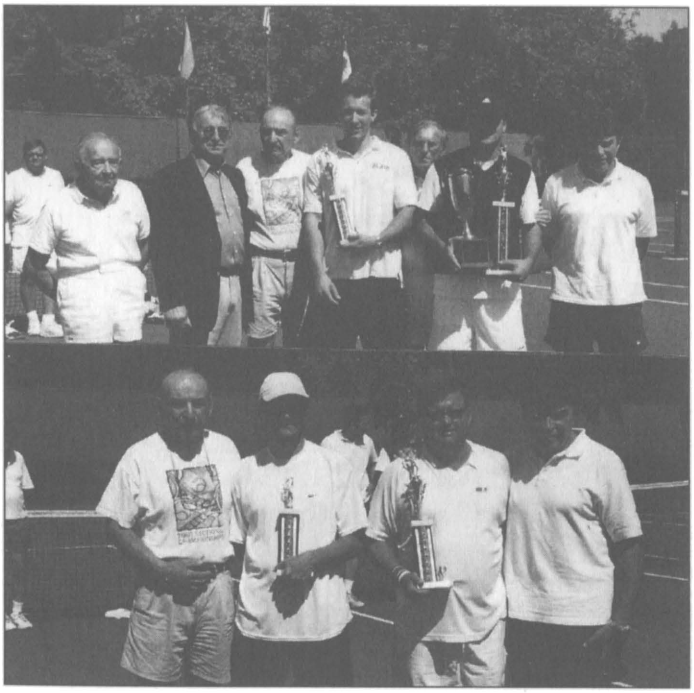
Тенісові турніри УСЦАК проводилися в багатьох вікових групах з участю 60-100 тенісистів. З огляду на обмежене місце подаємо чемпіонів найсильніших груп чоловіків і жінок.

Роки	Чоловіки	Спортовий осередок	Жінки	Спортовий осередок
1956	Б. Стопницький	Сокіл	О. Дигдалевич	КЛК
1957	Ю. Годів	УСТ "Черник"	І. Стецик	"Львів" Торонто
1958	Ю. Король	УСТ "Черник"	І. Стецик	"Львів" Торонто
1959	Ю. Король	УСТ "Черник"	І. Стецик	"Львів" Торонто
1960	Ю. Король	УСТ "Черник"	Л. Друневич	"Львів" Торонто
1961	В. Герлинський	КЛК	Л. Друневич	"Львів" Торонто
1962	Л. Воробкевич	УСТ "Черник"	Л. Друневич	"Львів" Торонто
1963	Л. Воробкевич	УСТ "Черник"	Л. Друневич	"Львів" Торонто
1964	Л. Воробкевич	УСТ "Черник"	Л. Друневич	"Львів" Торонто
1965	І. Дурбак	КЛК	Л. Друневич	"Львів" Торонто
1966	І. Дурбак	КЛК	Ф. Король	"Львів" Торонто
1967	Ю. Савчак	"Тризуб" Філядельфія	Купчинська	УСТ "Черник"
1968	З. Яцків	КЛК	Л. Друневич	КЛК
1969	З. Яцків	КЛК	Ф. Король	"Львів" Торонто
1970	І. Дурбак	КЛК	І. Шиян	УСТ "Черник"
1971	І. Дурбак	КЛК	І. Купчинська	КЛК
1972	І. Дурбак	КЛК	А. Харук	КЛК
1973	Ю. Ґлова	УАСТ "Леви" Чикаґо	А. Харук	КЛК
1974	Ю. Ґлова	УАСТ "Леви" Чикаґо	А. Харук	КЛК
1975	З. Яцків	КЛК	А. Харук	КЛК
1976	А. Чайковський	КЛК	З. Матківська	УСВТ "Ч.Січ"
1977	А. Чайковський	КЛК	А. Ракоча	КЛК
1978	А. Чайковський	КЛК	З. Матківська	УСВТ "Ч.Січ"
1979	А. Чайковський	КЛК	З. Матківська	УСВТ "Ч.Січ"
1980	А. Чайковський	КЛК	З. Матківська	УСВТ "Ч.Січ"
1981	Ю. Ґлова	УАСТ "Леви" Чикаґо	Л. Матківська	УСВТ "Ч.Січ"
1982	А. Чайковський	КЛК	Т. Савчак	"Тризуб" Філядельфія
1983	Д. Чорній	Союзівка	Т. Савчак	"Тризуб" Філядельфія
1984	А. Чайковський	КЛК	Т. Стасюк	Незалежна
1985	Ю. Ґлова	УАСТ "Леви" Чикаґо	Т. Стасюк	Незалежна
1986	Е. Матківський	УСВТ "Ч.Січ"	Р. Матківська	УСВТ "Ч.Січ"
1987	Е. Матківський	УСВТ "Ч.Січ"	Р. Матківська	УСВТ "Ч.Січ"
1988	Е. Матківський	УСВТ "Ч.Січ"	Р. Матківська	УСВТ "Ч.Січ"
1989	Р. Сидорак	Союзівка	Р. Матківська	УСВТ "Ч.Січ"
1990	Р. Сидорак	Союзівка	Р. Матківська	УСВТ "Ч.Січ"
1991	Р. Сидорак	Союзівка	Л. Савчак	"Тризуб" Філядельфія
1992	Р. Сидорак	Союзівка	О. Білак	КЛК Ужгород
1993	Р. Сидорак	Союзівка	О. Білак	КЛК Ужгород
1994	Р. Сидорак	Союзівка	Л. Савчак-Копач	"Тризуб" Філядельфія
1995	Р. Сидорак	Союзівка	Л. Савчак-Копач	"Тризуб" Філядельфія
1996	М. Оришкевич	УСВТ "Ч.Січ"	М. Шумська	Союзівка
1997	В. Вітер	Незалежний	С. Петрицька	Союзівка
1998	В. Вітер, К. Енджел	Незалежні	Л. Білак	КЛК

1999	Д. Чорний	Союзівка	Л. Білак	КЛК
2000	А. Самець	Союзівка	Л. Білак	КЛК
2001	М. Оришкевич	Чикаго	Л. Білак	КЛК
2002	М. Оришкевич	Чикаго	Л. Білак	КЛК
2003	Ю. Харук	КЛК	М. Мільчуцька	Незалежна
2004	Е. Матківський	УСВТ “Ч.Січ”	М. Мільчуцька	Незалежна

Вгорі: Стефан Качарай ґратулює Іванові Дурбакові й Ярославові Сидоракові, першунові й фіналістові турніру чоловіків 45 років, з Юрієм Попелем і інж. Романом Ракочим.
Внизу: Фіналістам жінок вручають чаші і грошеві стипендії. Зліва – Юрій Савчак, Юрій Грабець, чемпіонка Маріяна Мільчуцька, Петруся Савчак, фіналістка Анна Марія Шумська і Юрій Попель.

Вгорі: Вручення нагород фіналістам відкритого турніру чоловіків. Зліва: інж. Роман Ракочий, Стефан Качарай, Юрій Грабець, фіналіст Ростислав Орач, Юрій Савчак, чемпіон Ерик Матківський і Юрій Попель.
Внизу: Юрій Грабець і Юрій Попель вручають нагороди фіналістам групи чоловіків 35 років, Миколі Наливайкові (зліва) і чемпіонові Андрієві Хархалісові.

ЗБІРНІ УСЦАК ТЕНІСУ НА ВІЛЬНІЙ ОЛІМПІЯДІ 1984 РОКУ ТА НА ТУРНЕ В ЗАХІДНЮ УКРАЇНУ – 1991 РОКУ

В групі чоловіків в збірній дружині УСЦАК, що здобула срібні медалі під проводом д-ра З. Матківського, І. Чуми і інж. Р. Ракочого виступали: Ю. ГУСАКІВСЬКИЙ (Торонто), Д. ЧОРНІЙ (Ню Йорк) і Е. МАТКІВСЬКИЙ ("Ч.Січ").

В групі жіночій змагалися: Л. МАТКІВСЬКА, О. МАТКІВСЬКА – обидві "Ч.Січ", Т. САВЧАК, Л. САВЧАК – обидві УСО "Тризуб" і здобули золоту медалю.

В турне в Західню Україну взяли участь збірні УСЦАК в групах жіночій і чоловіків. Адміністраторкою збірної була Петруся Савчак, обов'язки лікаря виконував д-р О. Ковблянський.

В складі жіночої дружини виступали: Л. САВЧАК, Х. ГЕЙНИШ, А. ХАРУК-КОВБЛЯНСЬКА, М. КУТКО, Л. ГРАБЕЦЬ і Л. КОНДРАЦЬКА.

В збірній чоловіків: Ю. ХАРУК, Є. ОЛИНЕЦЬ, Я. СИДОРАК, А. СИДОРАК і ланковий тенісу УСЦАК – Ю. САВЧАК.

В загальному в зустрічах із збірними Львівської області, Івано-Франківська і Ужгороді, збірна УСЦАК виграла два змагання, два ремісувала і чотири програла. Найбільшого успіху добився Ю. САВЧАК, що в поодиноких змаганнях здобув вислід 3,5:0,5 і 2:0 в подвійних.

В жіночій групі Л. САВЧАК в поодиноких іграх – 2:2 і 2:1 в подвійних.

ЗБІРНІ КОПАНОГО М'ЯЧА (ФУТБОЛУ) УСЦАК, ЩО В РІЗНИХ РОКАХ БРАЛИ УЧАСТЬ В ЗМАГАННЯХ В АМЕРИЦІ, КАНАДІ ТА УКРАЇНІ

На протязі довгих років з причини, що в складах багатьох українських дружин виступали по кілька футболістів інших національностей, офіційні річні першості УСЦАК не відбувалися. Щойно після зміни правила УСЦАК в 2002 році, згідно з яким дозволяється дружинам брати участь в чемпіонатах УСЦАК в складах, в яких вони виступають в американських чи канадських футбольних лігах, в 2003 році розпочалися офіційні турніри.

В деяких роках були формовані збірні УСЦАК, які брали участь в товариських змаганнях, на "Вільних Олімпіядах" та в часі поїздки в Україну

Першу товариську зустріч збірна УСЦАК відбула із збірною литовців Америки – 26 червня 1966 року в Чикаго, в якій перемогла литовських футболістів високим вислідом 5:0. В складі збірної УСЦАК виступали: Б. Куц, В. Чижович, З. Снилик, Л. Довгалюк, О. Скоцень молодший, С. Чернявський, М. Нога, О. Банах, Е. Андрусишин, Б. Лялька, Л. Скороход, Н. Крат, А. Попович, Б. Куцан – тренер.

Чергові виступи збірної УСЦАК відбулися на двох "Вільних Олімпіядах" в м. Етобікок, поблизу Торонта в Канаді. На першій Олімпіяді 4-6 липня 1980 року, збірна УСЦАК в складі: І. Прокіпчук, А. Конський, М. Штефан, Я. Дичківський, С. Мельник, М. Сас, Т. Ригайло, А. Габа, Р. Стадник, М. Козак, Б. Тхорик, Т. Стадник, В. Ткач, А. Бакун, І. Чижович, М. Глушко, Б. Куцина, здобула перше місце і золоту медалю; збірна вірменів – срібну і латвійці – бронзову.

5-7 липня 1984 року в цьому ж місті відбулася ІІ-га "Вільна Олімпіяда", на якій збірна УСЦАК вдруге завоювала золоту

Збірна УСЦАК копаного м'яча, що здобула на Вільній Олімпіяді 1984 року золоту медалю.

медалю. Цим разом в складі: М. Хамуляк, Я. Дахнівський, А. Габа, В. Салюк, М. Репенда, В. Ткач, А. Бакун, П. Гунчак, Л. Кулінченко, А. Ситник, Т. Козак, М. Лупинець. Розподіл медалів: Збірна УСЦАК – золоту, литовці – срібну, латвійці – бронзову.

До збірних на обидві Олімпіяди входили футболісти: СТ "Україна" Торонто, УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк, Н.Дж., СК СУМ "Крилаті" Йонкерс, Н.Й., СК СУМ "Крила" Чикаго, УСО "Тризуб" Філядельфія і УСТ "Черник" Дітройт.

В другій половині червня 1991 року збірна УСЦАК в складі: М. Хамуляк, Я. Дахнівський і Д. Василак – воротарі, Р. Куропась, О. Василак, А. Мацілинський, І. Чижович, Б. Недільський, А. Вовк, М. Слоневський, О. Гарматій, Т. Козак, А. Бакун, П. Куляс, Д. Кульчицький, Х. Шалай, Дж. Лужак, М. Глушко, Т. Вовк, Т. Яворський під проводом тренера Є. Чижовича відбули дружні зустрічі і змагання такими вислідами:

22 червня у Львові	–	Збірна УСЦАК – "Карпати" Львів	– 3:5
24 червня в Тернополі	–	Збірна УСЦАК – Збірна Області	– 2:2
26 червня в Івано-Франківську	–	Збірна УСЦАК – "Прикарпаття" Івано-Франківськ	– 2:2
29 червня в Луцьку	–	Збірна УСЦАК – "Галичина" Дрогобич	– 4:4

Крім збірної старших футболістів в турне взяла участь юнацька збірна УСЦАК, яка відбула серію змагань з однолітками в Україні з такими вислідами: "Жупан" Винники – 1:2, "Газовик" Комарно – 1:0, "Карпати" Доброгостів – 2:2, "Нафтовик" Дрогобич – 0:0.

27 березня 1999 року Збірна УСЦАК відвідала столицю Франції Париж, де відбула товариські змагання із Збірною Українців Західньої Европи, в яких зазнала поразки – 2:4. До складу тієї Збірної були включені футболісти, які оплатили собі самі кошти лету, та за побут в Парижі: М. Оришкевич, Л. Голубець, І. Данко, Б. Лішнянський, М. Попадюк, М. МакЛаклин, О. Робосюк, А. Футей (усі УАСТ "Львів" Клівленд), О. Василак, Я. Твардовський, А. Бакун (УСВТ "Ч.Січ"), М. Лужчак, Й. Оверко, І. Прокіп, Р. Панчишин, Т. Садковий, О. Стрільчук, Т. Яворський (СК "Крила", Чікаго), Т. Козак, Є. Чижович ("Тризуб" Філядельфія), М. Гованський (СК "Крилаті" Йонкерс).

В другому тижні листопада 2003 року, "міні"-Збірна УСЦАК в складі: А. Панас, Г. Сергіїв, Р. Головінський (усі три "Ч.Січ" Нюарк), Л. Голубець ("Львів" Клівленд), М. Гованський, Л. Гованська ("Крилаті" Йонкерс) була учасником "міні"-турніру між 15-ти українськими дружинами Англії і Шотляндії в м. Стоктоні, Англія, в якому дійшла тільки до чвертьфіналу.

ПЕРШЕНСТВА УСЦАК

Українські дружини учасники турніру УСЦАК – 2004.
Зліва – УСО "Тризуб" Філядельфія, справа – СК СУМ "Крилаті" Йонкерс.

31 серпня 2003 року у фіналі за чемпіонат і перехідний Трофей УСЦАК, СК СУМ "Крилаті" Йонкерс переміг дружину УСВТ "Ч.Січ" – 1:0 і таким чином став першим чемпіоном УСЦАК.

У 2004 році у фіналі цього турніру дружина УСО "Тризуб" Філядельфія, перемігши першуна УСЦАК-Захід – СТ "Україна" Торонто – 2:1, здобула звання чемпіона і трофей УСЦАК.

Рік	ЧЕМПІОНИ УСЦАК З ШАХІВ	
1966	Орест Попович	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1967	Орест Попович	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1968	Орест Попович	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1969	Степан Попель	Фарґо, Норт Дакота
1970	Степан Стойко	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1971	Лев Блонарович	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1972	Орест Попович	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1973	Лев Блонарович	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1974	Віктор Дзера	СТ "Україна" Торонто
1975	Борис Бачинський	УСО "Тризуб" Філядельфія
1976	Борис Бачинський	УСО "Тризуб" Філядельфія
1977	Борис Бачинський	УСО "Тризуб" Філядельфія
1978	Борис Бачинський	УСО "Тризуб" Філядельфія
1979	Борис Бачинський	УСО "Тризуб" Філядельфія
1980	Турнір не відбувся	
1981	Віктор Дзера	СТ "Україна" Торонто
1982	Мирослав Турянський	СТ "Леви" Чикаґо
1983	Віктор Дзера	СТ "Україна" Торонто
1984	Віктор Дзера	СТ "Україна" Торонто
1985	Лев Блонарович	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1986	Орест Попович	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1987	Степан Стойко	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1988	Орест Попович	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1989	Степан Стойко	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1990	Борис Бачинський	УСО "Тризуб" Філядельфія
1991	Петро Радомський	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1992	Орест Попович	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1993	Петро Радомський	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1994	Орест Попович	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1995	Борис Бачинський	УСО "Тризуб" Філядельфія
1996	Петро Радомський	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1997	Орест Попович	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
1998	Борис Бачинський	УСО "Тризуб" Філядельфія
1999	Петро Радомський	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
2000	Петро Радомський	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
2001	Олекса Подебрій	Клюб ім. Попеля, Бафало, Н.Й.
2002	Борис Бачинський	УСО "Тризуб" Філядельфія
2003	Петро Радомський	УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк
2004	Борис Бачинський	УСО "Тризуб" Філядельфія

ЗБІРНА ШАХОВА ДРУЖИНА УСЦАК, ЩО ВЗЯЛА УЧАСТЬ В ТУРНЕ В ЗАХІДНЮ УКРАЇНУ В 1991 РОЦІ

До складу дружини входили: Д-Р ОРЕСТ ПОПОРВИЧ, СТЕПАН СТОЙКО, ПЕТРО РАДОМСЬКИЙ – усі УСВТ "Ч.Січ", БОРИС БАЧИНСЬКИЙ – УСО "Тризуб", КОРНЕЛЬ ОСАДЦА – УСК "Львів" Клівленд і МИХАЙЛО МОСКАЛЬ – СТ "Україна" Торонто.

<u>ІНДИВІДУАЛЬНІ ВИСЛІДИ ШАХОВИХ ЗМАГАНЬ</u>

22 червня 1991 р. Дружиновий Матч у Львові (повільний час – 40 тягів на 2 год.)
(в дужках – рейтинги)

УСЦАК	**1.5:4.5**	**УСА Львів**
Степан Стойко (2350)	0:1	Олег Романишин (2610)
Борис Бачинський (2340)	0:1	Володимир Бутурин (2425)
Орест Попович(2330)	0.5:0.5	Ярослав Сроковський (2405)
Петро Радомський (2295)	1:0	Богдан Воробець (2350)
Михайло Москаль (2000)	0:1	Катерина Боруля (2200)
Корнель Осадца (1900)	0:1	Галина Шляхтич

23 червня 1991 р. Дружиновий Матч у Львові (повільний час)

УСЦАК	**1:5**	**УСА Львів**
Степан Стойко	0.5:0.5	Богдан Воробець
Борис Бачинський	0:1	Олег Романишин
Орест Попович	0:1	Володимир Бутурин
Петро Радомський	0:1	Ярослав Сроковський
Михайло Москаль	0.5:0.5	Роман Видоняк (2395)
Корнель Осадца	0:1	Катерина Боруля

24 червня 1991 р. Дружиновий Матч у Львові (повільний час)

УСЦАК	**2:4**	**УСА Львів**
Степан Стойко	0:1	Ярослав Сроковський
Борис Бачинський	0.5:0.5	Богдан Воробець
Орест Попович	0:1	Олег Романишин
Петро Радомський	0:1	Володимир Бутурин
Михайло Москаль	0.5:0.5	Фелікс Вайман
Корнель Осадца	1:0	Ігор Кішко

25 червня 1991 р. Дружиновий Матч в Стрию (повільний час)

УСЦАК	**2.5:2.5**	**УСА Львів**
Степан Стойко	0.5:0.5	Володимир Бутурин
Борис Бачинський	0:1	Ярослав Сроковський
Орест Попович	0.5:0.5	Богдан Воробець
Петро Радомський	1:0	Катерина Боруля
Михайло Москаль	0.5:0.5	Олег Музичук

28 червня 1991 р. Дружиновий Матч в Моршині

(приспішений час – одна година на цілу партію, по пів години для грача)

УСЦАК	**4:1**	**Моршин**
Степан Стойко	1:0	Ірина Чолушкіна (чемпіонка СССР)
Борис Бачинський	1:0	Зеновій Диба
Орест Попович	1:0	Олег Музичук
Петро Радомський	1:0	Євген Слободян
Корнель Осадца	0:1	Наталя Музичук

28 червня 1991 р. Дружиновий Матч в Моршині (приспішений час)

УСЦАК	**2:3**	**Стрий**
Степан Стойко	0:1	Карпо Аракелян
Борис Бачинський	0:1	Ірина Чолушкіна
Орест Попович	1:0	Юрій Молчанов

Петро Радомський	0.5:0.5	Василь Стасів
Корнель Осадца	0.5:0.5	Іван Федьків

29 червня 1991 р. Дружиновий Матч в Бориславі (приспішений час)

УСЦАК	**2:4**	**Трускавець**
Стойко	0:1	Шинкарьов
Бачинський	0:1	Ярош
Попович	1:0	Секіров
Радомський	1:0	Місько
Москаль	0:1	Солодкий
Осадца	0:1	Петранівський

29 червня 1991 р. Дружиновий Матч в Бориславі (приспішений час)

УСЦАК	**3.5:2.5**	**Борислав**
Стойко	1:0	Стецун
Бачинський	0:1	Мізик
Попович	0.5:0.5	Галушко
Радомський	1:0	Віценцик
Москаль	0:1	Момот
Осадца	1:0	Трембач

30 червня 1991 р. Дружиновий Матч у Львові (приспішений час)

УСЦАК	**2:2**	**УСА Львів**
Степан Стойко	0:1	Олег Романишин
Борис Бачинський	1:0	Олександер Сулипа (2380)
Петро Радомський	1:0	Віталій Кириченко
Корнель Осадца	0:1	Юрій Карп'як

Особисті результати дружини УСЦАК: Степан Стойко – 3:6, Борис Бачинський – 2.5:6.5, Орест Попович – 4.5:3.5, Петро Радомський – 6.5:2.5, Михайло Москаль – 1.5:4.5, Корнель Осадца – 2.5:5.5.

Учасники першенського шахового турніру УСЦАК 1998 року, який відбувся в м. Гартфорді, Конектікат. Господарем був місцевий Український Шаховий Клюб. В першому ряді, від ліва, сидять: Б. Бачинський з трофеєм першуна, д-р О. Попович – ланковий шахів УСЦАК і УСВТ "Ч.Січ", який перевів цей турнір.

ЗАГАЛЬНЕ ТОЧКУВАННЯ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНИХ ПЕРШОСТЕЙ УСЦАК

1959 рік. В цьому році започатковано легкоатлетичні першості УСЦАК, які відбулися при участі 53 змагунів-юньйорів.

1960 рік. Другі легкоатлетичні першості УСЦАК відбулися на спортовій площі "Іст Йорк Колі-джет" в Торонті, при участі 80-ти змагунів (ок) з 8-ми осередків. Загальне точкування дружин:

1.	Пласт, Клівленл	260 точок
2.	Пласт, Торонто	211
3.	СУМ, Торонто	111
4.	Пласт, Монтреаль	98
5.	"Крила", Чикаґо	92
6.	"Україна", Торонто	89
7.	Пласт, Ню Йорк	19
8.	"Тризуб", Торонто	19

1961 рік. Ці першості пройшли в рямцях "Шевченківських Ігрищ" на оселі СУМ "Веселка", Актон, Онт., з участю 169 учасників з 20-ти осередків ЗСА і Канади. Загальне точку-вання дружин:

1.	"Крила", Чикаґо	168 точок
2.	Пласт, Клівленд	82
3.	Пласт, Рочестер	79
4.	Пласт, Торонто	73
5.	СУМА, Клівленд	30

1962 рік. Четверті першості УСЦАК відбулися знову на оселі СУМ "Веселка", при участі 113 змагунів (ок) з 9-ти осередків. Загальне точкування дружин:

1.	"Львів", Клівленд	399 точок
2.	"Крила", Чикаґо	291
3.	Пласт, Торонто	222
4.	СУМ, Торонто	115
5.	Пласт, Рочестер	109
6.	Пласт, Дітройт	23
7.	СУМ, Ошава	23
8.	Пласт, Чикаго	7

1963 рік. П'яті з черги першості УСЦАК відбулися на оселі "Київ", поблизу Дітройту з участю 197 змагунів (ок) з 10-ти осередків. Загальне точкування дружин:

1.	Пласт, Торонто	340 точок
2.	"Львів", Клівленд	299
3.	"Крила", Чикаґо	271
4.	Пласт, Дітройт	218
5.	СУМ, Торонто	97
6.	СУМА, Дітройт	68
7.	Пласт, Рочестер	42
8.	СУМА, Клівленд	29
9.	Пласт, Чикаго	20
10.	"Черник", Дітройт	15

1964 рік. Шості легкоатлетичні першості УСЦАК відбулися на оселі "Діброва", поблизу Дітройту при участі 85 змагунів (ок) з 8-ми осередків. Загальне точкування дружин:

1.	Пласт, Торонто	430 точок
2.	"Львів", Клівленд	410
3.	Пласт, Дітройт	195
4.	Пласт, Рочестер	84
5.	"Україна", Торонто	72
6.	"Чорноморці", Н.Й.	72
7.	Пласт, Чикаґо	61
8.	"Черник", Дітройт	41

1965 рік. Сьомі легкоатлетичні першості УСЦАК пройшли на оселі "Пластова Січ", в Ґрефтон з рекордовою досі участю 219-ти змагунів (ок) з 11 осередків. Загальне точкування дружин:

1.	Пласт, Торонто	456 точок
2.	СУМ, Торонто	400
3.	"Крила", Чикаґо	169
4.	"Львів", Клівленд	145
5.	СУМА, Дітройт	81
6.	"Чорноморці", Н.Й.	60
7.	Пласт, Дітройт	56
8.	"Черник", Дітройт	33
9.	Пласт, Рочестер	25
10.	Пласт, Монтреаль	17
11.	"Україна", Торонто	10

1966 рік. Восьмі першості УСЦАК відбулися на оселі СУМ СУМА "Київ". Записок із цих змагань немає.

1967 рік. Дев'яті легкоатлетичні першості УСЦАК пройшли на оселі "Діброва", поблизу Дітройту, в яких взяло участь 189 змагунів (ок) з 8-ми осередків. Загальне точкування дружин:

1.	Пласт, Торонто	468 точок
2.	"Крила", Чикаґо	244
3.	"Україна", Торонто	214
4.	СУМ, Торонто	179
5.	Пласт, Дітройт	176
6.	"Львів", Клівленд	121
7.	СУМА, Дітройт	86
8.	"Черник", Дітройт	56

1968 рік. Десяті першості УСЦАК відбулися знову на оселі "Пластова Січ" з новим рекордом 229 учасників з 9-ти осередків. Загальне точкування дружин:

1.	Пласт, Торонто	585 точок
2.	СУМ, Торонто	259
3.	"Крила", Чикаґо	222
4.	Пласт, Клівленд	179
5.	Пласт, Дітройт	130
6.	"Тризуб", Торонто	110
7.	"Черник", Дітройт	31
8.	СУМА, Дітройт	23
9.	КЛК, Бафало	15

1969 рік. Одинадцяті першості УСЦАК відбулися на оселі "Пластова Січ" при участі 175 змагунів (ок) з 6-ти осередків. Загальне точкування дружин:

1.	Пласт, Торонто	568 точок
2.	СУМ, Торонто	432
3.	Пласт, Клівленд	283
4.	"Чорноморці", Н.Й.	69
5.	Пласт, Дітройт	36
6.	"Черник", Дітройт	36
7.	Індивідуальні	17

1970 рік. Дванадцяті першості УСЦАК відбулися на оселі "Діброва" поблизу Дітройту при участі 203 змагунів (ок). Загальне точкування дружин:

1.	СУМ, Торонто	593 точок
2.	Пласт, Торонто	530
3.	Пласт, Клівленд	202
4.	Пласт, Дітройт	141
5.	"Черник", Дітройт	127
6.	СУМА, Дітройт	13
7.	Пласт, Лос Анджелес	0

1971 рік. Тринадцяті першості УСЦАК пройшли на оселі "Пластова Січ" при участі 214 змагунів (ок) з 5-ти осередків. Загальне точкування дружин:

1.	СУМ, Торонто	656 точок
2.	Пласт, Торонто	506
3.	Пласт, Клівленд	218
4.	Пласт, "Чорноморці"	142
5.	Пласт, Дітройт	119

1972 рік. В цьому році змагання не відбулися.

1973 рік. Чотирнадцяті першості УСЦАК відбулися на оселі СУМ "Веселка" при участі 175 змагунів (ок) з 6-ти осередків. Загальне точкування дружин:

1.	СУМ, Торонто	894 точок
2.	Пласт, Торонто	335
3.	Пласт, Клівленд	143
4.	Пласт, "Чорноморці"	108
5.	УАСТ "Черник", Дітройт	83
6.	СУМА "Крила"	37

1974 рік. П'ятнадцяті першості УСЦАК пройшли на оселі СУМА, Еленвіл, при участі 179 змагунів (ок) з 8-ми осередків. Загальне точкування дружин:

1.	СУМ, Торонто	456 точок
2.	Пласт, Торонто	437
3.	Пласт "Чорноморці"	253
4.	Пласт, Клівленд	

1975 рік. Шістнадцяті першості УСЦАК відбулися на оселі СУМА, Еленвіл, з участю 190 змагунів (ок) з 10-ти осередків. Загальне точкування дружин:

1.	СУМ, Торонто	531 точок
2.	Пласт, Торонто	519
3.	Пласт "Чорноморці"	238
4.	СУМА "Крила", Чикаґо	137
5.	"Черник", Дітройт	124

6. СК СУМА "Крилаті" 53 точок
7. Пласт, Клівленд 52
8. КЛК, Ню Йорк 10
9. УСВТ "Чорноморська Січ" 8
10. Пласт, Ню Джерзі 3

1976 рік. Сімнадцяті першості УСЦАК відбулися на стадіоні Р.І.Т. в Рочестері, Ню Йорк з участю 165 змагунів (ок). з 6-ти осередків. Загальне точкування дружин:

1. Пласт, Торонто 730 точок
2. СУМ, Торонто 392
3. Пласт, Клівленд 302
4. Пласт "Чорноморці" 188

1977 рік. Вісімнадцяті легкоатлетичні першості УСЦАК відбулися на стадіоні Р.І.Т. в Рочестері, Н.Й. з участю 159 змагунів (ок). з 6-ти осередків. Загальне точкування дружин:

1. Пласт, Торонто 686 точок
2. СУМ, Торонто 566
3. Пласт "Чорноморці" 199
4. Пласт, Клівленд 183
5. "Черник", Дітройт 129
6. Пласт-СУМ, Бофало 17

1978 рік. Дев'ятнадцяті легкоатлетичні першості УСЦАК відбулися на стадіоні "Сентеніял Парк" в Етобікок, Онт., Канада.

26-го серпня 1979 року, Рочестер, Н.Й. Тут закінчено дводенні легкоатлетичні першості УСЦАК за 1979 рік із такими технічними вислідами *(подаватимемо тільки перші місця за такими умовними знаками: ПТ – Пласт Торонто, СТ – СУМ Торонто, ПК – Пласт Клівленд)*:

Група дівчат у віці до 15 років життя:

100 м – У. Перфецька ПТ – 13,6 сек.
4х100 м – СУМ Торонто – 58,7 сек.
довжінь – І. Пришляк СТ – 13′5¼″
висота – М. Хичій ПТ – 4′8″
диск – М. Білобран СТ – 63′2″
ядро – М. Білобран СТ – 24′4½″

Трофей УАСК Рочестер здобули Сумівки з Торонто (133 т.)

Група юначок у віці 15-18 років:

100 м – І. Баган ПТ – 13,6 сек.
200 м – І. Баган ПТ – 29,4 сек.
400 м – Л. Соломон СТ – 1:11,6
800 м – І. Мицик ПТ – 3:02,7
4х100 м – Пласт Торонто – 57,8 сек.
довжінь – І. Баган ПТ – 13′1½″
висота – Л. Соломон СТ – 4′7½″ – рекорд групи
диск – МР. Яців ПТ – 60′80½″
ратище – Л. Юхименко ПТ – 54′10″
ядро – Л. Солсомон СТ – 21′9″

Трофей фірми Яцика П. здобули юначки торонтського Пласту (148 т.)

Група жінок повище 18 років:

100 м – У. Жаровська ПТ – 14,8 сек.
200 м – У. Жаровська ПТ – 30,4 сек.
400 м – У. Жаровська ПТ – 1:13,4
800 м – У. Жаровська ПТ – 2:58,4
4x100 м – Пласт Торонто – 14,7 сек.
висота – У. Жаровська ПТ – 4′0″
диск – Л. Остафійчук СТ – 76′11″
ратище – Л. Остафійчук СТ – 75′7″
ядро – Л. Остафійчук СТ – 31′8½″

Трофей "Промбанк-Інвестмент" (вл. П. Яцик) здобули пластунки з Торонто (171 т.)

Група хлопців до 15 років:

100 м – Т. Майковський СТ – 12,3 сек.
800 м – Т. Майковський СТ – 2:14,2 – рекорд групи
4x100 м – Пласт Торонто – 51,4 сек.
довжінь – А. Ружицький ПТ – 18′1½″
висота – А. Ружицький ПТ – 5′11″ – рекорд групи
диск – М. Корлятович ПК – 113′0″
ядро – А. Ружицький ПТ – 39′11″

Трофей Головної Управи СУМА для переможців групи здобули молодші пластуни з Торонто (115 т.)

Група юнаків у віці 15-18 років:

100 м – А. Турчиняк ПТ – 11,9 сек.
200 м – П. Лучка СТ – 24,5 сек.
400 м – А. Городиський ПК – 53,4 сек.
800 м – М. Селемба – 2:06,3
1500 м – М. Селемба – 9:10,6
3000 м – М. Селемба – 9:10,6 – рекорд УСЦАК
4x100 м – Пласт Клівленд – 3:49,5 – рекорд групи
довжінь – М. Ковалик ПТ – 18′9″
висота – М. Ковалик ПТ – 5′8″
жердина – М. Ковалик ПТ – 9′6″
трискок – П. Лучка СТ – 38′4″
диск – Т. Микитюк СТ – 137′6″
ратище – Т. Микитюк СТ – 143′3″
ядро – Т. Микитюк СТ – 46′3½″

Трофей УАСК Рочестер для переможців групи старших юнаків одержали юні сумівці з Торонто (247 т.)

Група чоловіків повище 18 років:

100 м – А. Базюк ПТ – 11,6 сек.
200 м – А. Базюк ПТ – 23,1 сек.
400 м – М. Сливка ПК – 51,0 сек.
800 м – М. Янішевський ПТ – 2:05,4
1500 м – Р. Ліщинецький ПК – 4:37,6
3000 м – Р. Ліщинецький ПК – 10:29,6

4x100 м – Пласт Торонто "Б"– 48,2
4x100 м – Пласт Торонто "А" – 3:37,0 – рекорд УСЦАК
довжінь – О. Соханівський ПТ – 18´2½″
висота – М. Драчевич СТ – 5´8″
жердина – Б. Сушко ПТ – 11´0″
трискок – О. Соханівський ПТ – 40´10¼″
диск – Л. Чамбул СТ – 138´4″
ратище – Р. Стадник СТ – 147´9″
ядро – Л. Чамбул СТ – 52´9″ – рекорд групи

Трофей УСЦАК у групі чоловіків здобули пластуни Торонто (250 т.). Імпозантний перехідний трофей, уфундований приятелями покійного Р. Павловича, призначений для переможців усіх груп, одержала з рук п-ні Стефи Павлович збірна команда пластової молоді з Торонто (856 т.)

Трофей УСЦАК за II місце у загальному точкуванні одержала сумівська молодь з Торонто (778 т.) та трофей Пластової Кредитівки за III місце у загальному точкуванні перебрали пластуни з Клівленду.

Нагороди для найвизначнішого змагуна XX легкоатлетичних першостей УСЦАК – признано Уляні Жаровській ПТ за шість золотих медалей та Адріянові Ружицькому ПТ за 4 золоті медалі і один груповий рекорд. Це – про технічні досягнення.

РЕКОРДИ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНИХ ПЕРШОСТЕЙ УСЦАК

Висліди бігів подані в хвилинах і секундах, осяги в метах і скоках подані в метрах

ЧОЛОВІЧІ ГРУПИ

Хлопці у віці до 15 років життя:

60 м	А. Кос, Пласт Торонто	1965	7.4
4x60 м	СУМ Торонто, СУМ Торонто	1971	30.3
100 м	С. Обаль, Пласт Торонто	1976	11.6
4x100 м	Пласт Клівленд	1976	51.2
800 м	Т. Майковський, СУМ Торонто	1977	2:14.2
довжінь	М. Дубас, Пласт Клівленд	1974	5.97
висота	А. Ружницький, Пласт Торонто	1979	1.80
диск	Л. Чамбул, СУМ Торонто	1973	46.61
ратище	Ю. Назаревич, Пласт Дітройт	1965	42.95
ядро	Б. Чамбул, СУМ Торонто	1973	14.98

Юнаки у віці до 15-18 років життя:

100 м	Б. Залуцький, Пласт Дітройт	1971	10.9
200 м	П. Лучка, СУМ Торонто	1979	24.5
4x100 м	Пласт Торонто, Пласт Торонто	1971	45.9
400 м	М. Сливка, Крила Чикаґо	1967	50.9
4x400 м	Пласт Клівленд, Пласт Клівленд	1979	3:49.5
110 м	Ю. Лучків, Пласт Клівленд	1971	17.5
800 м	Олійник, Черник Дітройт	1965	1:54.4
1500 м	М. Селемба, СУМ Торонто	1978	4:16.1
3000 м	М. Селемба, СУМ Торонто	1979	9:10.6
довжінь	М. Василів, СУМ Торонто	1977	6.28
висота	Я. Пацин, Львів Клівленд	1960	1.83
жердина	Р. Ліщинецький, Пласт Клівленд	1971	3.66

трискок	О. Соханівський, Пласт Клівленд	1977	12.91
диск	О. Федорович, Пласт Торонто	1967	44.38
ратище	В. Книгиницький, СУМ Торонто	1971	50.78
ядро	Л. Чамбул, СУМ Торонто	1975	16.7

Чоловіки понад 18 років життя:

100 м	М. Ґнип, СУМ Торонто	1969	10.8
200 м	А. Базюк, Пласт Торонто	1979	23.1
4x100 м	СУМ Торонто	1969	44.5
400 м	М. Ґнип, СУМ Торонто	1969	50.3
4x400 м	Пласт Торонто	1979	3:37.0
110 м плітки	М. Ґнип, СУМ Торонто	1971	15.1
800 м	М. Сливка, Пласт Клівленд	1977	2:02.5
1500 м	Ю. Саєвич, Пласт Чикаґо	1963	4:15.4
3000 м	Я. Скуленко, Пласт, Чорноморці	1971	9:28.9
довжінь	В. Вітрак, Україна Торонто	1971	6.55
висота	К. Феленчук, СУМ Торонто	1967	1.84
жердина	Б. Сушко, Пласт Торонто	1977	4.04
трискок	В. Вітрак, Україна Торонто	1967	13.61
диск	Л. Чамбул, СУМ Торонто	1971	45.98
ратище	З. Андрусишин, СУМ Торонто	1965	61.65
ядро	Б. Чамбул, СУМ Торонто	1979	16.08

ЖІНОЧІ ГРУПИ

Дівчата у віці до 15 років життя:

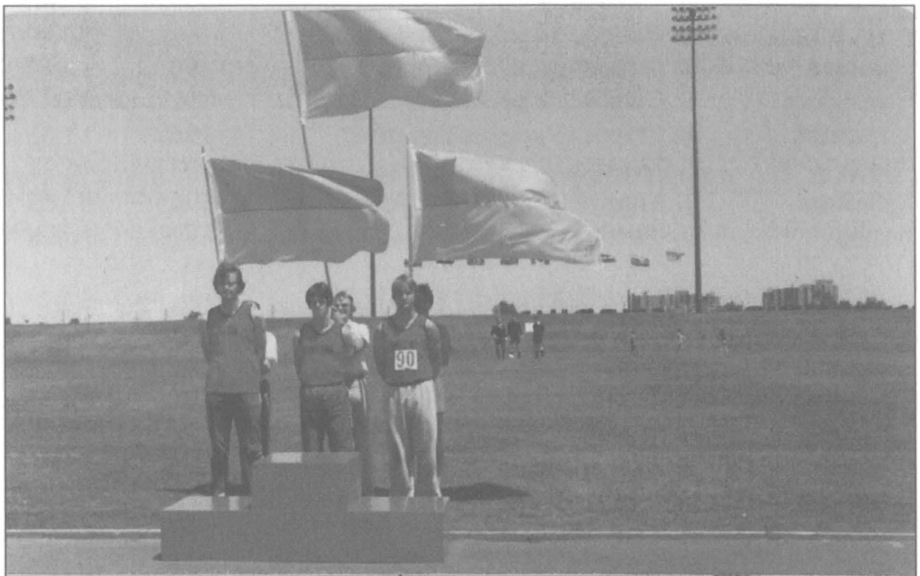
60 м	Р. Салдан, Пласт Торонто	1971	8.3
4x60 м	Пласт Торонто	1970	33.2
100 м	У. Перфецька, Пласт Торонто	1978	13.2
4x100 м	Пласт Торонто, Пласт Торонто	1977	57.0
довжінь	Г. Яців, Пласт Торонто	1969	4.57
висота	Н. Василів, СУМ Торонто	1977	1.55
диск	М. Іванець, СУМ Торонто	1971	29.07
ратище	І. Гончарук, Львів Клівленд	1964	19.07
ядро	М. Іванець, СУМ Торонто	1971	11.11

Юначки у віці 15-18 років життя:

60 м	М. Плювак, Пласт Торонто	1969	8.2
4x60 м	Пласт Торонто	1961	32.7
100 м	Г. Івахів, СУМ Торонто	1971	13.6
4x100 м	СУМ Торонто, СУМ Торонто	1971	57.5
80 м	Г. Івахів, СУМ Торонто	1971	15.6
400 м	Х. Жаровська, Пласт Торонто	1977	1:9.5
800 м	Х. Жаровська, Пласт Торонто	1977	2:46.8
довжінь	М. Плювак, Пласт Торонто	1969	4.91
висота	Л. Соломон, СУМ Торонто	1979	1.41
диск	Х. Лушпинська, Крила Чикаґо	1962	33.68
ратище	Х. Андрусишин, СУМ Торонто	1970	33.68
ядро	Х. Андрусишин, СУМ Торонто	1970	11.02

Жінки понад 18 років життя:

60 м	Л. Сиротинська, Пласт Торонто	1965	8.4
4х60 м	Пласт Торонто, Пласт Торонто	1965	35.0
100 м	К. Фелепчук, СУМ Торонто	1977	13.5
4х100 м	Пласт Торонто, Пласт Торонто	1971	56.4
60 м плітки	А. Шнайдер, СУМ Торонто	1970	10.9
400 м	К. Фелепчук, СУМ Торонто	1977	64.0
800 м	Х. Борсук, Пласт Торонто	1976	2:42.7
довжінь	К. Фелепчук, СУМ Торонто	1977	4.96
висота	Б. Долішна, Пласт Торонто	1975	1.51
диск	Х. Лушпинська, Крила Чикаґо	1963	32.59
ядро	Ю. Андрухів, СУМ Торонто	1973	10.51

Вгорі: Золоту, срібну й бронзову медалі на Вільній Олімпіяді в 1980 році в Етобікок, Канада, вручили українським легкоатлетам збірної УСЦАК.
Внизу: Золоту медалю здобула легкоатлетка латвійської збірної, срібну й бронзову вручили українкам легкоатлеткам збірної УСЦАК.

МЕДАЛІСТИ ЗБІРНИХ УСЦАК ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ НА ВІЛЬНИХ ОЛІМПІЯДАХ У 1980 І 1984 РОКАХ В ЕТОБІКОК, КАНАДА

І-ша ВІЛЬНА ОЛІМПІЯДА 1980 РОКУ

Чоловіки

Золоті медалі:

А. Базюк – в бігах на 100 і 200 метрівках
А. Базюк, Н. Король, В. Сливка, М. Шепарович – 4x400 метрів
П. Стасюк – скок в далечінь і потрійному
Д. Заревський – скок у височінь
Б. Чамбул – мет кулею і мет диском

Срібні медалі:

І. Ринда, П. Ґалайда, В. Соколик, А. Базюк – в бігу 4x400 метрів
К. Федчук – скок в далечінь і потрійному
Р. Стадник – жердина

Бронзові медалі:

Ю. Лечка – скок в далечінь
Л. Чамбул – мет списом
А. Ружицький – скок у височінь

Жінки

Золоті медалі:

Л. Левицька – жердина

Срібні медалі:

У. Перфецька – в бігу 100 метрів
П. Данилишин – в бігу 800 метрів
Л. Салдан – мет диском

Бронзові медалі:

У. Жаровська – біг 1500 метрів
І. Баґан, Н. Мигаль, Д. Бабиченко, У. Перфецька – біг 4x100 метрів
М. Левицька – мет диском

ІІ-га ВІЛЬНА ОЛІМПІЯДА 1984 РОКУ

Чоловіки

Золоті медалі:

Д. Мельник – біг 100 метрів
П. Стасюк – біг 200 метрів
А. Ружицький – скок у височінь
Д. Мельник – скок у далечінь і потрійному

Срібні медалі:

Збірна УСЦАК – 4x100 метрів
Збірна УСЦАК – 4x400 метрів
К. Фелепчук – скок у далечінь
П. Стасюк – потрійний скок
Б. Чамбул – мет диском
Р. Квіт – жердина

Жінки

Золоті медалі:

В. Чума – біг 800 метрів

Срібні медалі:

В. Чума – біг 1500 метрів
М. Левицька – мет ратишем

Бронзові медалі:

Збірна УСЦАК – в бігу 4x100 метрів
Л. Мельник – мет кулею

ЛЕЩЕТАРСЬКІ ПЕРШЕНСТВА УСЦАК В РІЗНИХ РОКАХ, В ЯКИХ БРАЛО УЧАСТЬ 50-100 ЛЕЩЕТАРІВ З УКРАЇНСЬКИХ СПОРТОВИХ ОСЕРЕДКІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ У БІЛЬШОСТІ НА ЛЕЩЕТАРСЬКИХ ТЕРЕНАХ СОНҐ МАВТЕЙН В ШТАТІ НЮ ЙОРК

Роки	**Клюбовий чемпіон**	**Кількість точок**
1972	КЛК Клівленд	71
1975	КЛК Ню Йорк	79
1976	"Сокіл" Сиракюзи	115
1982	Пласт Клівленд	143
1983	"Сокіл" Сиракюзи	97
1986	КЛК Ню Йорк	166
1988	КЛК Ню Йорк	128
1989	КЛК Ню Йорк	153
1990	"Сокіл" Сиракюзи	90
1991	"Сокіл" Сиракюзи	91
1992	Пласт Клівленд	143

В деяких роках з причин браку снігу змагання були відкликані. Ряд чемпіонатів УСЦАК в деяких роках відбулися, на жаль, нам не вдалося дістати документації.

Лещетарські першості УСЦАК, 1-2 березня 1980 року, Сонг Мавтейн, Тулі, Ню Йорк.

МАЛИЙ ЮВІЛЕЙ ВЕЛИКОЇ СПІВПРАЦІ

В цьому, 2005 році, сповнилося 15 років від часу, коли Українська Спортова Централя Америки і Канади, морально й матеріяльно почала піддержувати процеси відродження спорту в Україні. Довго очікували українські спортові діячі в діяспорі цього блаженного дня, коли врешті змогли включитися до тієї вимріяної діяльности. Коли вживаємо слово "очікували", то належить його уточнити – українські спортові діячі в діяспорі очікували, але не із заложеними руками. Починаючи вже від переходового побуту в Західній Німеччині і ряді інших країн Західньої Европи, де діяла широка мережа наших спортових осередків, боролися різними доступними методами для цього, щоб спортові діячі вільного світу, включно з їх Національними Олімпійськими Комітетами, знали про прагнення українських спортовців репрезентувати свою Батьківщину – незалежно. А тим часом активні в діяспорі українські спортові осередки гідно репрезентували український спорт, так в рямцях своїх центральних спортових організаціях, як і в рямцях спортових Федерацій в окремих країнах. Згодом в зв'язку з переїздом значного числа наших спортових осередків, які ще з більшою енерґією і успіхом продовжували започатковану в Европі боротьбу за право України брати незалежну участь в Олімпіядах і взагалі, на міжнародній спортовій арені.

На початку цю активність проводив Український Олімпійський Комітет, в складі якого найяскравішими особистостями були Осип Зінкевич і д-р Богдан Шебуняк. Пізніше цю почесну штафету перейняли діячі УСЦАК, на долю яких і припала врешті довго омріяна почесть вже ділово співпрацювати із спортовими структурами незалежної України: НОК, спортовими Федераціями, Міністерством Молоді і Спорту України, Інститутами Фізичної Культури та іншими.

Першу сторінку історії співпраці УСЦАК з Україною, записано ще в 1990 році – тоді ще існувала червона російська імперія і вповні заряджувала спортом в поневоленій Україні. Але шви імперії вже почали тріщати і УСЦАК, використовуючи свій зв'язок у Києві, вагомо і дуже вдало піддержала через визначного активіста-тренера Андрія Власкова, незалежну поїздку на один з етапів плавацьких змагань за чемпіонат світу, що тоді відбувся в Центрі Клавде Робіллард в Монтреалі, Канада. Це вперше в новітній історії українського спорту збірна плавання, тоді ще "радянської" України змагалися під українським національним, блакитно-жовтим, прапором. Це була значна спортово-політична українська маніфестація, якій місцева, франкомовна і англомовна, преса присвятила велику увагу. І так, наприклад, поважний щоденник "Ді ґазет" з дня 31 листопада 1990 р. помістив обширну статтю під сенсаційним наголовком "Ukrainians set to make a splash at weekend meet". Два дні раніше була поміщена теж обширна стаття під наголовком "Swimmers caught in political tide – Separate Ukraine emerges from the shadow of USSR".

В часі кількаденного побуту на цих змаганнях, відбулися перші зустрічі діячів УСЦАК (М. Стебельського – голова, О. Твардовського – пресового референта і О. Напори – фінансового секретаря) з провідниками, тренерами і плаваками збірної України. УСЦАК оплатила тоді лет в обидві сторони для збірної і виєднала в місцевому СТ "Україна" дружню і дуже щиру та щедру опіку, що її виявили місцеві спортові діячі – українські патріоти в Монтреалі.

Після цього відкриття дверей до українського спорту на Батьківщині, виникла потреба створення "Фонду відродження спорту в Україні", для чого треба було проводити масову пресову кампанію, якою зайнявся пресовий референт УСЦАК. Остаточно ця пресова кампанія виявилася настільки успішною, що сотні щирих патріотів, прихильників справжнього українського спорту з теренів Америки і Канади прислали на конто фонду ок. 400 тисяч долярів. Десятки тисяч додатково, завдяки цій кампанії, зібрали окремі українські спортові осередки, що їх інвестували на потреби НОК України та оплати побуту команд України, які брали участь в змаганнях в різних ділянках спорту в Америці й Канаді.

Згадані вище діячі УСЦАК на протязі останніх 15-ти років відбули численні зустрічі зі спортовими функціонерами і тренерами України (між іншими такими відомими, як: В. Борзов, В. Олексійчук, В. Прокопенко, Г. Змієвська, Р. Рудницький, А. Власков, Я. Фрондзей, В. Кулик, Я.

Фрагменти з вручення стипендій УСЦАК.
Ректор М. Герчик вручає стипендію Лесі Фащак.
За столом сидять декани Олег Бубела
і Мирослава Данилевич.

В. Стефанишин – начальник навчальної частини
ЛДІФК, Леся Фащак – стипендіят УСЦАК 2004 р.,
Наталка Плекан – стипендіят УСЦАК 2004 р.,
О. Вацеба – проректор ЛДІФК.

Кендзьор і ряд інших), з якими обговорювали різні важливі справи співробітництва та етапи відродження українського спорту. Це поруч праці діячів УСЦАК на своїй спортовій ниві та ще й у своєму спортовому осередку. Усю цю діяльність спортові діячі УСЦАК проводять на громадських засадах, тобто безплатно, що заслуговує на увагу спортовим функціонерам в Україні (принаймі тим, які мають посади в інших ділянках чи на державних службах).

ОСНОВНІШІ СУМИ ФІНАНСОВОЇ ПІДДЕРЖКИ СПОРТОВІ В УКРАЇНІ В КРИТИЧНИХ РОКАХ 1990-1997, ЩО ЇЇ УДІЛИЛА УСЦАК

Кошти лету плавацької збірної України на перший етап змагань за чемпіонат світу в Монтреалі в грудні 1990 року (тоді ще існував СССР	– 4,420 дол.
Закуп зимових одностроїв для збірної саночників України	– 3,000 дол.
Додаткова піддержка для них в часі змагань в Америці	– 689 дол.
Стипендія для фігуристки Оксани Баюл	– 10,000 дол.
Піддержка тренерів фігуристів України	– 2,000 дол.
На відновлення льодової арени в Одесі	– 5,000 дол.
На закуп телекомунікаційної апаратури спортовим коментаторам на Олімпіяді в Ліллегаммері	– 4,230 дол.
На оплати квитків лету збірній України: Київ-Осльо-Київ	– 37,884 дол.
На добові оплати збірній України на Іграх в Ліллегаммері	– 28,800 дол.
Пожертва на запис відео Олімпіяди в Ліллегаммері	– 3,000 дол.
На закуп сучасного гімнастичного обладнання збірній України	– 40,557 дол.
Пожертва на підготовку збірної України до Олімпіяди в Атлянті	– 10,000 дол.
Оплата перелету частини збірної на Олімпіяду з Ню Йорку до Атлянти	– 2,500 дол.
Кошт тренувань олімпійців в околиці Атлянти	– 8,680 дол.
Кошти тренувань і харчування в Атлянті: наколесників, боксерів, вільної боротьби, важкої атлетики, плаваків	– 18,734 дол.
Із збіркової листи УСЦАК Клівленд, Огайо для НОК України	– 10,000 дол.
З цієї листи на обладнання “довпінґ центру” в Україні	– 10,000 дол.
На ремонт будівлі Львівського Державного Інституту Фізичної Культури	– 2,834 дол.

На стипендії студентам патріотам цього ж Інституту	– 2,050 дол.
На футбольну Федерацію України	– 10,000 дол.
Шахова Федерація України	– 3,000 дол.
Шахові турніри ім. Попеля у Львові	– 5,000 дол.
Оплати вписових на европейські і світові чемпіонати юним шахістам України (К. Лагно, Р. Пономарьов, Т. Кононенко, А. Музичук, А. Волокитін)	– 8,000 дол.

Десятки тисяч долярів УСЦАК видав на оплати вписових за реєстрації ок. 40 спортовим Федераціям України до Міжнародних Федерацій, завдяки чому українські спортовці змогли раніше вийти на світову арену.

Вісті з діяспори

ДОПОМОГА З ПРИЦІЛОМ У БУДУЧНІСТЬ

Щораз частіше чути про успішні виступи наймолодших львівських шахістів у найбільш престижних змаганнях року – чемпіонатах Европи та світу. Аня Музичук зі Стрия, львів'яни Катруся Лагно, Наталя Григоренко, Андрій Волокітін продовжують нагадувати світові, що в Україні підростає нове покоління майстрів, готове прийти на зміну Марті Літинській та Василю Іванчукові.

За виступами юних уважно стежать і за океаном, де Українська Спортова Централя Америки і Канади (УСЦАК) для допомоги спортові в Україні збирає фонди й щедро підтримує її збірні з різних видів. Останніми роками приплив таких пожертв трохи зменшився, частково – через розчарування заокеанської громади тим, що спортсмени України, які туди приїжджають, майже без винятку послуговуються російською. Тож фінансова допомога УСЦАК для наших спортсменів стала більш вибірковою. В міру своїх можливостей допомагають тим, хто прославляє українське ім'я перед світом. Як вважають керівництво УСЦАК (голова – Мирон Стебельський) і багаторічний керівник шахової ланки відомий майстер, професор Орест Попович, саме юним спортсменам належить пріоритет в отриманні фінансової допомоги: поки що держава про них дбає мало, а саме їм створювати майбутнє українського спорту.

Ось і цього разу надано допомогу Аничці Музичук та Андрієві Волокітіну, які здобули право грати в чемпіонатах Европи та світу в своїх вікових категоріях (відповідно, до 10 та 12 років), але їх поїздки були під знаком запитання через брак коштів. Тепер Аня та Андрій мають можливість підготуватися до змагань і успішно виступити.

До речі, це не перша допомога шахістам. Два роки тому її отримали Таня Кононенко та Руслан Пономарьов з Краматорська. Як відомо, 15-річний Руслан став наймолодшим гросмейстером у світі,а Таня щойно у зональному турнірі здобула право виступати в чемпіонаті світу серед жінок.

Іван Яремко
(Львів)
"Молода Галичина"

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

National Olympic Committee of Ukraine

[illegible] [illegible]

15 серпня 1996 року

Українська Спортова Централя
Америки і Канади

Голові Управи Миронові Стебельському
Фінансовому секретареві Ользі Напорі
Секретареві Роману Дашкусу
Пресовому референту Олегові Твердовському

Вельмишановні друзі!

Вперше виступаючи на літніх Олімпійських іграх в Атланті збірна команда України здобула 9 золотих, 2 срібних і 12 бронзових медалей, посівши 9 місце серед 197 країн, що брали участь у Олімпіаді. Виступ наших олімпійців одержав високу оцінку з боку Президента України Леоніда Даниловича Кучми, Верховної Ради і Уряду, широкого загалу. Звідусіль надходять поздоровлення на нашу адресу. Своїм виступом українські спортсмени в значній мірі сприяли зміцненню авторитету нашої молодої держави на міжнародній арені.

НОК України вдячний Проводу УСЦАК, усім його членам за підтримку і фінансову допомогу, що в значній мірі сприяло нашому спільному успіхові і є добрим подарунком до 5-ї річниці Незалежності України. За все це Вам усім щира подяка і шана. Сподіваємось на подальшу співпрацю.

З наступаючим святом - 5 роковинами Незалежності України!

З найкращими побажаннями,

Президент НОК України В. Борзов

Голові Управи Української
Спортової Централі Америки
й Канади
п. М. Стебельському

Вельмишановний Пане Мироне Стебельський!

Щиро дякуємо Вам і очолюваній Вами Управі УСЦАК за виявлену увагу до наших проблем і прохань. Нам було приємно отримати Вашого листа, сповненого щирої турботи за українців і Україну, а невдовзі надійшла і пачка з м'ячами для кошиківки (5 штук), сітка для кошів (2-і нові і 2-і легкі), помпою, голками для помпування (4 штуки), приладом вимірення тиску повітря з 2-ма додатковими голками, суддівським свистком, спортивними виданнями, УСЦАК-івськими значками і відзнаками.

Надісланий Вами пакунок передано Самбірській дитячій спортовій школі – юні самбірчани вдячні за чудові м'ячі до кошиківки і з іще більшим завзяттям удосконалюватимуть свою майстерність. Отримані спортивні видання – книжки, журнали – зразу ж зацікавили тренерів-викладачів спортивної школи – вміщений у них матеріал вони використають у виховному процесі юних спортсменів. Нам цікаво було довідатися про діяльність УСЦАК для добра і слави українського спорту у вільному світі та у справі відродження українського спорту в незалежній Україні. І Ви в ЗСА, Канаді, і ми в Україні стурбовані відчутною русифікацією українського спорту. Ми вважаємо, що це не лише спадок імперських часів, але й наслідок діяльності Л.Кучми та його оточення. Стосовно термінології, ми враховуємо Ваші зауваження і надалі більш уважно застосовуємо спортові терміни.

Кошиківкарська дружина БК "Самбір" зараз завершила друге коло відкритого Чемпіонату Західного регіону України двома матчами у Червонограді з місцевим "Шахтарем" – у першій грі перемогли господарі, а наступного дня самбірчани. Хоча обидві команди перед цими поєдинками забезпечили вихід у фінал Чемпіонату, все ж матчі пройшли у впертій та цікавій боротьбі. Тепер на черзі вирішальні матчі Чемпіонату Західного регіону України - по чотири дружини з груп "А" і "Б" зберуться у Вінниці, де з 16 по 18 травня за олімпійською системою визначать призерів і переможця. Зазначимо, що у цьому турнірі змагаються дружини Івано-Франківська, Калуша, Вінниці, Тернополя,Луцька,Коломиї,Червонограда (всього 13 дружин).

У нашій дружині є місцеві кошиківкарі, а також хлопці з Дрогобича та Стрия. Незважаючи на наявні фінансові та матеріальні труднощі, хлопці з великим завзяттям б"ються за перемогу у кожному поєдинку.

Особливо яскраво характер команди проявився на турнірі, присвяченому пам"яті Головного Командира УПА Романа Шухевича. Цей турнір уосьме організувала Львівська міська рада на початку березня. У фіналі турніру самбірській дружині випало змагатися з представником Першої ліги Чемпіонату України "Львівською політехнікою – 2". Тривалий час хлопцям з дружини не вдавалося здобути перевагу і лише у четвертому таймі самбірчани зламали опір досвідчених львів"ян і перемогли з рахунком 58:52. Так було здобуто Кубок Шухевича – перша відзнака самбірської дружини.

Ще раз висловлюємо Вам вдячність за Вашу працю на користь українського спорту, підтримку та сприяння нашій самбірській кошиківці. Зичимо Вам і Вашим друзям-однодумцям нових здобутків і успіхів у тій важливій справі, яку Ви робите. З нетерпінням чекатимемо нових вісток від Вас та очолюваної Вами Української Спортової Централі Америки й Канади.

Зі щирою пошаною

президент БК "Самбір" С.Ухач

Державний комітет
України з питань фізичної культури і спорту
ЛЬВІВСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

79000, м. Львів, вул. Костюшка, 11
Тел. (0322) 72-75-61, факс 72-70-42
e-mail: postmaster@lsifc.lviv.ua

State Committee of Ukraine
в Physical Culture and Sport
L'VIV
STATE INSTITUTE
OF PHYSICAL CULTURE

11, Kostyushka str., 79000
L'viv, Ukraine
Tel. (0322) 72-75-61, fax 72-70-42
e-mail: postmaster@lsifc.lviv.ua

12.07.04 449
на №

Українській спортовій централі
Америки і Канади

З В І Т
про використання стипендіального фонду встановленого УСЦАК для студентів ЛДІФК

Всього у 2000 році отримано від УСЦАК 10 тисяч Американських доларів.

В 1999-2003 навчальних роках використано :

на стипендії: 24 х 200 $ = 4800 $ США

на матеріальні допомоги 6 х 200 $ = 1200 $ США

Всього вручено: 6000 $ США.

Залишок на рахунку зіставляє 4000 $ США.

Чергові стипендії студентам, визначеним стипендіальною комісією будуть вручені за підсумками навчання в 2003-2004 навчальному році, про що УСЦАК буде інформовано додатково.

Голова стипендіальної комісії М.С.Герцик

Члени комісії: В.М.Стефанишин
Ю.В.Петришин
Ф.В.Музика
А.С.Вовканич

Бухгалтер ЛДІФК Г.В.Боровська

ФЕДЕРАЦІЯ ПЛАВАННЯ УКРАЇНИ

252023, м Київ-23, вул. Куйбишева, 42
Телекс 131486 PTB SU. Факс (044) 2201294. Телефон (044) 2204211

UKRAINIAN SWIMMING FEDERATION

42 Kuibysheva Str. 252023. Kiev-23. UKRAINE
Telex 131486 PTB SU SWIMMING, Fax (044) 2201294. Tel. (044) 2204211

31.03.1992
№

Пану Мирону Стебельському
Голові Української Спортової
Централі Америки і Канади

Високоповажний Пане Стебельський !

Від імені плавецької громади України, Національної збірної команди з плавання, Федерації плавання України сердечно вітаємо Загальні Річні Збори Української Спортової Централі Америки і Канади 1992 року і бажаємо всім членам спортового суспільства Української діяспори великих успіхів у їх доброчинній діяльності.

Ми високо цінуємо Вашу допомогу у справі визнання Українського спорту в міжнародному суспільстві і сподіваємося, що нашими спільними зусиллями Українські спортсмени і зокрема плавці досягнуть найвищих перемог на Олімпіадах, чемпіонатах світу, Європи та інших змаганнях.

СЛАВА УКРАЇНІ !

З великою пошаною,

Сергій Фесенко
Президент Федерації плавання України

Андрій Власов
Директор Федерації плавання України

Доброго дня, шановний пане Мироне!

У перших же рядках свого послання хочу висловити велику дяку за щирого листа і за посилку (яка пройшла трохи з запізненням). Отримати таку кількість інформації про спортивне життя нашої діаспори – то було для нас справжнім подарунком, надзвичайною приємністю. Ваша багаторічна діяльність справляє велике враження, викликає захоплення організація спортового життя ваших дітей, патріотизм у їх вихованні, зв'язок поколінь. Ці здобутки – гідні подиву. Розпорядився надісланою вами літературою я так:

1) Одну половину (12 часописів "Наш спорт", по одній книзі: "На олімпійських хвилях", "УСЦАК і спорт в Україні", "Січовими шляхами") віддав у загально освітню школу №1 нашого міста, де працює мій друг Радзієвський Володимир. Почитайте, будь ласка, його листа – у ньому "звіт" роботи з Вашими книгами й журналами.

2) Іншу половину заніс до спортової школи: дві книги вручив завучу; журнали "Наш спорт" віддав у методкабінет, де ними при нагоді зможуть користуватися тренери та вихованці. Наклейки, значки та шеврони роздав дітям. Вимпел залишив собі. Ще раз дякую!

Повідомлю далі про життя нашої школи. Маємо певну радість: оскільки (як я вам уже писав) наш заклад у цьому році має святкувати своє 40-річчя влада виділила 20 тисяч гривень на ремонт (це приблизно 4 тисячі американських доларів). Отже, на протязі періоду весна-літо треба здійснити великий обсяг робіт, щоб вчасно підійти до святкування ювілею у вересні.

Не знаю чи зацікавить вона Вас. Було б дуже добре, якби ми налагодили спілкування по пошті наших вихованців, тобто дітей. Переконаний, що наша й Ваша спортова дітвора, перезнайомившись між собою, винесе чимало корисного й цікавого з такої переписки. Відчути належність до однієї великої родини – хіба то не прекрасно! Отже, може я чиню трохи нахабно. Висилаємо Вам фото, касету "Олімпійський спорт України", 2 фільми (про Бар і подільський край) та відеокасету про нашу ДЮСШ, змонтовану моїм братом, Ігорем.

З нетерпінням чекатиму від Вас відповіді. Бажаю здоров'я, натхнення в роботі, успіхів. Фізкульт – привіт з України!

Голодюк Олег
20 лютого 2004 року.

Доброго дня, шановний пане Мироне!

З можливості, люб'язно наданої Олегом Голодюком, звертається до Вас його добрий знайомий, вчитель рідної мови та літератури, гравець місцевої футбольної команди, Радзієвський Володимир. Маю велику приємність звернутися до своїх земляків з-за океану. Завжди хотілося дізнатися більше про життя української діаспори на Американському континенті, мріялось, хоч з кимось із тамтешніх українців зустрітись і погомоніти. То, певно, ще з часів мого навчанні у Вінницькому педінституті, де я на 5-му курсі не без успіху (перепрошую) готував і виголошував на одній із конференцій доповідь "Пам'ятники українцям в Канаді". І от такий сюрприз! Про контакт Олега з Вами знав дуже давно. Так само з нетерпінням чекав на Вашу відповідь. Сам лист, проблеми, що підняті в ньому, вражають. Інформація, яку почерпнув з часописів "Наш спорт", книг про УСЦАК, примусили дивитись по-новому на багато речей. Мені дуже близьке Ваше вболівання мовними проблемами в українському спорті. Я постановив своїм обов'язком донести до барчан хоча би частку інформації про Вас, про український спорт в Америці, про функціонування справді української спортової термінології. Свою статтю "Лист, що пахне океаном" я помістив у нашій районній газеті. Думаю, Ви переглянете її з інтересом. Отримав на неї чимало відгуків колег по роботі, просто знайомих, дітей. Здивувало і порадувало те, що не почув заперечень. Були запитання, були виправдання (типу "сімдесят років вчили по-одному – перебудовуватись важко"), була цікавість щодо похідних слів, було схвалення. Але заперечення – жодного. В цьому щось є, чи не так? Тепер щодо Вашої літератури, за яку й не знаю, як дякувати. Ми з паном Олегом вирішили не давати цих примірників до бібліотеки, як просили Ви, пробачте нам цю "зухвалість". В школі ця література буде більш потрібна. Справа в тім, що серед тем уроків в 5-11 класах є наступні: читання публіцистичного тексту й складання до нього плану, тези статтей на суспільну тему, конспектування прочитаного, конспектування почутого, аудіювання тексту і т.п. Готуючись до таких уроків, я часто витрачаю цілі вечори, аби знайти цікаві статті, замітки в газетах, щоб учням було з чим працювати на занятті. Ваші журнали, книги, крім усього іншого, – готовий для того матеріал. До того ж, унікальний. Вони зберігаються в кабінеті української літератури нашої школи. Роками ними зможуть користуватися для подібних речей вчителі та учні.

Особисто я вже проводив два уроки, використовуючи "Наш спорт" та книги. Вперше – в дев'ятому класі, вдруге – в шостому. Спочатку – моя розповідь про Вас, про УСЦАК, про діаспору взагалі, потім – робота з літературою. Сказати, що дітям (особливо дев'ятикласникам) було цікаво – це не сказати нічого. Вони пищали! В основному з розумінням сприймалася ними спортова термінологія: гаківка, копаний м'яч, відбиванка...

Отже, щиро дякую за допомогу в роботі. Був би неймовірно радий, аби наше знайомство продовжувалось. Свого листа хочу завершити словами з пісні Ніни Матвієнко:

"Не цураймось, признаваймось, бо багацько нас є!"

Радзієвський Володиимр
20 лютого 2004 року

В обидвох листах затримано правопис оригіналу

Музей спортивної слави України

Затверджую
Директор Музею
________ А.Хоменко
"__" серпня 2000 р.

А К Т № 538

прийняття предметів на постійне зберігання
"01" серпня 2000 р.

Ми, що нижче підписалися, науковий співробітник Музею Алексєєва Л. та член Ради УСЦАК Тараско В. склали цей акт про те, що перший прийняв, а другий здав до Музею на постійне зберігання такі предмети музейного значення:

1.	Прапор історичний УСВТ "Чорноморська Січ" 1935 р. Виготовлений із тканини темно-червого кольору. В центрі зображені тризуб та схрещені рушниця з шаблею. Напис : "Чорноморська Січ" І.М.Д. Вітовського в Нюарку Н.Дж." Напис та зображення вишиті жовтими та золотистими нитками. По краях оздоблений жовтими китицями. Розмір 115х200 см	1
2.	Таблиця рекордів футбольної команди УСВТ "Чорноморська Січ". Дерев'яна прямокутна пластина темно-коричневого кольору. У верхній лівій частині закріплена кругла металева пластина із зображенням герба товариства, нижче закріплена прямокутна пластина із жовтого металу з текстом англійською мовою. Розміри 25х20х1,5 см	1
3.	Приз жіночої футбольної команди УСВТ "Чорноморська Січ" за І місце 1995 р. На підставці із білого каменю і п'єдесталі із пластмаси зеленого та чорного кольорів, оздобленому жовтим металом, закріплена фігура футболістки із жовтого металу. На таблиці напис: "FIRST PLACE WOMEN'S OPEN DIVISION GOODSPORT U.S.A. 1995". Висота 48 см, розміри підставки 3,5х11х9 см	1
4.	Приз за ІІ місце у футбольному юнацькому турнірі УСЦАК 1981 р. Має форму чаші з ручками і кришкою. Виготовлений із жовтого металу. Кришка увінчана фігуркою футболіста. Підставка квадратна, дерев'яна. На таблиці напис: "УСЦАК ТУРНІР ЮНІОРІВ" Філаделфія 1981 – 2-е місце". Висота – 46 см, розміри підставки 8х12,5 см	1
5.	Приз за І місце у чемпіонаті з плавання УСЦАК 1973 р. На прямокутній підставі та п'єдесталі із дерева темного кольору закріплена кругла пластина із білого металу. На ній зображений	

	плавець в обрамленні вінка із листя. На підставці також розміщені дві фігурки орлів із білого металу. На табличці напис: "УСЦАК 1973 УНС". Висота – 28 см, розміри підставки 1,5х11х8см	1
6.	Приз "Найкращій змагунці" чемпіонату УСЦАК з волейболу 1989 р. На підставці із білого каменю і п'єдесталі, оздобленому металом, закріплена фігура з жовтого металу спортсменки з м'ячем у лівій руці. На табличці напис: "Найкраща змагунка УСЦАК – Схід – 1989". Висота - 27 см, розміри підставки 2,0х7,5х5см.	1
7.	Таблиця "Признання" футбольної команди УСВТ "Чорноморська Січ" в чемпіонаті літ 1985-86 рр. Дерев'яна прямокутна пластина темно-коричневого кольору. На ній закріплені прикраси із жовтого металу у вигляді смолоскипів та круглої пластини із зображенням футбольного поля. Нижче розміщена жовта металева пластина з текстом англійською мовою Розміри 23х18х1,5 см.	1
8.	Нашивка "У.С.О. ТРИЗУБ". Кругла із синьої тканини. В центрі зображений тризуб, по колу напис: "У.С.О. ТРИЗУБ. PHILADELPHIA UKRAINIAN NATIONALS". d-10 см	1
9.	Нашивка "Спортова школа УСВТ "Чорноморська Січ". Має фігурну форму, виготовлена із тканини червоного кольору, вишивка жовтими нитками. Розміри 9,5х10 см	1
10.	Нашивка УСВТ "Чорноморська Січ". Фігурної форми, виготовлена із червоної тканини, текст та зображення вишиті жовтими та блакитними нитками. Розміри 9х7 см	1
11.	Нашивка "У.С.К. Нью Йорк". Має фігурну форму, червоно-чорного кольору, в центрі зображений м'яч. Напис: "UKRAINIAN SPORT CLUB NY". Розміри 10х7,5см	1
12.	Стрічка пам'ятна, виготовлена до 60-річного ювілею УСВТ "Чорноморська Січ" 1984 р. Виготовлена із червоного шовку. Розмір 15х5 см	1
13.	Медаль пам'ятна, випущена до 50-річного ювілею УСВТ "Чорноморська Січ". Медаль фігурної форми із жовтого металу, в центрі на синьому фоні зображення жінки з факелом. Зверху напис: У.С.Т."Ч.СІЧ", знизу: "50". На зворотній стороні напис: "За заслуги 1924-1974". Стрічка синьо-жовтого кольору. Розміри 4х3 см.	
14.	Значок УСК "Нью Йорк" трикутної форми, виготовлений із жовтого металу, знизу – м'яч. Напис: "УСК "UKRAINIAN SPORT CLUB NY". Розміри 2х1 см.	1
15.	Значок 6-х Українських Спортових Ігрищ Молоді, 1997 р. Круглий, пластмасовий, чорно-білого кольору, напис: "УСІМ.6.1977" d-3,5 см	1

16.	Медаль золота Української Діаспорної Олімпіади 2000 р. Філадельфія. Медаль кругла із жовтого металу, стрічка синьо-жовта. В центрі зображення герба, дата "2000" і олімпійське кільце, по колу напис: UKRAINIAN DIASPORA OLIMPIAD PHILADELPHIA" d-5,5 см, товщина –0,3 см.	1
17.	Медаль срібна Української Діаспорної Олімпіади в Філадельфії 2000 р. Медаль кругла із білого металу з синьо-жовтою стрічкою. d-5,5 см. товщина – 0,3 см	1
18.	Медаль бронзова Української Діаспорної Олімпіади 2000 р. Кругла із темно-жовтого металу з синьо-жовтою стрічкою, d-5,5 см, товщина – 0,3 см	1

Всього по акту прийнято 18 (Вісімнадцять) предметів

Акт складено у 2 примірниках

Прийняв__________ **Здав**__________

В Музеї спортивної слави України в Києві в секції, де вміщені реліквії УСЦАК. Стоять від ліва: Володимир Кулик – довголітній спортовий діяч України, член НОК України та Василь Тараско з дружиною, який перевіз з Америки в Україну і передав до Музею виставлені предмети УСЦАК

Музей спортивної слави України

Затверджую
Директор Музею
А.Хоменко
"__" січня 2002 р.

А К Т № 578

прийняття предметів на постійне зберігання
"28" січня 2002р.

Ми, що нижче підписалися, науковий співробітник Музею Алексєєва Л. та член Ради УСЦАК Тараско В. склали цей акт про те, що перший прийняв, а другий здав до Музею на постійне зберігання такі предмети музейного значення:

1.	Книга "На олімпійських хвилях" – довідник УСЦАК 1981-1996. Упорядник О.Твардовський – прес-референт УСЦАК. Ньюарк, Нью-Джерсі. 1997 р. 142 стор	1
2.	Книга "Січовими шляхами. Історія УСВТ "Чорноморська Січ". Автор О.Твардовський. Ньюарк. Нью-Джерсі. 1999 р. 416 стор.	1
3.	Журнал "Наш спорт". Січень 2002 р. Спортивний журнал УСВТ "Чорноморська Січ" Ньюарк.	3
4.	Значок пам'ятний "УСЦАК". Має шестикутну форму, металевий, блакитно-жовтого кольору. В центрі зображення тризуба та напис "УСЦАК". Навколо напис "Українська Спортова Централя Америки й Канади", знизу – той же напис англійською мовою. 3,2х2,7 см	10
5.	Нашивка "УСЦАК" має форму шестикутника, виготовлена із блакитної тканини, вишивка жовтими нитками. Написи "УСЦАК".Українська спортова Централя Америки й Канади" вишиті синіми нитками. 10х9см	5

Всього по акту прийнято 5 (п'ять) предметів

Акт складено у 2 примірниках

Прийняв ____________ **Здав** ____________

О.Т.

ІСТОРИЧНЕ ТУРНЕ ЗБІРНИХ УСЦАК В ЗАХІДНЮ УКРАЇНУ

Провід і учасники турне збірних дружин УСЦАК в Західню Україну на стадіоні "Україна" у Львові, в часі церемонії привітання українських спортовців із західньої діяспори.

Це справді історичної ваги турне, збірних УСЦАК з таких ділянок спорту, як копаний м'яч (футбол), відбиванки (волейболу), тенісу, плавання і шахів під проводом голови Централі Мирона Стебельського відбулося в часі від 18 червня до 1-го липня 1991 року.

Пригадуємо цю радість і ентузіязм, з якими наші усцаківські спортовки і спортовці відвідували землі Франка і Шевченка, відбували зустрічі із своїми ровесниками, з якими нав'язали дружні зв'язки. Усі разом, гідно й величаво, відзначили 80-ту річницю заснування славного СТ "Україна" у Львові. Не забуто й про цю сумну 50-ту річницю загиблих земляків з рук кровожадних орд НКВД в численних селах і містах Західньої України.

Таким чином ця велика історична спортова імпреза, одночасно влилася у неменшу національно-патріотичну дію, що мала особливе значіння. Цим, що так назвемо значущим "рейдом" на землю своїх предків українські спортовці із заокеанської діяспори, значно підсилили дух національного відродження, що в тому часі захопив наш нарід на Батьківщині. Сам факт приїзду збірних дружин УСЦАК в Україну, справив майже сенсацію. Адже довгі роки ізоляції України від решти вільного світу, що її тримав окупант, були причиною того, що значна більшість наших друзів на Батьківщині нічого про організований український спорт у вільному світі не знали, або знали дуже мало, тим більше – про успіхи, здобуті українськими спортовцями чемпіонатів в копаному м'ячі Америки і Канади; чемпіонати у найсильніших футбольних, відбиванкових і шахових ліґах; осяги українських легкоатлетів, гокеїстів, плаваків, тенісистів та настільного тенісу; осяги збірних УСЦАК на Вільних Олімпіядах, успіхи українських тренерів із збірними копаного м'яча і відбиванки Америки і Канади.

Саме цими успіхами українські спортовці прославляли добре ім'я українського спорту у вільному світі, що не могли робити наші спортовці в поневоленій Україні. Тому приїзд, хоч не усіх

наших провідних спортовців в (деякі не змогли з огляду на працю) в Україну, звертав на себе таку велику увагу багатьох тисяч населення по усіх містах і селах, де виступали збірні дружини УСЦАК. Цікавилися ними і тогочасні урядові функціонери, міські й обласні урядовці, преса, радіо і до певної міри, телевізія. Приклад і факти існування у вільному світі організованого українського спорту, значно підсилив намагання національно свідомих спортових чиновників остаточно відірвати український спорт від московського припону. Саме в тому часі Москва робила усе від себе можливе, щоб не допустити до прийняття України до МОК і ФІФА та Міжнародних спортових Федерацій. У виді цих фактів поїздка збірних УСЦАК в Україну була на часі і вона, до деякої міри, прискорила вихід українського спорту на Міжнародну арену.

Обширний опис побуту в Україні збірної УСЦАК і технічні висліди збірних дружин є надруковані у давнішому виданні УСЦАК, книжці "На Олімпійських Хвилях".

Зреалізована поїздка українських спортовців на Батьківщину була одним з найсвітліших чинів в історії Української Спортової Централі Америки і Канади (УСЦАК).

Збірні УСЦАК копаного м'яча, відбиванки, тенісу, плавання і шахів на стадіоні "Україна" у Львові, в часі відкриття турне по Західній Україні. Вітає заокеанських українських спортовців Ярослав Кендзор, поруч стоїть Мирон Стебельський – голова УСЦАК.

Жіноча збірна відбиванки УСЦАК у Львові перед змаганнями.

На границі міста Стрия господарі вітають збірну шахів УСЦАК. Коровай прийняв О. Попович, поруч шахіст УСО "Тризуб" Б. Бачинський, що входив до збірної.

Тенісова збірна УСЦАК, що взяла участь в турне в Україну.

Омелян Твардовський

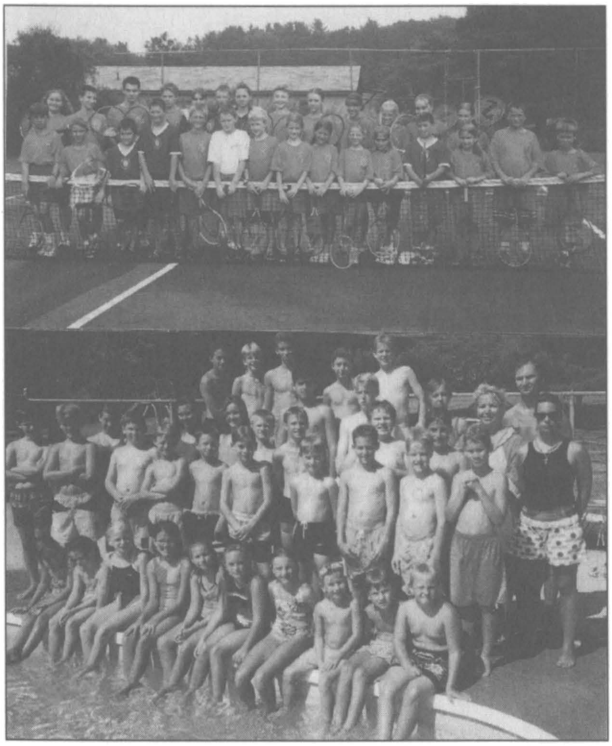
УКРАЇНСЬКІ СПОРТОВІ ОСЕРЕДКИ АМЕРИКИ І КАНАДИ,

ЯКІ Є ПОВНОПРАВНИМИ ЧЛЕНАМИ УСЦАК В 2005 РОЦІ

УКРАЇНСЬКЕ СПОРТОВО-ВИХОВНЕ Т-ВО "ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" НЮАРК

Засноване 21 грудня 1924 року, кол. учасниками Українських Визвольних Змагань. Першим головою був вибраний Іван Гриник, секретарем Лев Муляр. Перед Другою світовою війною "Січовики", крім спорту, займалися військовими вправами, щоб бути готовими у відповідному часі повернути в Україну і там включитися до дальшої боротьби з окупантами за незалежну державу. В 30-их роках Т-во мало в своїх рядах понад 500 активних членів. В тому часі домінуючими ділянками спорту в Т-ві були: бейсбол, кошиківка, круглі (бовлінг), плавання. Світові події зложилися так, що мрія "Січовиків" повернути в Україну не здійснилася.

Назріла Друга світова війна і сотні "Січовиків" були покликані до збройних сил Америки. Значна кількість їх загинула на фронтах в Европі, Азії і Африці, інші – повернули інвалідами. Т-во пережило це лихоліття і починаючи від 1949 року почало поповнюватися новими членами, що прибували з Европи. Завдяки новоприбулим Т-во урухомило ряд нових ділянок спорту: копаний м'яч, відбиванку, теніс, настільний теніс, гокей, плавання, ґольф, шахи і бридж.

Вгорі: Учасники тенісового вишколу в Спортовій Школі "Чорноморської Січі" у 2001 р.
Внизу: Учасники плавацького вишколу в Спортовій Школі "Чорноморської Січі" в 1991 році.

Вгорі: Перша дружина копаного м'яча УСВТ "Чорноморська Січ", що в 2000 році на Українській Олімпіяді у Філядельфії здобула бронзову медалю.
Внизу: Перша дружина копаного м'яча УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк, що здобула трофей чемпіона першостей УСЦАК-Схід в 2003 р.
В складі дружини виступали: М. Сімон, С. Сікорський, М. Альтер, А. Панас, М. Ґудзій, М. Гординський (провідник), С. Колодій, Х. Пардо, А. Нинка, Д. Левицький, Д. Олесницький, Г. Сергіїв, С. Ільницький, Б. Поритко, А. Садиков, В. Силін.

На протязі декад дружини та індивідуальні спортовці здобули сотні чемпіонатів в згаданих вище ділянках спорту, чаші і трофеї яких прикрашують домівку Т-ва. Крім визначних спортовців, що були вибирані до репрезентацій Америки: З. Снилика, В. Чижовича, В. Каздоби, М. Воробця, М. Павлишина і інших в копаному м'ячі, Н. Паславського у відбиванці, Р. Карнауха в плаванні, УСВТ "Ч. Січ" славиться своїм органом, журналом "НАШ СПОРТ", що виходить вже 42 роки, як теж власною літньою Спортовою Школою, яку провадить вже 36 років. Під сучасну пору Т-во із своїм спортовим активом начислює ок. 200 членів. Товариство завідує власним Домом.

На протязі минулих 80-ти роках, крім вже згаданого першого, обов'язки чергових голов, виконували: Д. Чорнюк, І. Лобур, А. Баран, В. Фейло, С. Пирожик, Г. Дорошенко, М. Басараб, З. Литвинський, С. Трощанецький, А. Вітовський, С. Гарцула, Т. Присташ, М. Корда, М. Литвин, М. Мирош, Дж. Мельничук, І. Атаманець, М. Кормило, М. Матияш, Б. Підлуський, Ю. Гельбік, М. Стебельський, О. Твардовський.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ ОСЕРЕДОК "ТРИЗУБ" ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

Заснований в місяці березні 1950 року. Першим головою Осередку був вибраний відомий актор і режисер Володимир Блавацький. Він був великим ентузіястом спорту і надавав цьому осередкові вагу і значення. Першою найбільш популярною ланкою осередку був копаний м'яч, але швидко були активізовані ланки відбиванки в секціях жіночій і чоловіків, а дальше – шахова, настільного тенісу, ґольфа, плавання. В 1959 році УСО "Тризуб" набув власний Дім. Слідували дальші роки, в яких УСО "Тризуб" прославився своєю дружиною копаного м'яча, що чотирикратно здобула звання чемпіона країни і Кубок Девара в роках 1960, 1961, 1963 і 1966. Значних осягів добилися теж дружини відбиванкової ланки, шахісти, плавання і ґольфа. В 1978 році УСО "Тризуб" набув 32 акри землі на передмісті в Горшам, де пізніше збудував клюбовий будинок, в якому є діяльна кухня, бара, заля для забав і прийнять. На обширній посілості збудовані чотири площі для копаного м'яча, дві – для відбиванки. Саме на цих площах пройшли футбольні ігри Українських Спортових Олімпіяд, що їх господарем був УСО "Тризуб" в 1988 і 2000 роках.

В сучасності УСО "Тризуб" начислює понад 300 членів. На протязі своєї історії обов'язки голов осередку виконували: В. Блавацький, Р. Савчак, О. Яремко, І. Щупаківський, Є. Зиблікевич, Л. Яцкевич, Р. Голубінка, С. Бриндзей, Б. Сірий, О. Лесюк, Є. Луців, І. Чижович.

Перша дружина копаного м'яча УСО "Тризуб" Філядельфія, чемпіон місцевої футбольної ліги в сезоні 1983-84 рр.

Перша дружина копаного м'яча УСО "Тризуб" Філядельфія, чемпіон "Інтер Каунті Сакер Ліґ" в сезоні 2002-03 рр.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ НЮ ЙОРК

Заснований 20 грудня 1947 року. На пост голови в першому році був вибраний Володимир Баранецький. Вже на перших Загальних Зборах, крім прийняття назви "Український Спортовий Клюб, Ню Йорк", вирішено активізувати ланки: копаного м'яча, відбиванки і настільного тенісу. В пізніших роках активізовано ланки тенісу, кошиківки і шахів. Королем спорту в УСК-у був копаний м'яч і саме в цій ділянці спорту було заанґажовано найбільше число, старших і молоді. На протязі довгих років дружини копаного м'яча УСК-у виступали в різних вікових дивізіях "Німецько-Американської Футбольної Асоціяції". Найбільшим осягом ланки копаного м'яча УСК-у було здобуття чемпіонату Америки і Кубка "Девара" в 1965 році. УСК виховав видатного змагуна копаного м'яча В. Шмотолоху, який виступав в збірній країни. Значних осягів в перших декадах існування добилися чоловіча і жіноча відбиванкові дружини. УСК був першим українським спортовим осередком, який придбав на власність спортовий "Майдан". На жаль, через плян розбудови цього району міста, Провід УСК-у був змушений відпродати цей майдан, але після того придбав власний Дім.

В сучасності в УСК-у дальше активною є ланка копаного м'яча. Крім вже згаданого В. Баранецького, головами УСК-у в різних роках були: Р. Скоробогатий, І. Петраш, Т. Кухарчук, д-р І. Сєрант. В сучасності обов'язки голови виконує Я. Куровицький.

Перша дружина копаного м'яча УСК-у Ню Йорк, чемпіон турніру Українського Фестивалю в Ню Джерзі в 1986 року.
В другому ряді посередині з клюбовим трофеєм стоїть д-р Іван Сєрант – голова УСК-у.

Перша дружина копаного м'яча УСК-у Ню Йорк, бронзовий медаліст ІІ-ої Української Олімпіяди у Філядельфії в 1988 році.
В першому ряді від ліва: М. Андрушевський, М. Чарний, М. Чарний, А. Гринюк, Р. Гупало, С. Коваленко (провідник і тренер), Я. Ковальський, Дж. Нюгоф, А. Новак, Е. Равчак, Дж. Сабальякас, Б. Жовтий, А. Соловейко, С. Турко, З. Ульчак, О. Вербицький, В. Зінкевич. Останній в другому ряді Ф. Щеснюк – опікун дружини.

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКЕ СПОРТОВЕ Т-ВО "ЛЕВИ" ЧИКАҐО

Засноване 23 жовтня 1949 року. Основуючі Загальні Збори прийняли назву Т-ва "Січ", під якою воно працювало до 1951 року, коли з певних причин, була прийнята назва "Леви", під якою Т-во існує й досі. Першим головою був вибраний мґр. І. Красник. Діяльними ланками спорту були: копаний м'яч, відбиванка, шахова, тенісу, настільного тенісу, круглів, бриджа, лещетарства, ґольфа, плавання і кошиківки. На протязі декад найбільших осягів добилися дружини копаного м'яча, які багатократно здобули лаври чемпіонів в першій і вищій дивізіях "Національної Ліґи". Двократно "Леви" дійшли до пів-фінальних ігор за Кубок країни "Девара". Значних успіхів в аме-

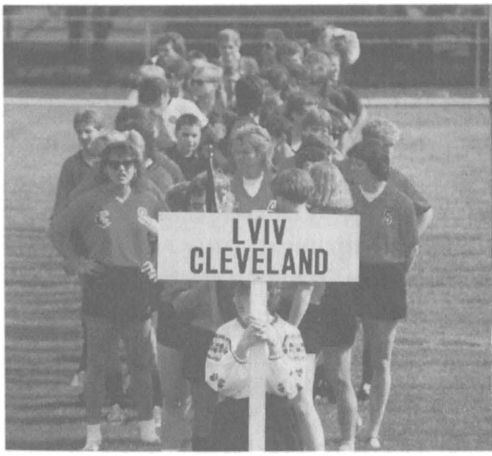
Вгорі: Перша дружина копаного м'яча УАСТ "Леви" Чикаго, переможці кількох українських турнірів в сезоні 2000-01 рр. Внизу: Перша дружина копаного м'яча УАСТ "Леви" Чикаго, що успішно виступала в сезоні 2002-03 рр.

риканських і українських турнірах осягали жіноча й дружина чоловіків у відбиванці. В 1981 році чоловіча дружина відбула турне до Европи, де в серії товариських змагань в Голяндії, Німеччині, Данії і Норвеґії, здобули ряд перемог. Вдало виступали на чемпіонатах УСЦАК лещетарі, тенісисти в різних змаганнях кошиківкарі, бриджисти, плаваки і змагуни інших ланок спорту.

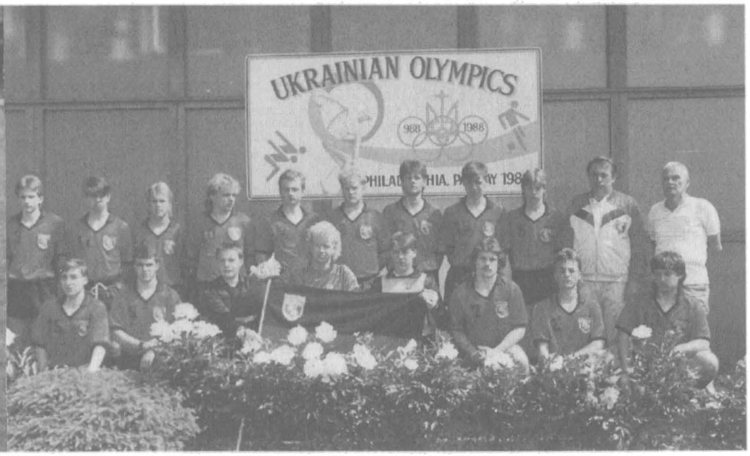
УАСТ "Леви" придбали власний Дім, в якому приміщується й досі. В останній декаді активність ланок значно сповільнилася в ряді колись просперуючих ланок спорту, деякі перестали існувати. Як завжди, активною залишилася ланка копаного м'яча, в якій існує кілька дружин. В останніх роках ланку поповнило значне число футболістів, що прибули з України з четвертою хвилею української еміґрації. Крім вже згаданого першого голови Т-ва, черговими головами були: Я. Яримович, В. Вірщук, З. Косачевич, В. Кашуба, З. Шведак, В. Голайда, Є. Дачишич, Р. Припхан, І. Печенюк, К. Малий, С. Винниченко, А. Еліяшевський, З. Форович, Р. Загородний, В. Воловчук, І. Полюхович, П. Стецько, В. Сідельник і І. Лоско.

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКЕ СПОРТОВЕ Т-ВО "ЛЬВІВ" КЛІВЛЕНД

Засноване в 1949 році під назвою "Орлик". В 1954 році змінено назву на УАСТ "Львів". На протязі років найбільш популярною ланкою спорту був копаний м'яч. В окремих декадах в ланці

Частина УАСТ "Львів" Клівленд перед офіційним відкриттям II-ої Української Олімпіяди у Філядельфії в 1988 році.

Перша дружина копаного м'яча УАСТ "Львів" Клівленд перед іграми турніру II-ої Української Олімпіяди у Філядельфії в 1988 році.

було активних до десяти дружин – разом з доростом і юнацтвом. Окремі дружини домінували в місцевих американських юнацьких дивізіях на протязі багатьох років. В 1976 році перша дружина "Львова" дійшла до чвертьфіналу в іграх за аматорський Кубок Америки. У 1981 році перша дружина здобула Кубок стейту Огайо. Три вихованці "Львова" були заангажовані до професійних клюбів Америки: Р. Росул, О. Росул, і М. Губач.

На протязі декад теж078 писувалися жіноча і чоловіча дружина у відбиванці, а також шахова дружина, які в амриканських турнірах, як теж на терені УСЦАК здобували значні успіхи. В 1977 році УАСТ "Львів" набуло і впорядкувало площу копаного м'яча. На протязі років на провідних постах Товариства віддано працювали брати І. і О. Росули, І. і З. Жиґи, Є. Коссак і ряд інших діячів. В останній декаді на постах голов працювали: І. Федьків, Т. "Ґуґа" Оришкевич.

УКРАЇНСЬКЕ СПОРТОВЕ ТОВАРИСТВО "ЧЕРНИК" ДІТРОЙТ

Засноване 20 листопада 1949 року. Першим головою був вибраний С. Кравчишин. Поруч цього визначного діяча фізичної культури до столиці автової індустрії Америки прибуло з Европи значне число інших діячів тієї ділянки, завдяки чому "Черник" відзначався динамічною працею в багатьох ділянках спорту. Як і в інших українських спортових осередках королем спорту був все таки копаний м'яч, який на протязі років притягав найбільше число українського юнацтва. Але поруч цього спорту досить успішно розвивалися такі ланки, як: відбиванка, легка атлетика, лещетарство, теніс, настільний теніс, шахи, ґольф, гокей, круглі. Свідками успішної праці "Черника" на протязі декад є здобуті Кубки, грамоти й медалі, якими були нагороджені дружини і індивідуальні спортовці Товариства, так в американських ліґах, як і на терені УСЦАК. Свого часу УСТ "Черник" набув власний дім, але пізніше через переселення українців в інші дільниці міста треба було позбутися цього дому. В сучасності праця і активність Товариства дещо скоротилася, але вона продовжується по сучасних можливостях. Домінуючу ролю відіграє ланка копаного м'яча, яка дальше є найбільш атрактивною для нашого юнацтва. А поруч діють з меншою динамічністю інші ланки спорту. Після першого голови названого вище, черговими, на протязі декад працювали: М. Томин, І. Ляш, В. Площанський, В. Кізима, З. Брездень, Л. Шашло, В. Дигдало, Б. Харченко, Л. Круп'як, Т. Гайда, Р. Качмар, Я. Сливка, І. Лотоцький, М. Кавка, Ю. Левак, С. Когут, П. Гальний, М. Богданович, Х. Шалай, В. Гнатюк.

Вгорі: Репрезентація УСТ "Черник" Дітройт в часі урочистого відкриття ІІ-ої Української Олімпіяди у Філядельфії 1988 року.
Внизу: Дружина копаного м'яча УСТ "Черник" Дітройт на турнірі УСВТ "Чорноморська Січ" в Ґлен Спей, Н.Й., 1989 року.

СПОРТОВИЙ КЛЮБ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ "КРИЛА" ЧИКАҐО

Вгорі: Перша дружина СУМА "Крила", 1982 р.
Долішній ряд зліва: Ігор Борук, Ярослав Лецюк, Яро Дахнівський, Маріян Колодій, Володимир Яворський і Володимир Попович. Горішній ряд зліва: Ґлен Сіферт, Орест Березецький, Юрій Сеник, Павло Куляс, Михайло Дацків, Тарас Яворський, Володимир Хімяк, Осип Оверко і тренер команди Нестор Харчук.
Внизу: Перша дружина СК СУМ "Крила" Чикаго, віце-чемпіон II-ої Української Олімпіяди у Філядельфії в 1988 році.

Спортова діяльність осередку СУМ в Чикаґо розпочалася в 1952 році. Першими ланками спорту, що їх тоді активізовано були: відбиванка, настільний теніс, шахи і легка атлетика. Ще в тому році була теж організована дружина копаного м'яча. До 1955 року "Крила" відігравали поважну ролю в тодішній Делеґатурі СУАСТ-Захід (Союз Українсько-Американських Спортових Товариств), попередник Української Спортової Централі Америки і Канади. Провід СК "Крила" належно оцінив вагу завершення українського спорту тут, на цьому континенті, і не тільки став співосновником, але чільним членом УСЦАК. На протязі років спортові ланки здобули ряд чемпіонських титулів так в американських ліґах, як і на терені УСЦАК. В 1958 році дружина копаного м'яча здобула титул чемпіона цілого СУАСТ, а в 1988 році звання віце-чемпіона Української Олімпіяди у Філядельфії.

Найвидатнішими діячами СК "Крил" на протязі років відзначалися: М. Колодій, П. Гнатів, І. Деркач, М. Левицький, П. Власенко, Я. Куляс, П. Надзікевич, М. Абрамюк, М. Яворський, Я. Коновал, П. Вихрій і ряд інших осіб.

СПОРТОВИЙ КЛЮБ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ "КРИЛАТІ" ЙОНКЕРС

Заснований при осередку СУМ ім. 30 червня в м. Йонкерсі, Н.Й., в 1966 році. Головними ініціяторами "Крилатих" при цьому осередку СУМ були М. Глушко (кол. воїн УПА) і Т. Гошко. На протязі декад "королем" спорту в СК "Крилатих" був звичайно копаний м'яч. На початку молодші дружини, пізніше в 1970 році активізовано дружину і зареєстровано до місцевої ліґи, зложену з власних вихованців і кол. футболістів УСК-у Ню Йорк. На протязі років ця дружина гідно репрезентувала український спорт на терені Йонкерсу, здобувши кількакратно трофеї чемпіонів та ряду турнірів УСЦАК. В 2000 році "Крилаті" здобули золоту медалю на третій Українській Олімпіяді у Філядельфії. Значних успіхів в цих часах добивалися дружини відбиванки і легкої атлетики.

В сучасності в складі дружини копаного м'яча "Крилатих" майже вповні виступають футболісти, що прибули до Америки з четвертою хвилею еміґрації з України. Найвидатнішими спортовими діячами "Крилатих", крім вище згаданих діячів, на протязі років, виявилися: Я. Палилик, О. Козіцький, Л. Щур, М. Глушко, С. Гованський, М. Гованський і багато інших спортових активістів.

Дружина копаного м'яча доросту "Крилатих". Зліва стоїть Михайло Глушко – тренер.

Перша дружина копаного м'яча, чемпіон ІІ-ої дивізії "Істерн Дистрикт Сакер Ліґ" і фіналіст за Чашу ліґи. В другому ряді зліва стоять Д. Ільчишин і С. Гованський – провідник дружини. Останні справа: Роман Глушко – довголітній голова і Теодор Гошко – заступник, обидва, на жаль, вже відійшли у вічність.

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ "ПОЛТАВА" РОЧЕСТЕР

Один з наймолодших українських спортових осередків в Америці, заснований у 2000 році. Засновники: В. Корнило, М. Когут, Д. Темченко, Д. Сущик, А. Фесюк. Покищо в СК "Полтава" є активізовані кілька дружин копаного м'яча в різних вікових групах. Приємно, що в 2004 році в дивізії 15-річних у "Вестерн Ню Йорк Сакер Асосієйшин" юнаки "Полтави" здобули звання чемпіонів не програвши жодних змагань в сезоні. 22 серпня 2004 року перша дружина відзначила 13-ту річницю Незалежности України, товариськими змаганнями з українським клюбом "Динамо" з м. Сиракюз, які закінчилися "мирним" вислідом – 2:2.

СК "Полтава" є членом УСЦАК і має перед собою світле майбутнє. Головою Т-ва є Михайло Когут, фінансовим секретарем – Василь Корнило. Краски одностроїв "Полтави", блактино-жовті. Покищо СК "Полтава" приміщується у винайменому домі.

УАСК "Полтава" Рочестер дружина копаного м'яча, п'ятнадцяти-річних юнаків, що в 2004 році здобула трофей чемпіона в своїй дивізії місцевої ліґи.
В першому ряді: Е. Одейчук і М. Фецюк. В другому ряді від ліва: І. Ґорчаков, Р. Климович, Р. Босак, Т. Фоцюк, Р. Флюґель, Д. Фоцюк. В 3-му ряді: П. Іваськів – тренер, Д. Фоцюк, І. Зубрицький, Р. Бойко, І. Одейчук, А. Сидоришин, А. Басістий, А. Фецюк, Ю. Кречкговецький, М. Дубровний, Р. Сущик.

УКРАЇНСЬКЕ СПОРТОВЕ ТОВАРИСТВО "УКРАЇНА" ТОРОНТО, КАНАДА

Вгорі: Частина репрезентації СТ "Україна" Торонто машерує до місця офіційного відкриття ігор II-ої Української Олімпіяди у Філядельфії, 1988 року.
Внизу: Перша дружина копаного м'яча СТ "Україна" Торонто з індивідуальними трофеями чемпіонів Українського турніру в 1990 році.

Засноване 30 червня 1948 року. Першим головою був вибраний Василь Бойчук. Вже на перших Загальних Зборах було рішено активізувати ланки: копаного м'яча, відбиванки й шахів. Саме в цих ділянках спорту СТ "Україна" на протязі років добилася найбільших успіхів. Перша дружина копаного м'яча кількакратно здобула звання чемпіона в місцевій Національній Лізі, як теж молодші футболісти. Чоловіча відбиванкова дружина в свою чергу здобула ряд чемпіонатів в турнірах Відбиванкової Асоціяції Онтаріо, а в 1975 році звання чемпіона Канади. Багатократно жіноча, і дружина чоловіків, здобули звання чемпіонів УСЦАК. Шахісти СТ "Україна" багатократно здобули звання шахової ліґи Торонта, І. Теодорович, п'ятикратно здобув звання чемпіона Провінції Онтаріо. На протязі декад шахісти брали участь в першенствах УСЦАК і чотирикратно ставали її чемпіонами. Крім цих ланок на протязі декад були теж активні ланки: кошиківки, тенісу, настільного тенісу і легкої атлетики. СТ "Україна" завідує власним Домом.

На протязі років обов'язки голов виконували: В. Бойчук, М. Велигорський, Я. Хоростіль, Є. Чучман, С. Романець, С. Павлюк, К. Мулькевич, М. Валер, М. Врублевський, Р. Костюк, В. Рибак, М. Шмотолоха, Б. Гуль, В. Ігнатович, Я. Фениш, С. Габа, К. Чолій.

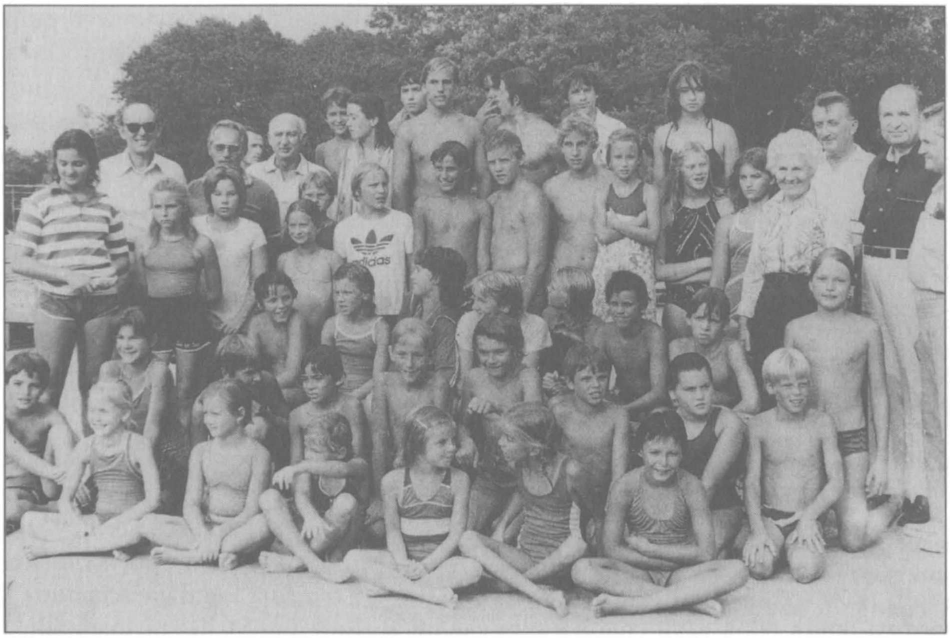
КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ

Заснований в 1924 році у Львові. В 1939 році, після прилучення Західньої України до СССР, був ліквідований. Після Другої світової війни на еміґрації в Західній Німеччині був відновлений. Після переїзду більшості членства до Америки і Канади, КЛК відновив свою діяльність в окремих містах цих країн і після створення УСЦАК став її членом.

КЛК кожнорічно проводить лещетарські змагання, в яких беруть участь лещетарі теж інших спортових і молодечих організацій. В багатьох роках КЛК переводив лещетарські першості УСЦАК. КЛК при співпраці Проводу тенісової ланки УСЦАК переводить тенісові першості УСЦАК, в минулому організував теж плавацькі першості УСЦАК (в сучасності їх переводить Провід плавацької ланки УСЦАК). На протязі ділових років в Америці провідними діячами КЛК виявили себе: Ю. Купчинський, Б. Рак, Я. Рубель, Р. Гавриляк, В. Гнатківський, інж. Р. Ракочий, Ю. Попель, В. Палидович і ряд інших осіб.

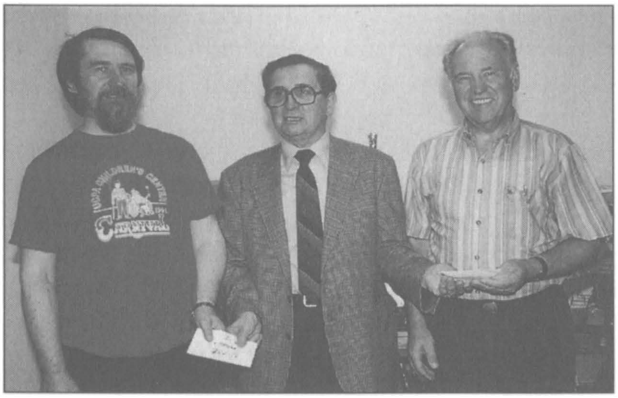
Дві братні спортові організації – КЛК і УСВТ "Чорноморська Січ" в 1974 році (Союзівка), в часі Краєвих чемпіонатів тенісу і плавання відзначують 50-річні Ювілеї.
Зліва: Н.Н., Віктор Герлинський, Юрій Голюка, Н.Н., Ярослав Рубель, Роман Ракочий, Роман Ракочий (мол.), Іван Дурбак, Зеня Матківська, Зенон Матківський, Надя Матківська, Володимир Гнатківський, Володимир Ленець, Богдан Рак.

Учасники і представники спортових осередків та спонзорів, плавацьких першостей УСЦАК в 1980 році.

УКРАЇНСЬКИЙ ШАХОВИЙ КЛЮБ ІМ. ПОПЕЛЯ В БАФАЛО, НЮ ЙОРК

Почав свою діяльність у 80-роках у Філядельфії, в часі, коли там перебував його голова о. М. Процик. Після переїзду на парафію в м. Бафало, від 1990 року, цей шаховий клюб є діяльний в цьому місті. Голова клюбу о. М. Процик в сучасності виконує обов'язок спів-ланкового шахової ланки УСЦАК.

Директор шахових першостей УСЦАК 1999 року, д-р О. Попович, вручає нагороди за 3-4 місця о. Мар'янові Процикові (він вже довгі роки є головою шахового клюбу ім. Попеля) і З. Шпонові (УСВТ "Ч.Січ").

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ – КРАЙОВА УПРАВА

Вгорі: *Спортова репрезентація СУМ Америки учасниками ІІ-ої Української Олімпіяди у Філядельфії в 1988 році в часі урочистого відкриття ігор.*
Внизу: *Збірна плавацька дружина СУМ східньої Америки з нагородами чемпіонів Плавацьких першостей УСЦАК в 2002 році.*

Спілка Української Молоді в Америці була заснована в Києві 1925 року. В 1930 році окупаційний режим зліквідував цю патріотичну організацію і поставив під суд 45 провідних діячів СУМ. Тринадцять осіб засудили на кару смерти, що після суду замінили на довготермінові заслання, де усі загинули. В 1946 році СУМ була відновлена на еміґрації в Західній Німеччині. В 1949 році СУМ почала свою активність в Америці. При багатьох осередках СУМ існують теж спортові гуртки, які через членство в УСЦАК мають можливість виступати в різних турнірах і першенствах УСЦАК.

СУМ Америки завідує п'ятьма оселями, де в часі літніх таборів юнацтво, між іншими дисціплінами, вправляє різні спортові ділянки. Сучасним делеґатом в УСЦАК від Крайової Управи СУМ є М. Приймак.

ПЛАСТ – ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Пластові станиці почали бути активними в Америці по приїзді нової еміґрації після Другої світової війни. Вже в 1951 році відбувся в Ню Йорку краєвий пластовий з'їзд, на якому обрано провід Українського Пласту на цьому континенті в формі Крайової Пластової Ради і Крайової Пластової Старшини. Першим головою КПС був пл. сен. Євген Кульчицький. Тоді вже проявляли активність понад 20 пластових осередків і це число постійно зростало.

Вершком чисельного росту Пласту стали 60-ті роки, коли чисельний стан членів досягнув 4,240, в тому числі 1,400 юнацтва. Пласт придбав п'ять своїх домів в найбільших скупченях пластунів і п'ять пластових осель, де відбуваються літні табори. Саме в цих таборах юнацтво пласту в своїх виховних програмах включає програми фізичного виховання і спорту, що ними завідували в більшості курені "Червона Калина" і "Чорноморці". При окремих станицях, де не було діяльних українських спортових осередків, були активні спортові ланки легкої атлетики, плавання, лещетарства та відбиванкові дружини. Там, де є діяльні українські спортові Товариства і Клюби, до їх спортових ланок входять теж пластуни, любителі спорту.

На протязі років активні в тому часі спортові ланки і дружини брали участь в річних першостях УСЦАК: плавання, відбиванки, легкої атлетики і лещетарства, як теж в Українських Спортових Олімпіядах. В деяких видах спорту пластові гуртки і дружини здобули звання чемпіонів УСЦАК.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ "КАРПАТИ" МІССІСАҐА, КАНАДА

Один з "молодших" українських спортових осередків в Канаді і системі УСЦАК. Має активні ланки копаного м'яча і шахів. Добре наладнана праця в спортово-виховних секторах, дружини копаного м'яча виступають в кількох вікових дивізіях місцевої Канадської ліґи. УСК "Карпати" в сучасності начислює 125 членів. Останні Загальні Збори клюбу відбулися 23 лютого 2005 року, на яких головою був вибраний Богдан Радь.

УСК "Карпати" Міссісаґа, Канада.

УКРАЇНСЬКИЙ ФУТБОЛЬНИЙ КЛЮБ "ВАТРА" ЛОНҐ АЙЛЕНД, НЮ ЙОРК

Це теж новий Український спортовий клюб, заснований у 2000 році. Засновниками цього нашого спортового осередку були: Б. Качараб, А. Хробан і В. Баглай. Покищо кількість членів не велика – 24. Активісти "Ватри" жертвенно працюють для збільшення членства і, взагалі, для придбання фінансових засобів, спонсорів клюбу. Активною є ланка копаного м'яча, в якій діяльність виявляє дружина, що досі здобула першенство в "міні" турнірі в Йонкерсі, Н.Й., в 2002 році. Найвидатнішими футболістами являються Б. Капустянський і І. Мисак. Обов'язки голов клюбу досі виконували Я. Середній і А. Хробан, а в сучасності – Б. Качараба. Покищо клюб винаймає для себе приміщення.

Дружина копаного м'яча УСК "Ватра" на Ювілейному турнірі УСВТ "Ч.Січ" в 2004 р.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ “ЛЕВИ” СТЕМФОРД, КОНЕКТІКЕТ

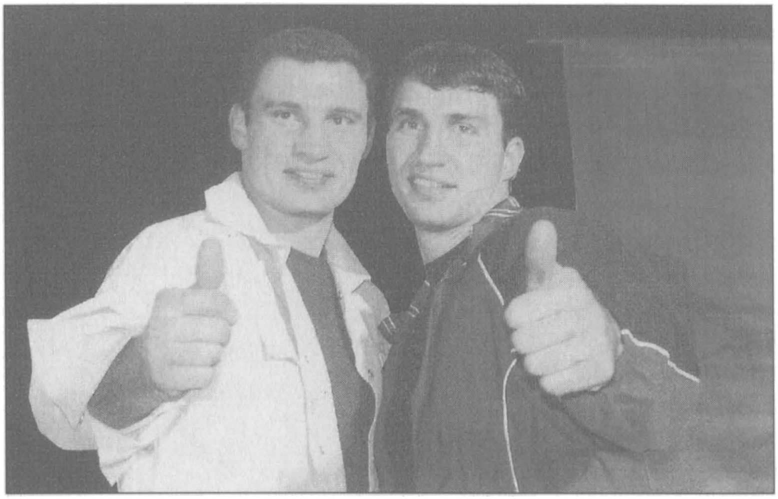
Цей клюб зложений із студентів, що студіюють в Українській Католицькій Семінарії в Стемфорді. Вони мають активну дружину копаного м’яча, що виступає в місцевій американській футбольній лізі, як теж в першенствах УСЦАК. Провідником тієї дружини є Юрій Струсь.

Дружина копаного м'яча УСК “Леви” Стемфорд, Конектікет, що здобула бронзові нагороди в першенствах УСЦАК-Схід, 2003 року.
В складі дружини виступали: Н. Мартин, Ю. Стус, А. Міньо, Т. Вебер, С. Когут, Т. Городиський, Б. Форендович, І. Міронов, В. Бережанський, П. Мірош, Р. Пордута, С. Станіцкий, С. Єндик, В. Хом. Провідник – Юрій Стус.

Провід Української Спортової Централі Америки і Канади

з нагоди пів століття успішної діяльности
на Північно-Американському континенті
вітає славних українських боксерів
братів ВІТАЛІЯ і ВОЛОДИМИРА КЛИЧКО
багатократних чемпіонів
та бажає дальших успіхів в майбутньому.

Обидва брати, Віталій і Володимир, своїми гостинними і боксерськими виступами в останніх кількох роках в Америці, стали відомими теж на теренах діяльности УСЦАК, як віддані патріоти України.

О.Т.

ДРУЖИНИ КОПАНОГО М'ЯЧА УКРАЇНСЬКИХ СПОРТОВИХ ОСЕРЕДКІВ ЧЛЕНІВ УСЦАК,

ЯКІ ВІДБУЛИ СЕРІЮ МІЖНАРОДНИХ ЗМАГАНЬ

До приїзду 3-ої хвилі української еміґрації на Північно-Американському континенті в копаному м'ячі, здебільша, домінували на усіх рівнях клюби, зложені з футболістів англо-шкотсько-ірляндського походження, рідше німецького, італійського і інших етнічних груп. Цю домінацію в часі від 1955-1966 захитали новостворені українські дружини, в складах яких виступало ряд заавансованих ще з Европейського континенту, відомих українських талантів, багато з яких вже були виховані поза Україною, в країнах Західньої Европи. Швидко після створення багатьох Українських спортових осередків і активізації ланок копаного м'яча, дружини цих осередків, членів УСЦАК, на протязі 2-3 років добилися до перших дивізій найсильніших ліґ копаного м'яча в Монтреалі, Торонті, Філядельфії, Ню Йорку, Нюарку, Чикаґо, Рочестеру, Дітройту, Клівленду і ряду інших менших міст. Після серії чемпіонатів в найсильніших дивізіях, українські дружини здобували звання чемпіонів в американських стейтах та канадських провінціях.

Дальший шлях провідних українських дружин запровадив їх до краєвих вершин, коли, окремі з них, здобули звання віце-чемпіонів і шестикратно чемпіонів (п'ять разів в Америці і один раз в Канаді). Завдяки цим осягам українські дружини стали атракційними суперниками для ряду европейських провідних клюбів, які прибували в турне тут, за океан. Провід УСЦАК, в якому працювало ряд діячів цих наших спортових осередків, що вдало прославляли українське ім'я в Америці й Канаді, заохочував до організації міжнародних зустрічей, в яких українські дружини вдало заповнювали "білі плями" в цьому спорті, що їх спричинював брак виступів на міжнародній арені дружин з поневоленої тоді московським окупантом України. В цих зустрічах українські спортовці вдало інформували гостей і глядачів про підневільний стан українського спорту на Батьківщині. Двократно цими виступами пробивали тоді існуючу "залізну завісу", коли відбули два змагання з чемпіонами Польщі – "Леґією" і "Рухом". Вістки про ці зустрічі появилися у варшавській пресі, а дальше проникли в Україну. Маймо надію, може врешті і в Україні згадають, чи радше запишуть до історії українського футболу цей великий здобуток до загальної скарбниці футболу України втіленою малою віткою української еміґрації далеко за океаном.

Подаємо список цих міжнародних змагань.

Передзмагова церемонія на Стадіоні Нюарку. Зліва стоять футболісти "Ч.Січі", посередині до дружини гостей, чемпіона Польщі клюбу "Рух", промовляє тодішній голова Т-ва д-р. І. Ярош. Позаду нього стоять голова спортової секції "Ч.Січі" І. Ольшанівський і провідник дружини М. Паливода.

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ
УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО ОСЕРЕДКУ "ТРИЗУБ" ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

Футбольний сезон 1959-1960

УСО "Тризуб" Філядельфія – Збірна Бермудів – 2:1
УСО "Тризуб" Філядельфія – "Австрія" Відень, Австрія – 2:2
УСО "Тризуб" Філядельфія – Манчестер Юнайтед, Англія – 1:10

Футбольний сезон 1960-1961

УСО "Тризуб" Філядельфія – "Тирд Ленарк", Шотляндія – 1:1
УСО "Тризуб" Філядельфія – ФФБ Штутґарт, Зах. Німеччина – 0:1

Футбольний сезон 1961-1962

УСО "Тризуб" Філядельфія – Шефілд Юнайтед, Англія – 1:4
УСО "Тризуб" Філядельфія – ІФЦ Зарбрікен, Німеччина – 1:2
УСО "Тризуб" Філядельфія – Збірна Північної Німеччини – 0:5

Футбольний сезон 1962-1963

УСО "Тризуб" Філядельфія – Вульвертгамптон СК, Англія – 2:3

Футбольний сезон 1963-1964

УСО "Тризуб" Філядельфія (в гостях) – Збірна Бермудів – 8:2 і 2:1
УСО "Тризуб" Філядельфія – "Пембрук" Бермуди – 3:1
УСО "Тризуб" Філядельфія – "Сомерсет" Бермуди – 3:2

Футбольний сезон 1964-1965

УСО "Тризуб" Філядельфія – Нотінґгем Форест, Англія – 2:3

Футбольний сезон 1966-1967

УСО "Тризуб" Філядельфія – "Данді Юнайтед", Шотляндія – 0:1
УСО "Тризуб" Філядельфія – "Альсінца", Сан Сальвадор – 0:1
УСО "Тризуб" Філядельфія – "Сонсонаті", Сан Сальвадор – 1:1

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКОГО
СПОРТОВО-ВИХОВНОГО ТОВАРИСТВА "ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" НЮАРК

9 липня 1969 року

УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк – "Леґія" Варшава, Польща – 1:3

6 серпня 1969 року

УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк – ФК "Дірмерсгайм" Карлсруге, Зах. Німеччина – 4:2

8 липня 1970 року

УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк – "Рух" Хожув, Польща – 0:8

6 серпня 1970 року

УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк – 1906 Мюнхен, Зах. Німеччина – 1:1

28 травня 1971 року

УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк – "Скелмерсдейл Юнайтед", Англія – 2:2

24 травня 1972 року

УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк – ТУС "Сенеляґер", Німеччина – 2:2

2 червня 1973 року

УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк – "Армінія" Білефельд, Німеччина – 0:3

Юнацькі дружини

УСВТ "Чорноморська Січ" Нюарк – "Армінія" Білефельд, Німеччина – 1:5

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО КЛЮБУ НЮ ЙОРК

Інтернаціональний Східній Футбольний Турнір

16-18-21 квітня 1965 року

УСК Ню Йорк	–	“Фіорентіна”, Італія	– 0:3
УСК Ню Йорк	–	“Айнтрахт”, Зах. Німеччина	– 0:2
УСК Ню Йорк	–	АЕК, Греція	– 0:0

7 вересня 1969 року

УСК Ню Йорк	–	В.М.С.Ф. (чемпіон Бермудів)	– 5:0

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ СПОРТОВОГО ТОВАРИСТВА “УКРАЇНА” ТОРОНТО

Футбольний сезон 1958 року

СТ “Україна” Торонто	–	“Адміра” Відень, Австрія	– 0:3
СТ “Україна” Торонто	–	Збірна Стейту Огайо, Америка	– 6:2

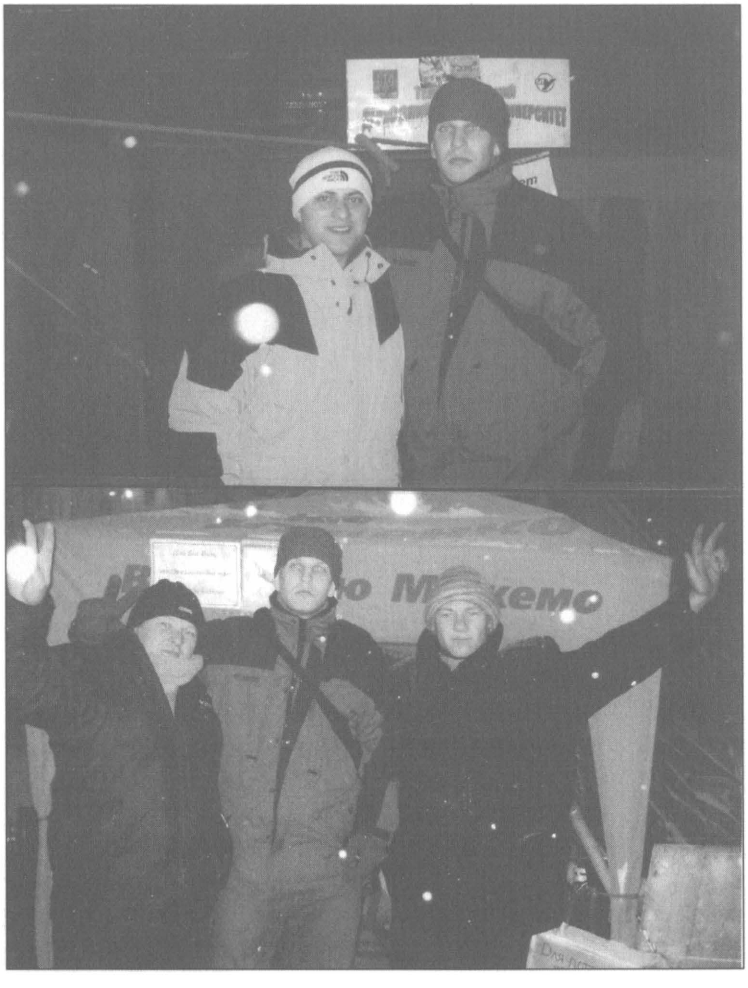
Капітан дружини копаного м'яча УСВТ “Чорноморська Січ” – Михайло Фарміґа і Фред МкНіл – капітан аматорського чемпіона Англії “Скелмерсдейл Юнайтед, обмінюються перед змаганнями дружиновими прапорцями. Поруч суддів змагань на світлині стоять, від ліва, провідні члени Управи “Ч.Січі” – д-р І. Ярош, М. Стебельський і М. Лебедь.

УКРАЇНСЬКІ СПОРТОВЦІ В ДІЯСПОРІ І ПОМАРАНЧЕВА РЕВОЛЮЦІЯ В УКРАЇНІ

Довголітня спортово-виховна праця українських спортових осередків, діяльних членів Української Спортової Централі Америки і Канади (УСЦАК), позитивно впливає на активну в спорті нашу молодь. Яскравим доказом цього була поїздка в 1991 році збірних дружин УСЦАК, 5-ох ділянок спорту в турне в Західню Україну. І хоч тоді ще влада і загальна атмосфера не були вповні українські, то надзвичайна гостинність значної більшости населення, що зустрічала заокеанських гостей і щира опіка активістів тодішньої УСА, дуже захопила серця нашої спортової молоді, народженої поза Україною, деякі з 2 і 3 поколінь. Змагання на площах копаного м'яча, відбиванкових і тенісових кортах, басейнах для плавання та шахових столиках в Україні залишилися в їх пам'яті на все життя.

Від цього часу минуло майже 14 років, на жаль там, на Батьківщині, не багато прийшло позитивних змін. Майже в усіх ділянках життя українського народу поруч економічних злиднів, процвітали корупція, беззаконня і огидна русифікація. Під тотальну русифікацію піддані спортові кадри України, що в організованому спорті в діяспорі посіяло смуток і велике розчарування. Дійшло до того, що наша спортова молодь народжена в діяспорі при зустрічах із своїми сестрами і братами-спортовцями не можуть як слід порозумітися. Народжені на чужині володіють рідною мовою, в цей час, як ті з України розмовляють мовою найбільшого ворога України – російською.

Цей жалюгідний стан справ на Батьківщині з великою гіркотою на протязі років сприймали українці в діяспорі і він не міг оминути українські спортові кадри в діяспорі. Коли, врешті, в Україні запалала "Помаранчева революція", вона швидко заполонила українську молодь поза Україною, в цьому числі і нашу спортову, яка прагнула різними доступними методами допомогти своїм братам і сестрам вибороти перемогу. Як приклад ми вибрали дії спортовців найстаршого в діяспорі спортового осередку, яким є Українське Виховно-Спортове Т-во "Чорноморська Січ". Славне воно тим, що на протязі своєї, понад 80-річної історії, відзначалося такими чинами, як: в 20-их роках вишколювало у військових дисциплінах сотні молоді для підготовки до чергових визвольних змагань в Україні (на жаль світові події не посприяли цим прагненням).

Вгорі: від ліва М. Раковський і А. Панас пізно вночі в Києві на Майдані Незалежности. Внизу: Посередині А. Панас поруч двох активістів організації молоді "Пора".

Молоді спортові активісти УСВТ "Чорноморська Січ" (від ліва) – Р. Головінський, А. Панас і С. Колодій на святкуваннях 80-річчя Т-ва. Вони з ентузіязмом дали свій вклад для перемоги "Помаранчевої революції".

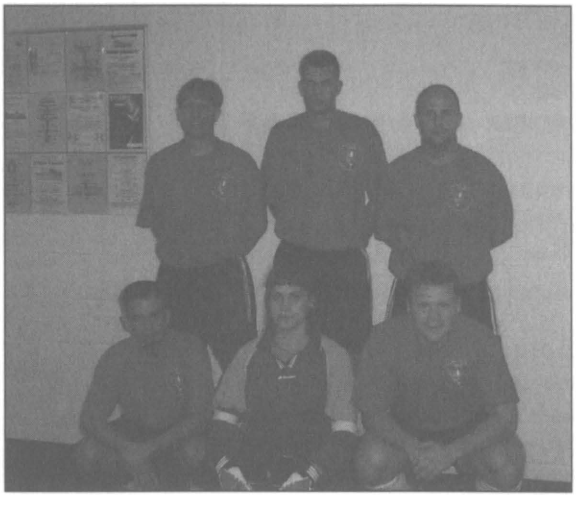
Коли близько перед Другою світовою війною була проголошена Самостійність Закарпатської України, цей осередок вислав до Хусту свого репрезентанта М. Бойчука, яким передав певну фінансову піддержку. Після Другої світової війни, при цьому "Січовому" осередку діяв політичний Комітет, що займався різними важливими політичними акціями, демонстраціями і протестами в користь визвольних справ України. Після того, працю цього Комітету перейняла відома організація "Американці в обороні людських прав в Україні, що її створили "Січові" активісти: І. Ольшанівський, І. Ориняк, Б. Ольшанівська, В. Боднар і інші члени Т-ва.

В довгому ланцюгу дій, "Помаранчева революція" була черговим важливим кільцем, сприяючим для остаточної перемоги українського народу за справжню Незалежність. На початку молоді "Січовики" – Андрій Панас, Роман Головінський, Гриць Сергіїв, Андрій Нинка, Дмитро Терещук, Андрій Олесницький, Степан Колодій, Лесь Миськів – усі члени дружини копаного м'яча, взяли участь в демонстрації у Вашінгтоні проти фальсифікації в другій турі виборів. Після цього група "Січовиків" в складі: А. Панаса, Д. Колодія, М. Раковського виїхали до Києва, де побували на Майдані Незалежности, а в день президентських виборів Панас і Раковський виконали важливу місію спостерегачів в кількох виборчих станицях в місті Дніпропетровську. Д. Колодій прилучився до одної з груп організації "Пора", був учасником "Поїзду дружби" на Південь і Схід України і зняв усі пережиті події на документальну стрічку. Перебував там в цьому часі ще один наш спортовець, він же один із сучасних редакторів "Юкреїнян Віклі" – Андрій Нинка.

Клич "Нас багато, нас не подолати!" мав сенс в серцях цих молодих українських спортовців, хоч і народжених далеко поза Україною.

Омелян Твардовський

Збірна "міні" дружина копаного м'яча УСЦАК, що брала участь в Українському "міні" турнірі в Манчестері, Англія в 2003 році. В першому ряді від ліва: Р. Головінський ("Ч.Січ"), Л. Гованська і М. Гованський ("Крилаті"). В другому ряді від ліва: Л. Голубець ("Львів" Клівленд), А. Панас і Г. Сергіїв (обидва "Ч.Січ").

ДЛЯ ДОБРА Й СЛАВИ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТУ

Шлях українського організованого спорту на Північно-Американському Континенті був надзвичайно складним та вимогливим для його провідних діячів та активістів. Порівнюючи з численними іншими етнічними групами, що мають свої спортові товариства і клюби, наш спорт між ними можна зарахувати до унікальних, особливо в останніх 50-ти роках. Жодний з цих етнічних спортових осередків не дорівнює масштабом праці, різноманітністю спортових ділянок, спортовими виданнями, спортовими вишколами молоді, влаштуванням кожнорічних першенств в різних ділянках спорту.

Унікальність українського організованого спорту, в цьому випадку УСЦАК, полягає в тому, що провідні діячі нашого спорту постійно носили у своїх серцях покинуту Україну, для добра якої і особливо в спортовій ділянці, робили усе по своїх силах та можливостях. Коли Україна була поневолена і українські спортовці примушені здобувати славу окупантові, українські спортові діячі проводили ефектовні інформаційні акції на теренах свого діяння про цей жахливий стан. З нагод світових Олімпіяд були ведені акції, в яких в летючках і пояснювальних брошурках були видвигнені питання, чому Україна спів-основник ООН не може мати своєї Олімпійської репрезентації? З метою популяризації цього питання були організовані так зв. "Вільні Олімпіяди", що дуже вдало послужили цій справі. Коли Україна відновила свою Незалежність, відомо, в якій пригоді став для спорту України український організований спорт, тобто УСЦАК.

Спортова Україна може пишатися осягами діячів і спортовців за океаном, які продовжують працювати для добра і слави українського спорту.

О.Твардовський

Українські плаваки на черговому етапі змагань за чемпіонат світу в Тексас, США.
В другому ряді, від ліва: плавець ДенисСилантьєв, якому УСЦАК оплатив лет з України, О. Филенко (голова Українського Клюбу в Гюстоні), плавець Дмитро Краєвський, Іван Генсьор (репрезентант УСЦАК) і Галя Филенко з Гюстону.
В першому ряді члени місцевого "Ґалф Свіммінґ Клаб".

КЕРМАНИЧ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТУ ЗА ОКЕАНОМ*

УСЦАК: ІСТОРІЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ

В історії української еміґрації до Північної Америки виняткову роль відіграла і відіграє донині її третя хвиля, що припала на середину XX століття, національно свідома, загартована у тривалі й жертовній борні за волю Рідного Краю, надзвичайно потужна інтелектуально. Незважаючи на труднощі свого початкового облаштування, вона невідкладно і ревно включилася до праці в уже існуючих на континенті українських організаціях, рівночасно закладаючи нові громадські, наукові та інші інституції. Не залишилися поза її увагою фізична культура і спорт, а вислідом закроєної на довгочасну перспективу і опертої на національні традиції роботи в цій ділянці стало заснування 24 грудня 1955 року в Торонто, на з'їзді керівників провідних спортових організацій континенту, Української Спортової Централі Америки і Канади. Відтоді ця інституція, що не має аналогів в інших діяспорах, ось уже пів століття координує діяльність спортивних осередків української громади за океаном.

Видима річ, що вже давно на часі була потреба в написанні історії УСЦАК. І вона писалася багатьма людьми – в газетних і часописних публікаціях, в документах, в листуванні й обіжниках. Тепер же є виданням упорядкованої пресовим референтом УСЦАК Омеляном Твардовським книги "УСЦАК і спорт в Україні"** – все найпосутніше зведено в єдиний корпус, який з належною повнотою відтворює різнобічну діяльність Централі від самих її початків.

А магістральні напрями цієї діяльності продиктовані епохою, що й підкреслено у виданні обома розділами – "В роках, коли Україна була поневолена... 1956-1991" і "В роках відновлення незалежності України 1991-2001". Новітній період характеризується насамперед встановленням безпосередніх контактів між УСЦАК і вищими спортивними органами України та допомогою, поданою з-за океану, особливо в той час, коли формувалися національні федерації й команди, що почали виступати як репрезентанти нової незалежної держави на світових чемпіонатах і Олімпійських іграх. Разом з тим Управа УСЦАК, щиро бажаючи прислужитися справі розвою нашого спорту як в самій Україні, так і на міжнародній арені, розробляла конкретні рекомендації. Але... Зацитуємо опубліковану 26 грудня 1998 року в газеті "Свобода" статтю О. Твардовського "З приводу обрання нового президента НОК України":

> "У цей час, коли УСЦАК масово збирала пожертви і щедро підтримувала відродження спорту в Україні та олімпійські репрезентації в Ліллегаммері, а пізніше в Атлянті, В. Борзов кілька разів зустрічався з чоловими діячами УСЦАК. В тому часі на ці потреби УСЦАК пляново і послідовно інвестувала приблизно 350 тисяч долярів. Згідно із тією співпрацею, діячі УСЦАК старалися впливати на діячів НОК України і активістів федерацій на просування певних реформ і змін, започаткування вишколу юних спортових кадрів під оглядом національної свідомости. Доводиться ствердити, що ці щиросердечні поради діячів УСЦАК не завжди бралися під увагу чиновниками НОК України, в тому числі й тодішнім його президентом. Мовляв – фінансово нас підтримуйте, а в справи реформ не втручайтеся. Отже, у вище згаданих ділянках усе й досі залишилося без змін. Українські спортовці, учасники різних міжнародних змагань,

* Газета "Кримська Світлиця", сторінка "Крим СПОРТ", Симферополь, Крим, Україна, 27 вересня 2002 р.

** "УСЦАК і спорт в Україні", упорядкував Омелян Твардовський, передмова д-ра Ореста Поповича, Нюарк, Ню Джерзі, 2002, 472 с., іл.

при зустрічах з українцями в діяспорі паленіють від сорому, вони мовно чужі братам і сестрам, які, хоч роджені на чужині, в більшості володіють українською мовою, тим часом за сім років незалежности України її спортовці ще не вивчили своєї державної мови. Не подбали про це і діячі НОК України, бо, мовляв, є важливіші, головно економічні, проблеми".

Це писалося чотири роки тому, одначе помітних змін на краще не спостерігається і тепер. Навпаки, навіть набуте в підготовці майстрів гімнастики, футболу, гандболу інших видів спорту втрачено. Переважна більшість спортивних функціонерів демонстративно ігнорує державну мову, а спортивні передачі на телевізії послугуються нею як відчепним: мовляв, нате вам, та не кажіть, що з екрана не чути українського слова. А слово те калічиться теледикторами до невпізнання. Про україномовне спортивне книговидання й говорити нічого.

На наш погляд, якщо УСЦАК вдається до датків, то вони не повинні виділятися федераціями чи комітетами. Ці організації за одинадцять років мали б навчитися заробляти гроші самі, а не бути схожими на прісноnам'ятні колгоспи з їхньою безгосподарністю. Коли ж є потреба в допомозі, то з боку УСЦАК вона має бути тільки адресною, тільки на цілком конкретну справу і тільки на проекти, що відповідають національній ідеї.

Повертаючись після цього відступу до книги "УСЦАК і спорт в Україні", слід скласти велику подяку її авторові. Раніше Омелян Твардовський видав поважні книги "На Олімпійських хвилях" (1997) та історію спортового товариства "Чорноморська Січ" (1999), разом з доктором Орестом Поповичем. Така робота під силу тільки фвхівцеві високого класу, яким і постає перед читачем упорядник цінної для історії спорту книги.

Затримано правопис оригіналу

Григорій Рудницький
Заступник гол. Редактора
"Кримської світлиці"

В першому ряді членки жіночої збірної відбиванки (волейболу) в змаговій залі у Львові в часі турне в Західну Україну в 1991 році.
В другому ряді Львівська дружина, з якою збірна УСЦАК відбула змагання.

УКРАЇНСЬКИЙ РІЧНИК У США "НАШ СПОРТ"*

За традицією кожний черговий випуск річника "Наш спорт – Our sport", що його видає українське спортово-виховне товариство "Чорноморська Січ" в Америці, появляється друком якраз на Новий Рік.

В 39-му числі журналу (січень 2003р.), теж за традицією, найбільше місця займають огляди змагань за попередній рік, що проводяться під егідою Української Спортової Централі Америки і Канади, зокрема, в таких популярних серед наших співвітчизників видах, як футбол, волейбол, теніс, плавання, гольф. Переважну більшість цих матеріалів підготував пресовий референт УСЦАК Омелян Твардовський. Узвичаєну рубрику в часописі мають публікації майстра ФІДЕ д-ра Ореста Поповича "Шахи тут і там". Велику увагу УСЦАК постійно приділяє молодій зміні, і про це розповідається в статті, присвяченій тридцять третьому вишколу юнацтва в спортовій школі "Чорноморська Січ".

З пам'ятних дат журнал відзначив п'ятдесятилітній ювілей клубу "Крила" – осередку Спілки Украхнської Молоді в Чикаґо, що має вагомі заслуги перед українським спортом на північноамериканському континенті.

Торік спортивна громадськість діаспори й України вшановувала голову УСЦАК Мирона Стебельського з нагоди його 75-ліття. Від журналістського цеху видатного організатора і пропагандиста спорту привітав київський історик Петро Безпалько.

Зусиллями, розумом та подвижництвом таких діячів, як Мирон Стебельський, власне, творилася і твориться історія вітчизняного спортивного руху. Одним з його славетних попередників був фундатор національної системи тіловиховання професор Іван Боберський, про якого мовиться в статті львівської авторки, члена виконкому Олімпійської академії України Оксани Вацеби "Вінок української пам'яті на словенській землі". Останніх п'ятнадцять років (по 1947-ий) Іван Боберський жив у невеликому гірському місті Тржичі. На прохання закарпатських і львівських спортивних організацій словенські колеги розшукали могилу нашого співвітчизника, і торік українська делегація вперше відвідала Тржич.

На початку минулого року пішов з життя великий патріот України, учасник трьох Олімпіяд, відомий громадський діяч за кордоном Зенон Снилик. Його світлій пам'яті присвячено статтю д-ра Ореста Поповича, свої співчуття васловив Національний олімпійський комітет України.

"Наш спорт – Our sport" подає на сторінках свого тридцять дев'ятого випуску багато іншої інформації, а також відгуки на унікальне видання "УСЦАК і спорт в Україні" (Ньюарк, 2002). Знайомить він своїх читачів і з покажчиком головних публікацій про діяльність Української Спортової Централі Америки і Канади, вміщених у "КримСПОРТі", починаючи з 1998 року.
Особливу увагу привертає повідомлення про повернення у великий спорт найкращого українського плавця в Америці Рона Карнауха, який торік успішно виступав з власної ініціативи, без сприяння Федерації плавання США, у змаганнях на попередніх етапах світового чемпіонату, виборовши медалі всіх достоїнств у Франції, Італії, Швеції та Німеччині. А навесні 2002 року відбувся його перший приїзд в Україну. На відкритому чемпіонаті країни в Харкові на дистанції 200 м. він здобув золоту медаль. Рон Карнаух не полишає мрії потрапити до нашої національної збірної, хоч для цього доведеться подолати численні формальні перепони. Згідно зі світовою класифікацією (рейтинґом ФІНА) на 200-метрівці змінним стилем Рон Карнаух посідає високе п'яте місце.

Затримано правопис оригіналу

* Спортивна Газета в "Кримській Світлиці", п'ятниця, 31 січня 2003 року.

З книжкової полиці*

ЗБІРНИК ПРО СПОРТСМЕНІВ У ДІАСПОРІ І В УКРАЇНІ

Нещодавно у м. Ньюарк штату Нью-Джерсі у США вийшов друком і надійшов в Україну цікавий збірник спортивних матеріалів "УСЦАК і спорт в Україні" (Ньюарк, Н.Дж. 2002, с. 470, накл. 270 прим.). Збірник упорядкував видатний спортивний журналіст Північної Америки, пресовий референт Української спортової централі Америки і Канади (УСЦАК), автор книг "На олімпійських хвилях" (1997) і "Січовими шляхами" (1999), голова Українського спортово-виховного товариства "Чорноморська Січ" Омелян Твардовський. Передмову написав відомий шахіст діаспори, невтомний організатор шахових змагань, доктор хімічних наук, голова комісії з преси Наукового товариства ім. Шевченка Америки, професор Орест Попович.

Українці, які переселилися після Другої світової війни до Америки і Канади, були політичними емігрантами з високим рівнем національної свідомості. Вони створили там, крім громадських, релігійних і політичних інституцій, цілу мережу спортивних організацій. Для координації спортивного життя українців Північної Америки 24 грудня 1955 р. у Торонто з ініціативи маґістра Івана Красника було засновано Укпаїнську спортову централю Америки і Канади, яка успішно функціонує і досі. Нині в організацію входить 19 спортових товариств США і Канади, про які докладно український читач може довідатися, прочитавши збірник. У ньому є світлини і спортивні біографії найвизначніших спортовців з теренів УСЦАК: З. Снилика, В. Чижовича. Є. Чижовича, О. Скоценя, Я. Дахнівського, О. Росула, Р. Росула, Ю. Храневича, Р. Карнауха, М. Крушельницького, найвизначніших шахістів д-ра О. Поповича, Б. Бачинського, Л. Блонаровича, П. Радомського, С. Стойка. Збірник виданий у твердій обкладинці, гарно оздоблений, містить понад 100 рідкісних фотографій. Подані в ньому матеріали показують активну багатогранну діяльність Централі з організації спортивних змагань в діаспорі, налагодження зв'язків з Україною, організації допомоги провідним українським спортсменам, на яку було зібрано понад 350 тис. амер. доларів. Ця вагома допомога Централі для спорту України – результат ініціативи і важкої праці Управи, члени якої працюють на громадських засадах. У книжці – понад 140 документів і найголовніших статей, заяв, відгуків, інших цікавих матеріалів із спортивного життя українців Америки, які були опубліковані в зарубіжній і українській пресі. Серед них – актуальні статті О. Твардовського, О. Поповича, Г. Рудницького, інших авторів, в яких порушуються важливі питання: чому гине українська преса в Україні, коли спортові кадри в Україні заговорять державною мовою, проблеми відродження спорту, результати спортивних змагань на Вільних олімпіадах українців.

Добрим словом згадуються українські ЗМІ – "Спортивна газета", "Національна фортеця", "Шлях Перемоги", "Кримспорт", "Молода Галичина", "Освіта України", які писали про діяльність УСЦАК та її діячів.

Примірники збірника отримають спортові функціонери Держкомспорту, Національного олімпійського комітету, від яких, значною мірою, залежить стан спортивного життя і спортивної преси в нашій державі. Книга стане добрим посібником для шанувальників та істориків спорту нашої держави, спортивних функціонерів, усіх патріотів України.

Петро Безпалько, м. Київ

Затримано правопис оригіналу

* *Шлях Перемоги*, 38 (2525), 12-18 вересня 2002 р.

НАШІ СПОРТОВІ ВИДАННЯ

Ще можна набути цікаві історичні, спортові видання, що появилися в останній декаді в Америці, Канаді та Україні.

"НА ОЛІМПІЙСЬКИХ ХВИЛЯХ" – видання УСЦАК появилося в українській мові в 1996 році, упорядкував Омелян Твардовський. Ілюстроване численними історичними фото-світлинами, 141 сторінок в твердій обкладинці. Джерельні матеріяли, документальні дані про піддержку, що її щедро уділив УСЦАК спортовим Федераціям України, збірним на зимову Олімпіяду в Лілленгаммері, Норвегія та літню в Атлянті, Америка. Ціна книжки 12.00 долярів.

Маємо ще дуже обмежену кількість довідкового видання УСЦАК **"ЗБІРНА ФУТБОЛУ УСЦАК – 1991"**, що було видане в зв'язку із історичною поїздкою збірної футболу УСЦАК в Західню Україну в 1991 році. Це 16-ти сторінкове видання ілюстроване фото-світлинами футболістів, під якими є подані короткі біографічні дані про кожного з них, як теж інші світлини і дані про український футбол в Америці, Канаді та УСЦАК. Ціна довідника 4.00 доляри.

"УСЦАК І СПОРТ В УКРАЇНІ" – книга-збірник віддзеркалює багаторічну спортову діяльність українських спортових товариств, клюбів, молодечих організацій в системі УСЦАК. Як зазначує відомий шахіст і спортовий діяч д-р Орест Попович у передмові до книги: ***"Використовуючи інформацію в цьому збірнику, вдумливий читач в діяспорі та Україні зможе ясно і недвозначно виробити собі уяву про те, чим жили і що зробили для українського спорту провідники та активне членство УСЦАК".*** Збірник-книгу упорядковував й приготовив до друку ред. О. Твардовський. Книга в твердій обкладинці, 472 сторінок друку і майже сотня світлин. Книгу можна придбати за 35.00 ам. долярів разом з поштовою оплатою.

"ПАРТІЇ ТА РОЗПОВІДІ ШАХІСТА З АМЕРИКИ" – автор д-р Орест Попович. Книжка в твердій обкладинці появилася у Львові, Україна. Містить 130 вибраних партій автора, шахового майстра, багатократного чемпіона американських турнірів і першенств УСЦАК. Серед них – поєдинок з геніяльним Робертом Фішером та іншими видатними шаховими майстрами. Ціна книжки 12.00 дол.

"СІЧОВИМИ ШЛЯХАМИ" – історія УСВТ "Чорноморська Січ" в Нюарку, Ню Джерзі, автори – Омелян Твардовський (українські розділи), д-р Орест Попович (англомовні розділи). Книжка в твердій обкладинці, 416 сторінок, ілюстрована понад 300 історичними фото-світлинами, розповідає про многогранну діяльність і спортову активність за роки 1924-1999. Ціна книжки 20.00 долярів.

Книжки "Січовими шляхами", "На олімпійських хвилях", "Партії та розповіді шахіста з Америки", як одні з реліквій, виставлені в Музеї спортивної слави України, в столиці Києві.

Книги можна придбати пишучи на адресу:
USCAK, 68 Tuxedo Parkway, Newark, NJ 07106-2823

Маємо теж обмежене число примірників журналу **"НАШ СПОРТ"** за попередні роки, які можна набути за ціну 3.00 доляри за примірник. Замовлення треба висилати на адресу (подати назву видання): **Chornomorska Sitch, 680 Sanford Ave., Newark, NJ 07106**

<u>*За сценарієм московських політруків*</u>

100-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ ФУТБОЛЬНОГО СПОРТУ ОБМИНУВ УКРАЇНУ

Передруковуємо цю статтю в "Ювілейному Альманаху УСЦАК", з огляду на актуальність порушеної в ній справи, яка й досі не полагоджена в цій ділянці спорту в Україні. Роки летять і настав час для Федерації цього спорту, врешті встановити його правильну дату народження та приготовитися до відсвяткування 110-річчя.

Другою причиною цього передруку є для пригадки сумного факту – зникнення цього популярного, україномовного спортового місячника "СТАРТ", який виходив в Києві (раніше під іншою назвою) від 1922 року. В останніх роках, коли головним редактором журналу був Анатолій Чалий, його сторінки були відкриті для пресового референта УСЦАК, який помістив в ньому серію статтей. Саме одну з них передруковуємо.

Омелян Твардовський
упорядник

Сучасному суспільству відомо, яку важливу ролю у системі національного виховання відіграє фізична культура, спорт. Футбол, чи радше копаний м'яч, й є одним з дійових засобів гартування здоров'я, набуття сили, він розвиває в юнацтві дорогоцінні якості: співпрацю з іншими, сміливість, завзяття, волю. Але ж є й інші не менш корисні спортові ігри. То чому з-поміж усіх них найбільшу, без сумніву всенародну популярність все-таки має саме цей рід спорту? Справа в тому, що завдяки високій емоційності, нескомпліктованим правилам, а, отже, й зрозумілості, копаний м'яч залучає в лави своїх вірнопідданих не тільки тих, хто, насичений бойовим завзяттям, щодня виходить не зелене (часом і глиняне) поле площ і стадіонів, а мільйони людей, незалежно від статі й віку становлять численну армію симпатиків, фанатиків, чи як в сучасній Україні говорять "уболівальників". Про це ми ще раз мали можливість переконатися в цьому році з нагоди світового чемпіонату, ігри якого пройшли, на диво, при заповнених трибунах найбільших стадіонів в Америці.

На жаль, в цих іграх не змогла взяти участь репрезентація України, хоч і знову-таки, на жаль, в них змагалися вихованці українського футболу під російським прапором.

Загальновідомо, що українські футболісти, спираючись на давні традиції і багаторічний досвід, неодноразово доводили в Україні, навіть в підневільному стані, своє право називатися лідерами імперського футболу.

Лідерами виявили себе українські футболісти поза межами України, доказом чого є чемпіонати, що їх здобули раніше в так зв. "Олімпіяді – ДП" в Західній Німеччині, пізніше чемпіонати Канади й Америки, двократно чемпіонати "Вільних Олімпіяд" поневолених Росією народів, що відбулися у 80-х роках у Канаді. Не згадуємо тих численних чемпіонатів вищих ліґ в Америці і Канаді, що їх на протязі багатьох років здобули українські дружини в Монтреалі, Торонто, Вінніпезі, Філядельфії, Нью-Йорку, Нюарку, Чикаґо, Дітройті, Клівленді, Рочестері й інших менших містах цих країн.

Ось і тому, крім ряду інших наших річниць, відмічаємо славне 100-річчя футбольного спорту в Україні. З пресових повідомлень з України дійшли до нас вістки, що і там пробували, але одностайно не відсвяткували цей ювілей. Ще за часів імперії російські спортові політруки зуміли перекрутити історію українського футболу в такий спосіб, щоб як і в інших ділянках першенство мав "старший брат", тобто виникнення цього спорту в російській імперії приписано тодішній столиці Санкт-Петербургу в 1898 році.

Про час і місце народження цього спорту в Україні російські окупанти подбали, щоб не

було одностайної думки, історичних фактів. Вони доводили, що футбол в російській імперії з Петербургу помандрував до Москви, а пізніше вже до Києва, Харкова, Одеси, Миколаєва й інших міст "Малоросії". Але це вже сталося аж у 1901, коли в Києві почалися перші тренування футболістів, які як дружина почали виступати щойно в 1904 році.

Прикро, що цю історичну нерозбериху перейняли й досі не справили чолові діячі футбольної Федерації України, через що й не відсвяткували як слід 100-річчя цього спорту в Україні.

Як відомо з історії, відлік сучасного футболу розпочинається від місяця грудня 1863 року, коли в Англії встановили перші правила гри. Тоді ж й були організовані перші футбольні клюби (1863 р. – в Англії, 1873 р. – в Шотляндії, 1876 р. – у Валії, 1880 р. – в Ірляндії і т.д.).

Де ж були організовані перші клюби в Україні і де відбулися перші футбольні змагання?

Наприкінці XIX ст. Україна не була політично незалежною державою. Вона була поділена між Російською і Австро-Угорською імперіями. Про перші футбольні клюби на українських землях є досить скупі відомості. Ще немає узагальнюючих праць на цю тему. Щодо деяких клюбів немає відомостей про дати їхнього заснування, натомість є дати проведених їх перших змагань. Документально зафіксовані перші футбольні змагання за офіційними правилами відбулися 14 липня 1894 року у Львові між дружинами Львова і Кракова, що були сформовані із членів польського гімнастичного товариства "Сокіл". Спортові товариства "Сокіл" почали формуватися з другої половини XIX чт. серед слов'янських народів Австро-Угорської імперії в часі їх національно-культурного піднесення. Перше виникло 1862 р. в Чехії, в Празі. 1867 р. польське у Львові, тодішній столиці австрійського коронного краю Галичина і Володимирія. Українське товариство "Сокіл" постало теж у Львові на початку 1894 р. Проте, як відмічає дійсний член Українського географічного товариства Іван Ровенчак, дружина львівських "соколів" була укомплектована місцевими змагунами, тобто львів'янами, які були польської і української національности.

Не витримує критики арґумент, мовляв, тоді ще не було незалежної України, то і футбольні дружини не були українські. А ось наприклад Чехія відзначає заснування футбольного союзу в 1901 р. Тоді Чехія, як і Україна, не була ще незалежною державою, а належала разом з Галичиною, Буковиною і Закарпаттям до Австро-Угорської імперії.

З бажанням гідно відзначити 100-річчя українського футболу, провід футбольного клюбу "Карпати" у Львові на початку цього року звернувся навіть до Президента України – Леоніда Кравчука та до міністра молоді і спорту В. Борзова, щоб вони дали почин цьому святові. В своєму зверненні Провід "Карпат" між іншими писав: "...Ми прагнемо, аби ця дата була гідно відзначена у нашій молодій державі, де родовід футболу старший від бразильського та мексиканського і лише на рік молодший від італійського. Вважаємо, що заходи з нагоди ювілею сприятимуть відродженню добрих традицій улюбленої гри мільйонів на клюбному рівні, піднесенню нашого авторитету на континенті, успішному виходу української футбольної дружини на офіційну міжнародну арену. Закликаємо всіх, хто не байдужий його, внести свій посильний вклад у зміцнення на теренах України основ цього найпопулярнішого виду спорту".

На жаль, ці ділові заходи футбольного клюбу "Карпат" й інших львівських діячів і ентузіястів не увінчалися успіхом. Серія виборів до ВР і на Президента мабуть відхилила увагу офіційного Києва і цей ювілей обійшовся досить скромно. І все-таки цей факт не знижує престижу українському футболові, який саме в соту річницю розпочне вже офіційний старт в іграх за чемпіонат Европи (відбіркові змагання) і Олімпійських ігор 1996 року.

Омелян Твардовський (США)
"СТАРТ", Київ, лютий 1995 р.

МИРОСЛАВ ГЕРЦИК: "Я РОБИВ УСЕ, ЩО БУЛО В МОЇХ СИЛАХ"

Поміщуємо цікаве для нас інтерв'ю, що його перевела з ректором Львівського інституту фізичної культури – Мирославом Герциком, Наталія Павлишин, переслане нам доцентом ЛДІФК Оксаною Вацебою.

УСЦАК вже довгі роки втримує дружні зв'язки з цим єдиним, покищо, в Україні, справді національним, спортовим, навчальним закладом, якому по своїх скромних можливостях, сприяла фінансовою піддержкою в часі ремонту будівлі. УСЦАК теж зафундувала часткові стипендії для ряду студентів цього навчального закладу. Ректор ЛДІФК – Мирослав Герцик є в близькому контакті з головою УСЦАК – Мироном Стебельським.

О. Твардовський
упорядник

Під час візиту до Львова Президент України Віктор Ющенко нагородив ректора Львівського державного інституту фізкультури Мирослава Герцика орденом "За заслуги" III ступеня. Мирослав Герцик – майстер спорту, заслужений тренер України, відмінник освіти України, доцент, член-кореспондент Української Академії наук, а з 1992 року – ректор Львівського державного інституту фізичної культури.

– Пане ректоре! За що Вас нагороджено орденом? Як Ви сприйняли нагороду?

– В Указі Президента сказано: "За особистий внесок у захист демократії, єдности, соборности й незалежности України". Очевидно, найперше йдеться про останні події, пов'язані з підготовкою і проведенням виборів. Але для мене це оцінка всього життєвого шляху.

– Стаючи довіреною особою Ющенка, Ви розраховували на перемогу?

– Щиро признаюся: був певен, що влада сфальшує результати виборів. Адже я знав Януковича з його діяльности в Національному Олімпійському Комітеті і розумів, що він ні перед чим не зупиниться...

– То Ви ризикували свідомо? Можна сказати, йшли на жертву?

– Щодо ризику – погоджуюся. А щодо жертви, то тут усе залежить від підходу.

У передвиборних подіях багато людей чимось ризикувало, але ризикувати не означає жертвувати. Навпаки, я радий, що в моєму житті відбулися такі події, як ці вибори, як Помаранчева революція. Я вдячний тим людям, які запропонували мені бути довіреною особою Віктора Ющенка, бо це дало можливість додатково себе проявити. Я за ті місяці стількох людей зустрів, зі стількома переговорив, познайомився, у стількох ситуаціях побував, що якби того всього не було, то життя було б бідніше! Я робив усе, що було в моїх силах, ні на крок не відійшов убік, і це аж ніяк не треба розглядати як жертву. Я був би жертвою, якби піддався страхові і сидів тихо або чинив так, як того вимагало почуття самозбереження.

– Інститут фізкультури чи не один із перших активно влився у Помаранчеву революцію. Поділіться, будь ласка, спогадами про той період.

– Насправді ті процеси йшли серед студентів усіх навчальних закладів. Проте фактом є й те, що із львівських навчальних закладів попереду був Університет імени Івана Франка. Але якщо взяти до уваги, що наш Інститут невеликий і певною мірою специфічний навчальний заклад, то ми в "оранжевий" період зуміли знайти своє місце і добре себе проявити.

До першого туру студенти і викладачі були залучені спостерігачами. На добровільних засадах вони зголошувалися їхати в Закарпатську, Дніпропетровську, Луганську, Одеську області. А ті, що мали можливість виїхати своїм транспортом, збирали однодумців і разом виїжджали в різні реґіони України.

– Чи багато студентів було спостерігачами?

– Ми не надто стимулювали студентів реєструватися спостерігачами, бо розуміли, що не всі готові до того. Адже треба було не просто працювати в тяжких умовах, а й знати законодавство, правильно діяти в тому чи іншому випадку, мати витримку, щоб не "зірватися" у критичній ситуації на сварку чи навіть бійку. А коли потрібно – арґументовано відстояти власну позицію. Тому найбільше їхали викладачі.

Як відомо, табір Януковича був упевнений у своїй перемозі. Там ці ретрогради навіть не допускали думки, що можуть програти. У складі дільничних комісій їх була більшість. Чимало ставлеників Януковича мало досвід роботи за колишніх совєтських і посткомуністичних часів. Вони були доволі грамотні. І ця їхня упевненість часом переходила в нахабство, створюючи досить складну ситуацію.

– Чи виникали такі ситуації на Ваших дільницях?

– Я мало був на дільницях, бо переважно опікувався територіяльною виборчою комісією у Буську. До ТВК входили чотири північно-східні райони области: Кам'янко-Буський, Радехівський, Бродівський і Буський. Це 170 виборчих дільниць, матеріяли з яких звозили в Буськ, де їх обробляли, затверджували й підсумовували. Тільки такий зведений протокол, підготовлений й затверджений ТВК, брала до уваги Центральна виборча комісія.

– Як проходила робота ТВК, де Ви працювали?

– День голосування, вечір і основна частина ночі були оманливо-спокійні. Спочатку прихильники Януковича доволі професіонально працювали. Провокації почалися над ранком. Наші супротивники намагалися зірвати процес підрахунку голосів по ТВО: то в них раптом "загубилися" протоколи, які щойно були прийняті, то знаходилась маленька неточність у протоколі, що вже перевірений. Робилися спроби перервати роботу ТВК. Були намагання забрати бюлетені й винести в інше приміщення. Упродовж десяти годин йшли суперечки, які переходили у взаємні образи та погрози, навіть лякали міліцією.

Для нас звичним було дивитися на міліцію як на репресивний орган, котрий ось-ось вчинить якусь несправедливість, кривду чи жорстокість. Але, до честі міліціонерів Буська, вони поводилися гідно і в ніяких неправових діях участи не брали. Це дуже приємне враження, бо вперше за десятки літ я відчув, що міліція захищає нас.

– Коли ж все-таки студенство масово брало участь у цих подіях?

– Однозначно після другого туру виборів. Наступного дня, коли я повернувся зі свого територіяльного округу, то зрозумів, що люди збурені і готові на якусь дію. Ми провели загальні збори студентів, збори викладачів усіх кафедр і домовилися, як маємо діяти.

Долучитися до страйку вирішили одноголосно. Частина студентів і викладачів одразу виїхала на Майдан. Інші брали участь у протестах у Львові. Дуже енерґійно працював студентський штаб, очолюваний аспіранткою Ольгою Бас.

Позаяк усі мітинґи розпочиналися о 10 годині, то в Інституті з 8:30 проводили першу пару, а після того всі студенти збиралися в Актовій залі, де ми інформували студентів про все, що відбувалося. Прогнозували, якою може бути ситуація через кілька днів чи годин, продумували різноманітні варіянти. Це дуже себе виправдало, бо, по-перше, ми мали постійний контакт із студентами. Не було таких, хто поїхав додому й зробив собі канікули; по-друге, відбувалися перша пара і консультації, що зменшувало шкоду від страйку для навчального процесу.

– Що робили Ваші студенти в Києві? Чи вони підтримували зв'язок з Інститутом?

– Так, підтримували. Ми за невеликим винятком знали, хто і коли поїхав, а хто тимчасово або взагалі вже повернувся, а хто тимчасово або взагалі вже повернувся. Координатором дій наших студентів був викладач українського бойового рукопашу Микола Величкович. Саме переважно його розпорядження виконували інфізівці, адже треба було не лише стояти на Майдані, а й забезпечувати його функціонування.

– Пане ректоре, про Інститут фізичної культури говорять найчастіше як про єдиний в Україні національний спортивний навчальний заклад вищої освіти. Чим найбільше гордитеся Ви і Ваші колеґи?

– Ми справді є в Україні єдиним істинно українським ВНЗ фізкультурної освіти. Інші чотири ще нескоро вийдуть за рамки поняття "совєтікус". Проте це далеко не єдина і, може, навіть не найголовніша риса нашого навчального закладу. Гордимося найперше професійними досягненнями: рівнем навчально-виховної, спортивної, наукової роботи. Тішимося професійним рівнем нашого наймолодшого в Україні професорсько-викладацького колективу. Понад 70 відсотків наших викладачів є кандидатами і докторами наук, а ще – заслуженими тренерами (13), відмінниками осіти (30), академіками (7).

В Інституті відкриті нові напрями підготовки фахівців (психологія, туризм), нові фахові спеціяльності і спеціялізації. Працюють маґістратура і спеціялізована Вчена рада для захисту наукових дисертацій.

До того ж, ми є навчальним закладом, який за дорученням Міністерства освіти й науки України розробив державні освітні стандарти для фізичної культури.

Маємо і свої особливості в побудові навчального процесу, зокрема приймаємо на навчання не за спеціяльностями, а за напрямами. Окрім того, в Інституті діє випробувана і дуже прозора рейтинґова система якости навчання. Рейтинґова позиція студента, якщо вона висока, надає переваги при виборі спеціяльности, вступі в маґістратуру й аспірантуру, при отриманні недержавних підвищених стипендій тощо.

– Тож чи не плянуєте змінити статус з інституту на академію?

– На академію ні, бо це той самий рівень, що й інститут. Та позаяк ми вже три роки є навчальним закладом IV рівня акредитації, то сподіваємось стати університетом. За формальними ознаками могли досягнути цього статусу ще раніше, та наш Інститут числився у "чорних списках" колишньої адміністрації Президента. Тепер, сподіваюся, табу буде знято...

– Що Ви могли б порадити сучасній молоді?

– Я не хотів би радити, а навпаки – вчуся у неї! Я навіть на себе нині намагаюся дивитися не своїми очима. Не через дзеркало, а уявляю собі, як на мене та молодь дивиться, як вона мене сприймає.

– Чи правда, що молодь тепер "не така"?

– Свого часу я також "грішив" – казав, що молодь "не така", тобто неідейна. Але те, що вона до пори до часу не ходила на мітинґи, не проявляла себе в масових протестах, зовсім не означає, що вона байдужа. Вона просто інша, в іншому часі,і Богу дякувати, що вона така є! Справжню свою суть наша молодь показала в час Помаранчевої революції. І я радий, що там були мої студенти і діти.

– За яким принципом Ви будуєте свою сім'ю?

– Я не знаю, чи я будую, чи вона сама виросла, але загалом в мене дуже вдала сім'я. Я завжди думаю, що якщо мені щось і вдалося в житті, то сім'я найбільше! Я маю дружину, з якою дружно живемо. Нема підстав для конфліктів, ми сприяємо в житті одне одному – це є добре. Маю двох синів та чотирьох онуків.

– Як ви виховували синів? Чи любите внуків?

– Як виховував? Це загалом робила дружина, позаяк я, працюючи тренером, рідко бував удома. А пізніше вони, сини мої, пройшли добрий спортивний вишкіл і обидва були добрими веслярами.

З віком люди добрішають. Якби я нині виховував дітей, то був би до них поблажливішим. А внукам радий. Дуже!

– За яким принципом Ви живете? Що для Вас є життєвим кредо?

– Я завжди намагаюся не надто засуджувати людей, якщо вони в чомусь проявили свою

слабкість, недосконаліспь, не звертаю увагу на вади чи помилки людей, а ціную їх за те добре, що вони роблять. І це більш справедливо, бо помилок і вад у кожного з нас вистачає. Люди, які нічого не роблять для суспільства – то, як казав Шевченко, "однаково, чи жив, чи загинув". Їх ніби й більше в житті, але минає час і їх не видно, а ті люди, які щось зробили, залишаються, формують суспільство, націю. За те їх треба цінувати.

Справжня вартість споріднена з гідністю, коли ти відчуваєш, що маєш хребет, що можеш ні від кого не відводити очей, щось призовувати. Почуття власної гідности мусить бути завжди. Воно дає силу опиратися неґативу, прикрашає життя, дає внутрішню упевненість на всіх рівнях: у сім'ї, на роботі, і головне – на самоті. Бо, коли людина сама з собою, то вона чітко зуміє відрізнити добро від зла, зможе оцінити свої вчинки. Ідеальних людей не буває. Ми можемо собі докоряти, що щось вичинили не так, або щось могли зробити, але не зробили. Але якщо в нашому житті не було підлости, відступу, зради, то можна вважати, що воно нам удалося.

Розмовляла **Наталія Павлишин**
"Аудиторія", ч. 7, 4-17 березня 2005 р.

Учасники відбиванкових першостей УСЦАК в старших і юнацьких групах в Мейплвуд, Ню Джерзі, в 1976 році.

Дружини копаного м'яча (футболу) на першому турнірі чемпіонату УСЦАК-Схід – 2003.

ПОДЯКА

З нагоди 50-літнього Ювілею Української Спортової Централі Америки й Канади українські провідні фінансові інституції – кредитові Спілки в знак признання й розуміння великої роботи над спортово-національним вихованням української молоді, яку провела УСЦАК, складають фінансові датки, допомогу на продовження дальшої корисної праці в майбутньому.

Управа Української Спортової Централі Америки й Канади з великим зворушенням складає щиру подяку Хвальним Управам нижче згаданим Кредитовим Кооперативам:

1. “Самопоміч” Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка Чикаґо–Нюарк–Парсипані–Джерзі Ситі .... 5,000.00 дол.
2. Федеральна Кредитова Кооператива “Самопоміч” Ню Йорк–Кергонксон–Юніондейл–Асторія .... 3,000.00 дол.
3. СУМА (Йонкерс) Федеральна Кредитова Спілка .... 500.00 дол.
4. Українська Федеральна Кредитова Спілка в Рочестер, Н.Й. .... 500.00 дол.
5. “Самопоміч” (Н.Дж.) Федеральна Кредитова Спілка в Кліфтон, Н.Дж. .... 200.00 дол.
6. Українська Національна Федеральна Кредитова Спілка в Ню Йорку, Н.Й. .... 150.00 дол.

Разом: .... 9,350.00 дол.

Закликаємо членів українських спортових Товариств, Клюбів і молодечих організацій вступати в члени Кредитових Кооператив та активно їх піддержувати!

За Управу УСЦАК – **Мирон Стебельський**, голова

В першому ряді стоять від ліва: В. Цюрпіта (УСЦАК), М. Дзіман (Кредитівка), І. Ляшок – президент Кредитівки вручає чек фінансовому секретареві УСЦАК А. Напорі, Д. Твардовська-Вінсент (Кредитівка), М. Стебельський – голова УСЦАК, О. Цяпка (Кредитівка). В другому ряді від ліва: М. Шпигульський (Кредитівка), Я. Завійський (Кредитівка), Р. Пиндус (УСЦАК), М. Козюпа (Кредитівка), О. Твардовський (УСЦАК), А. Гречак (Кредитівка).

Сидять зліва: Б. Й. Кекіш – Президент і М. Шміґель – голова Ради Директорів. Стоять зліва: А. Юзенів – член, Я. Оберишин – заст. голови Ради Директорів, Л. Зелик – член, К. Попович – член, О. Ґлют – референт членства, С. Качарай – член, Б. Курчак – скарбник і головний фінансовий референт.

ПРИЗНАННЯ І ПОДЯКИ З УКРАЇНИ ДЛЯ УСЦАК

До УСЦАК наспівають листи з признаннями і подяками за свою успішну діяльність та піддержку на шляхах відродження спорту в Україні. Нижче подаємо тексти деяких листів.

Вельмишановна Управо УСЦАК!

З великим хвилюванням пишу листа Вам – керівникам славнозвісної Української Спортової Централі Америки і Канади – цього унікального утворення нашої діяспори, яке не має аналогів в усьому світі. Воно вигідно показує українську ментальність, високий патріотизм, згуртованість, дружбу, шанування народних традицій нашого народу. За це честь і слава Вам і всім спортовцям-українцям Америки й Канади. Докладно про спортивну діяльність УСЦАК та її харитативну фінансову допомогу федераціям спорту і олімпійським командам України я дізнався з довідника "На Олімпійських хвилях " і журналів "Наш Спорт", які Ви люб'язно передали торік мені і був надзвичайно приємно вражений.

Але більшість людей в Україні, внаслідок довголітнього панування тоталітарного режиму, взагалі мало знало про життя діяспори, а особливо про спортивне життя. В книзі "Шахісти української діяспори" я старався хоч трохи цю прогалину заповнити і показати спортивне життя українців у зарубіжжі, ролю керівництва Української Централі в організації спортивних змагань серед українців Північної Америки і фінансової допомоги для підтримки спорту в Україні. Намагався донести цю інформацію до широкого загалу читачів, бо в періодичній пресі ці теми майже не висвітлювались. На книжку отримав багато схвальних відгуків...

З свого боку я і далі буду працювати для ознайомлення широкого кола читачів в Україні з діяльністю УСЦАК, її спортивних осередків, осередку УСВТ "Чорноморська Січ", славний 75-літній ювілей якої буде відзначатися в цьому році, з іншими спортивними і громадськими подіями в діяспорі.

З правдивою повагою **Петро Безпалько**

м. Київ, 8 травня 1999 року.

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ШАХОВА ФЕДЕРАЦІЯ

6 травня 1999 р.

Вельмишановні!

Дуже вдячні за Вашу підтримку правдивого українського спорту, що виражається в фінансовій допомозі для проведення Меморіялу проф. С. Попеля у Львові від 20 до 30 вересня 1999 р.

Наша думка про проблеми українського спорту збігається з Вашою про тотальну русифікацію збірних команд України. У Львові ми пробуємо хоч трохи підтримати український спорт.

Ми б дуже хотіли, щоб у Меморіялі проф. С. Попеля заграв би хтось з шахістів УСЦАК – проф. О. Попович, чи пан Б. Бачинський.

Ще раз дуже Вам вдячні за Вашу підтримку!

Президент Львівської обласної шахової федерації, міжнародний ґросмайстер

А. Михальчишин

До Мирона Стебельського, Голови УСЦАК *23.04.1999 р.*
д-ра Ореста Поповича, Ланкового шахів УСЦАК

Отримавши Вашого листа, був приємно втішений увагою до моїх шахових результатів. Ваша підтримка спорту на Україні, безумовно, дасть свій позитивний поштовх для підвищення авторитету українських спортсменів.

З повагою і подякою **А. Волокітін, В. Грабінський** (тренер)

ФАХОВА МОВА СПОРТИВНОЇ ПЕРІОДИКИ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЯСПОРИ

Розвиток української спортивної термінології у XX столітті відбувався у різних історичних моделях. Практично не дослідженою сьогодні залишається система спортивного руху в середовищі української діяспори. Проте, ще з кінця XIX століття в низці европейських країн, у США, Канаді, Бразилії, Арґентині, Австралії формуються організовані українські спортивні осередки. Одним із феноменів цього руху є видання за межами України фахової спортивної періодики.

Перші спортивні видання за межами українських земель з'являються ще перед Першою світовою війною. Українська спортивна преса активно розвивалася у складних еміґраційних умовах 20-30-их років й продовжує виходити друком і сьогодні, наприкінці 90-их років.

З метою активізації термінологічної праці в ділянці спорту, розбудови сучасної національної спортивної терміносистеми, нами проаналізовано основні видання української діяспори, збережені у фондах Центрального історичного архіву України у м. Львові, Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України, бібліотеки української діяспори у м. Києві, приватні колекції діячів українського спорту США та Канади.

Яскраве місце у розвитку української спортивної періодики посідають еміґраційні пластові, сокільські, спортові видання 20-30-их років, зокрема такі як Спортсмени (Каліш) – 1922 р., "Школа українських пластунів" (Щипйорно) – 1923 р., "Український Сокіл" (Подєбради) – 1931 р., "Український Сокіл" (Прага) – 1934-1938 рр., "Український Сокіл" (Буенос-Айрес) – 1934 р., "СКОБ" (париж) – 1937 р. та ін. Серед активних дописувачів цих видань були провідні діячі українських спортивних товариств: В. Прохода, В. Дараган, Ф. Коргонь, П. Цісар, А. Фовицький. В числі авторів є прізвища відомих діячів української культури, суспільно-політичного життя: У. Самчук, С. Смаль-Стоцький, К. Трильовський, М. Антоновичівна та ін. Незважаючи на тісну співпрацю, особливо з лідерами чеського сокільства, фахова мова цих видань базувалась на традиціях українського словотвору, національної термінолексики.

Досвід діяльности спортивних товариств в еміґраційних умовах сформував засади подальшого розвитку українського спорту в середовищі західньої діяспори у другій половині XX століття. Важливу ролю у розбудові національно-культурного життя українців, насамперед в США та Канаді, відіграли спортивні клуби, які перебрали на себе своєрідну місію збереження національних основ української фахової термінології. Друковане українське слово активно пропаґувалося у міжнародному олімпійському русі. Чимало друкованих неперіодичних видань, листівок та інших друків з'являється під час проведення різноманітних акцій у містах-столицях Олімпійських Ігор (Монреаль, Мюнхен, Лос-Анджелес, Лейк-Плесід, Калґарі). Від Ігор 1952 року розпочинає свою історію олімпійська тематика в недержавній українській філателії. Безперечно, що усі ці заходи носили виразний політичний, національно-визвольний підтекст. У такій ситуації українська фахова спортивна лексика знову ж базувалась на засадах збереження національної ідентичности у мові.

Продуктивно працювали над добором, розвитком, популяризацією українських спортивних термінів відомі мовознавці, літератори, публіцисти, науковці – серед яких такі непересічні постаті як Осип Зінкевич, Ярослав Рудницький, Анатоль Вовк, Олег Лисяк, Ярослав Пришляк, Едвард Жарський та ін., редакційні колеґії практично усіх українських газет і журналів діяспори.

Особливе місце у розвитку спортивної преси й до сьогодні відіграє одне з найавторитетніших видань української діяспори – **орган українського спортивно-виховного товариства "Чорноморська Січ" – спортовий журнал "Наш Спорт" (Нюарк, США).** Цей журнал сьогодні є повністю доступним для широкого кола читачів у бібліотеці Львівського державного інституту фізичної культури. Його сторінки – це не тільки хронікальне свідчення історичного розвитку спорту в діяспорі за період понад 30 років, але й важливе джерело для вивчення, вдосконалення й творення сучасної української спортивної термінології.

Мова "Нашого Спорту" принципово окреслює сучасні проблеми української фахової термінології, актуалізує вживання окремих термінів, ставить перед фахівцями питання повернення до традиційних українських назв, термінів: "перегони" – гонка, "мистецьке ковзання" – фігурне катання, "відбиванка" – волейбол, "юначка" – юніорка, "дружина" – команда, "гінці" – естафета, "гокей", збереження багатства вже призабутих українських термінів "лещетарство" – лижний спорт, "горілиць" – плавання на спині, "наколесник" – велосипедист, "плавак" – плавець, "ланковий" – капітан "стук-пук" – пінґ-понґ, "грудний стиль" (в плаванні), "скок" – стрибок, сприяє швидшому пошуку відповідників до нових видів спортивних занять ("скраглі", "круглі" – кьорлінґ) тощо.

Важливо, що журнал сьогодні друкується двома мовами – українською та англійською. Це дозволяє поширювати українське слово серед зацікавлених кіл англомовних читачів й сприяє глибокому порівнянню двох терміносистем.

Останнім часом, від середини 90-их років, за ініціятивою керівників Української Спортової Централі Америки й Канади (УСЦАК) – М. Стебельського, О. Твардовського, Я. Петрика, Р. Куціля та ін. нав'язана тісна співпраця колективу редакції "Нашого Спорту" з фахівцями спорту з України, а відтак з авторами-дописувачами. Такий досвід є вкрай цікавим, своєрідним поштовхом до зближення двох систем термінолексики, до пошуку компромісів, до осмислення спільних напрацювань.

Від 1994 року в Торонті (Канада) зусиллями голови спортової комісії Світового Конґресу Українців В. Соколика друкується з періодичністю один раз на три місяці "Вісник Спортової Комісії СКУ". Засади добору українських фахових термінів істотно не відрізняються у цьому виданні від багаторічного досвіду журналу "Наш Спорт".

Незважаючи на те, що в умовах діяспори українська спортивна фахова мова практично не розвивалася відповідно до вимог часу, існувала в замкнутому середовищі, вивчення й аналіз традицій, які були закладені в цій історичній моделі, дасть неоціненну допомогу в розбудові системи сучасної національної спортивної термінології.

Оксана Вацеба, Юрій Козій, Ігор Янків

Вісник Державного Університету "Львівська Політехніка", № 336, 1998

[Затримано правопис оригіналу]

Дружини учасники турніру копаного м'яча "Пролісок", що його влаштував і перевів 29 травня 2005 року УСК "Ватра", Лонґ Айленд, Ню Йорк, під патронатом УСЦАК.

УКРАЇНСЬКА ПРЕСА В УКРАЇНІ ПРО УСЦАК І ЇЇ ДІЯЧІВ

У 2001 році в українській пресі в столиці України Києві, Львові і Симферополі, появилося ряд статтей, рецензій і загальних вісток про діяльність УСЦАК, як теж з різних нагод про активність її окремих діячів.

20 січня 2001 року київська "Спортивна гахета", офіційне видання Державного Комітету Молодіжної політики, спорту і туризму, помістила обширну рецензію про вихід нового 37-го числа журналу "Наш Спорт", реферуючи статтю з цього журналу "Коли врешті спортові кадри в Україні заговорять державною мовою?". Автор цієї рецензії, відомий в Україні спортовий журналіст та історик Петро Безпалько. Теж обширну і прихильну рецензію про нове число журналу "Наш Спорт" помістив "Крим-Спорт" з дня 20 січня 2001 року, спортивна газета "Кримської Світлиці", що виходить в м. Симферополі, столиці Криму. І в цій рецензії головна увага була звернена на актуальну статтю про наболілу русифікацію спортових кадрів України. Газета "Національна Фортеця" в Києві, орган Української Національної Консервативної партії, в числі з 21 лютого 2001 року, вповні передрукувала дві статті з "Нашого Спорту": "Коли врешті спортові кадри України заговорять державною мовою?", як теж "УСЦАК продовжує піддержувати відродження спорту в Україні". Цю сторінку в згаданій газеті за сприянням Петра Безпалька, підготував оглядач "Національної фортеці" Дмитро Нагорний.

Київська "Спортивна газета" в числі з 28 лютого 2001 року в розділі "Трибуна Діяспори", вповні передрукувала статтю з "Нашого Спорту" – "УСЦАК продовжує піддержувати відродження спорту в Україні".

Газета "Освіта України" помістила більшу статтейку "Почесна нагорода діячеві української діяспори", в якій Оксана Вацеба – проректор Львівського державного Інституту фізичної культури, подаючи вістку про нагородження почесною медалею "Будівничий України" Всеукраїнським товариством "Просвіта" ім. Тараса Шевченка, Мирона Стебельського, насвітлила його основнішу діяльність на постах голови УСЦАК і УСВТ "Ч. Січ" та сприяння в процесах відродження спорту в Україні.

Симферопольська газета "Крим-Спорт", в числі від 30 березня 2001 р. опублікувала статтю активного діяча УСЦАК – д-ра Ореста Поповича, п.з. "Зенон Снилик – зірка американського футболу, редактор українських газет у США".

Відтак, Київська "Спортивна газета" в числі 31 березня 2001 року, помістила статтю д-ра Ореста Поповича, п.з. "Журналіст, футболіст тенісист". У тих статтях автор докладно інформує читачів в Україні про Зенона Снилика, кол. футболіста, якого трикратно вибирали до олімпійських збірних Америки та про його виступи в складах українських дружин в Америці й Канаді і остаточно про його тенісову кар'єру в рамках УСЦАК.

"Крим-Спорт" від 27 квітня 2001 р. опублікувала статтю д-ра Ореста Поповича п.з. "Омелян Твардовський – літописець українського спорту в діяспорі".

Газета "Молода Галичина" у Львові в колонці "Вісті з діяспори" з під наголовком "Допомога з прицілом у будучність", помістила факти піддержки УСЦАК юних шахових талантів України в минулому Тетяни Кононенко та Руслана Пономарьова з Краматорська і в сучасності Ані Музичук зі Стрия та Андрія Волокитіна зі Львова.

Газета "Крим-Спорт" з 25 травня 2001 року під наголовком "Відзнаки діячам УСЦАК" подала вістку про відзначення "Грамотою" голови Мирона Стебельського президентом України за вагомий внесок у розбудову Української держави, як теж Всеукраїнським товариством "Просвіта" ім. Тараса Шевченка: М. Стебельського, О. Твардовського та д-ра О. Поповича. Крім того ці діячі УСЦАК і фінансовий секретар О. Напора були теж відзначені грамотами Львівського державного інституту фізичної культури за працю у спортово-виховній ділянці серед українців за кордоном.

СКЛАДИ УПРАВ УСЦАК В РІЗНИХ РОКАХ

1955-1956

І. Красник – голова, Я. Хоростіль – заступник і прес. референт, В. Левицький – секретар і скарбник, Р. Припхан – референт судівництва, Р. Савчак – референт дисципліни.

Контрольна Комісія: проф. М. Андрухів – голова, Я. Іваник і В. Бойчук – члени.

Рада УСЦАК: д-р Е. Жарський – голова, Є. Ґец – заступник, Б. Синишин – секретар, М. Дудар, О. Гайський, М. Цар, М. Бардин – члени.

1956-1957

І. Красник – голова, Я. Хоростіль – заступник і орган. та прес. референт, В. Левицький – секретар, Р. Припхан – референт спорту і судівництва, Р. Савчак – дисципліна й верифікація.

Контрольна Комісія: проф. М. Андрухів – голова, В. Іваник і В. Бойчук – члени.

Рада УСЦАК: д-р Е. Жарський – голова, Б. Синишин – заступник, Е. Ґец – секретар, мґр. М. Бардин, З. Дуда, О. Гайський, М. Цар – члени.

1959-1961

В. Левицький – голова, Я. Хоростіль – заступник і організаційний, Ю. Косачевич – секретар, Р. Припхан – референт спорту і судівництва, Р. Савчак – дисципліна й верифікація.

Контрольна Комісія: проф. М. Андрухів, В. Іваник, В. Бойчук.

1964-1965

Управа УСЦАК: Я. Хоростіль – голова, В. Кізима – заступник голови, В. Кузь – секретар, С. Маланчук – спортовий реф., Х. Волицька – реф. В.Ф.В.

Референт дисципліни і верифікації: В. Вірщук.

Контрольна Комісія: проф. І. Красник – голова, М. Савка і М. Осадчук – члени.

Рада УСЦАК: Б. Рак – голова, В. Левицький – заст. голови, В. Сохан – секретар, І. Дубас, В. Бойчук, Т. Грицай – члени.

1966-1968

Д-р М. Снігурович – голова, д-р О. Попович – ланковий шахів.

1968-1969

Ю. Косачевич – голова, інж. В. Кізима – заступник і організаційний, Д. Новошицький – секретарі скарбник, С. Маланчук – пресовий реф., д-р М. Снігурович – реф. дисципліни і верифікація.

Контрольна Комісія: проф. Е. Жарський, інж. В. Левицький, Я. Мороз.

Рада УСЦАК: інж. Б. Рак, І. Дубас, Я. Хоростіль, інж. Т. Грицай, В. Сохан, П. Куліш.

1970-1971

В. Кізима – голова, С. Маланчук – заступник, П. Кушнірчук – секретар і фінансовий, О. Стецяк – організаційний, д-р З. Винницький – пресовий, В. Ігнатович, Я. Кривоніс, Д. Новощицький – члени.

Контрольна Комісія: Р. Качмар – голова, М. Сливка, д-р А. Маринюк – члени.

Рада УСЦАК: Б. Рак – голова, В. Левицький, Я. Хоростіль, А. Желтвай, В. Сохан.

1971-1972

Р. Куціль – голова, інж. М. Яворський – заступник, Я. Хоростіль – секретар і скарбник, д-р І. Ярош – організаційний реф., проф. О. Лисинецький – пресовий реф.

Контрольна Комісія: В. Кізима – голова, Я. Мороз і В. Кривоніс – члени.

Рада УСЦАК: Б. Рак – голова, В. Кізима, А. Лапичак, д-р М. Снігурович, О. Желтвай, С. Маланчук.

Ланкові: С. Маланчук – легка атлетика, Б. Рак – теніс, Я. Рубель – плавання, Є. Чижович – футбол, Б. Миндюк – шахи, Р. Качмар – лещетарство, Ю. Храневич – наст. теніс, В. Ігнатович – відбиванка.

1973-1974

Р. Куціль – голова, М. Яворський – заступник, Я. Хоростіль – секретар і скарбник, д-р І. Ярош – організаційний реф., проф. О. Лисинецький – пресовий реф.

Контрольна Комісія: В. Кізима – голова, Я. Мороз і Я. Кривоніс – члени.

Рада УСЦАК: Б. Рак – голова, В. Кізима, О. Желтвай, д-р М. Снігурович, С. Маланчук, А. Лапичак.

Ланкові: Є. Чижович – футбол, В. Ігнатович – відбиванка, Р. Качмар – лещетарство, Б. Рак – теніс, Я. Рубель – плавання, Б. Миндюк – шахи, С. Маланчук – легка атлетика, Ю. Храневич – наст. теніс.

1975-1976

Р. Куціль – голова, М. Стебельський – заступник, С. Маланчук – заступник, Я. Хоростіль – секретар і скарбник, О. Желтвай – організаційний реф., О. Твардовський – пресовий реф.

Ланкові: В. Ігнатович – відбиванка, Б. Миндюк і Б. Назарко – шахи, Я. Рубель – плавання, Б. Рак – теніс, Б. Гуль – футбол, А. Андрухів – легка атлетика, Б. Миндюк – наст. теніс, І. Березовський – лещетарство.

Контрольна Комісія: В. Кізима – голова, Я. Мороз і Є. Орищин – члени.

Рада УСЦАК: Б. Рак – голова, В. Кізима, І. Дубас – члени.

1978-1979

Р. Куціль – голова, М. Стебельський – заступник і голова Делеґатури Схід, С. Маланчук – заступник і голова Делеґатури Захід, Я. Хоростіль – заступник і голова Делеґатури Канада, С. Желтвай – організаційний реф., О. Твардовський – пресовий реф.

Ланкові: Я. Козак – футбол, В. Гумінілович – відбиванка, д-р Р. Слиж – плавання, Б. Сушко – легка атлетика, Р. Ракочий – теніс, Ю. Савчак і З. Снилик – заступники, Б. Бачинський і д-р О. Попович – шахи, Я. Рубель – лещетарство, Ю. Храневич – наст. теніс, Л. Білик – кошиківка.

Рада УСЦАК: Б. Рак – голова, Р. Савчак, І. Сохан, Я. Петрик, І. Дубас, д-р І. Сєрант – члени.

1980-1981

Р. Куціль – голова, М. Стебельський – заступник, Б. Сушко – заступник, Х. Желтвай – секретарка і фінансова реф., О. Желтвай – організаційний реф., О. Твардовський – пресовий реф.

Ланкові: Я. Козак – футбол, Ю. Гумінілович – відбиванка, Р. Ракочий – теніс, Ю. Савчак і З. Снилик – заступники, Ю. Храневич – наст. теніс, Б. Сушко – легка атлетика, д-р Р. Слиж – плавання, Я. Рубель – лещетарство.

Контрольна Комісія: Я. Мороз – голова, М. Дахнівський, Б. Жаровський – члени.

Рада УСЦАК: І. Хамуляк – голова, Р. Савчак, Б. Рак, В. Кізима, о. Б. Смик – члени.

1982-1983

Р. Куціль – голова, М. Стебельський – заступник, Б. Сушко – 2-ий заступник, О. Желтвай – організаційний реф., О. Напора – фінансовий реф., О. Твардовський – пресовий реф.

Ланкові: Ю. Гумінілович – відбиванка, Б. Сушко і І. Лещук – легка атлетика, Р. Ракочий – теніс, д-р Р. Слиж – плавання, Я. Козак і І. Чижович – футбол, Б. Назарко і С. Новаківський – шахи, М. Футала – ґольф.

Контрольна Комісія: С. Качмарський – голова, Я. Петрик, І Сохан – члени.

Рада УСЦАК: Р. Савчак – голова, Р. Пазуняк, В. Кізима, Є. Гановський, І. Сохан.

1983-1984

Р. Куціль – голова, М. Стебельський – 1-ий заступник, Б. Сушко – 2-ий заступник, О. Желтвай – організаційний реф., О. Напора – фінансовий реф., О. Твардовський – пресовий реф.

Ланкові: Ю. Гумінілович – відбиванка, Р. Ракочий – теніс, д-р Р. Слиж – плавання, Я. Козак і І. Чижович – футбол, Б. Назарко – С. Новаківський – шахи, М. Футала – ґольф.

Контрольна Комісія: С. Качмарський – голова, Я. Петрик, І Сохан – члени.

До *Ради УСЦАК* були перевибрані члени попереднього року.

1986-1988

Р. Куціль – голова, М. Стебельський і В. Кізима – заступники, О. Напора – фінансовий реф., О. Твардовський – пресовий реф.

Ланкові: Я. Козак, С. Коваленко – футбол, Р. Ракочий, З. Снилик, Ю. Савчак – теніс, д-р Р. Слиж – плавання, Ю. Храневич – наст. теніс, Ю. Попель – лещетарство, С. Новаківський, Б. Назарко – шахи.

Контрольна Комісія: Я. Петрик – голова, Т. Щеснюк, Б. Сірий – члени.

Рада УСЦАК: Р. Савчак – голова, Я. Рубель, М. Шміґель, Х. Шалай, Є. Гановський, Р. Глушко, І. Сохан.

1989-1991

М. Стебельський – голова, Я. Козак – заступник (дальші два заступники мали бути кооптовані з Делеґатур-ЗС), М. Бокало – секретарка, О. Напора – фінансовий реф., Р. Глушко – організаційний реф., О. Твардовський – пресовий реф.

Ланкові: Є. Чижович – футбол, О. Лесюк – відбиванка, Ю. Савчак – теніс, Є. Зиблікевич – плавання, Ю. Храневич – наст. теніс, Ю. Тарасюк, І. Ісаїв і О. Колодій – легка атлетика, Є. Луців – ґольф, д-р О. Попович – шахи.

Почесні члени Управи: Р. Куціль, Р. Ракочий.

Контрольна Комісія: Я. Петрик – голова, Я. Качай, М. Бурчак – члени.

Рада УСЦАК: Є. Гановський – голова, М. Шміґель, Р. Куціль – члени.

1992-1993

М. Стебельський – голова, І. Ісаїв, В. Кізима і Я. Коваль – заступники, Р. Пиндус – секретар, Р. Глушко – організаційний реф., О. Напора – фінансовий реф., О. Твардовський – пресовий реф., Є. Змий – член.

Ланкові: Є. Чижович – футбол, Х. Процюк – відбиванка, Ю. Савчак – теніс, М. Бокало – плавання, Ю. Попель – лещетарство, д-р О. Попович – шахи, О. Колодій – легка атлетика, Я. Макогон – ґольф.

Контрольна Комісія: Я. Петрик – голова, Т. Гошко, М. Борецький – члени.

Рада УСЦАК: Є. Гановський – голова, М. Шміґель, Р. Куціль, О. Скоцень, Р. Ракочий – члени.

1994-1996

М. Стебельський – голова, І. Ісаїв, В. Кізима, Я. Коваль – заступники, Р. Пиндус і Х. Процюк – секретарі, О. Напора – фінансовий реф., Р. Глушко – організаційний реф., О. Твардовський – пресовий реф., Ф. Щеснюк, Х. Шалай – члени.

Ланкові: М. Паливода – футбол, О. Лотоцька – відбиванка, М. Бокало – плавання, Ю. Савчак – теніс, д-р О. Попович – шахи, В. Тараско – бейсбол, О. Колодій і Ю. Тарасюк – легка атлетика.

Контрольна Комісія: Я. Петрик – голова, Т. Гошко, С. Бренич – члени.

Рада УСЦАК: Р. Куціль – голова, д-р Е. Жарський, Є. Гановський, д-р І. Сєрант, О. Скоцень, М. Шміґель.

1998-2001

М. Стебельський – голова, І. Ісаїв, Я. Коваль, В. Кізима – заступники, Р. Пиндус – секретар, Р. Глушко – організаційний реф., О. Твардовський – пресовий реф., Т. Щеснюк, М. Бойцун – члени.

Ланкові: М. Паливода – копаний м'яч, В. Рудакевич – відбиванка, Ю. Савчак – теніс, М. Бокало – плавання, д-р О. Попович – шахи, В. Тараско – бейсбол, софтбол.

Контрольна Комісія: Я. Петрик, Т. Гошко, С. Бренич.

Рада УСЦАК: Р. Куціль, М. Шміґель, О. Скоцень.

2002-2004

М. Стебельський (Ч.Січ) – голова, І. Ісаїв (Тризуб) – 1-ий заступник, В. Павелчак (Леви, Чикаґо) – 2-ий заступник, К. Чолій (СТ Україна) – 3-ій заступник, Р. Пиндус (Ч.Січ) – секретар, О. Напора (Ч.Січ) – фін. секретар, О. Твардовський (Ч.Січ) – пресовий реф., Р. Куціль (УАСТ, Рочестер), Б. Редь (Карпати, Міссісаґа), Р. Когут (Полтава, Рочестер) – члени.

Ланкові спорту: Є. Чихович (Ч.Січ) – футбол, О. Федаш (КЛК) – відбиванка, Ю. Савчак (Тризуб) – теніс, М. Бокало (Ч.Січ) – плавання, о. М. Процик (Клюб Попеля) і д-р О. Попович (Ч.Січ) – шахи, С. Палидович (КЛК) – лещетарство, В. Тараско (УСК, Н.Й.) – бейсбол, софтбол.

Контрольна Комісія: В. Цюрпіта (Ч.Січ), О. Лесюк (Тризуб), К. Мацько.

Товариський Суд: Я. Козак (Тризуб), В. Рудакевич (Ч.Січ), В. Сімків (Тризуб).

USCAK MARKS 50 YEARS OF SERVICE TO UKRAINIAN SPORTS

(1955–2005)

The Ukrainian Sports Federation of the U.S.A. and Canada, better known by its Ukrainian acronym USCAK, was founded on December 24, 1955, in Toronto, Canada, as an umbrella organization of Ukrainian sports associations, including the sports divisions of Ukrainian youth societies, in North America.

On that date, 23 representatives of Ukrainian sports clubs as well as the SUM and Plast youth organizations elected the first governing board of USCAK: Ivan Krasnyk – president, Yaroslav Chorostil - vice-president, Volodymyr Levycky – secretary and treasurer, Roman Prypchan – director of sports and refereeing, Roman Sawczak – director of discipline and verification. Also elected was a Sports Council, chaired by Dr. Edward Zarsky, and an Auditing Committee.

According to its bylaws, USCAK became the highest sports authority in North America, to which all Ukrainian sports activity was subordinated. Some of the declared objectives of USCAK were: to coordinate sports activity internally, within the Ukrainian community, and to represent Ukrainian sports externally; to organize annual championships for Ukrainians in North America in a variety of sports; to maintain a registration of teams as well as individual players and referees; to issue rules and regulations; to select all-star teams that would represent Ukrainians in international competition. Above all, the founders of USCAK felt that by cultivating not only physical, but also spiritual qualities of the youth within the Ukrainian sports organizations they would ensure the vitality of the Ukrainian people, as these youths would eventually develop into full-fledged members of a free Ukrainian community.

The establishment of USCAK represented the culmination of an organizational process in the Ukrainian sports in North America that had started roughly in 1948 with the arrival to these shores of a wave of post-World War II immigrants, refugees from Communism, now referred to as the "third wave". These new arrivals quickly formed a multitude of new civic, educational, professional, cultural, youth and sports organizations within the Ukrainian communities throughout the U.S. and Canada, in addition to joining those which had already existed there, primarily the churches and fraternal associations.

At that time, the only functioning Ukrainian sports club in all of North America was the Ukrainian Athletic-Educational Association "Chornomorska Sitch" in Newark, New Jersey, which has existed since 1924. Soon the new immigrants rejuvenated the ranks of "Chornomorska Sitch", expanding considerably the range of its sports and community activities.

Everywhere else, the immigrants of the third wave established new sports clubs: in New York City - the Ukrainian Sports Club ("USK") and the Carpathian Ski Club ("KLK"); in Yonkers, New York - the sports club "Krylati", affiliated with the Ukrainian Youth Association of America (SUMA); Ukrainian sports clubs sprang up also in Rochester and Syracuse, N.Y. In New Jersey, new sports clubs were founded in Elizabeth ("Sitch"), Perth Amboy ("Berkut"), Trenton ("Strila") and Passaic ("Ukrainian Center"). In Connecticut, it was "Dovbush" in New Haven and the "Ukrainian Sports Club" in Hartford. In Philadelphia, Pennsylvania, the sports center "Tryzub" was established, which later became well-known in mainstream American sports for its champion soccer teams, named "Ukrainian Nationals".

In the Midwest, two Ukrainian sports clubs were founded in Chicago – "Levy" and "Kryla" – as well as one each in Cleveland ("Lviv") and in Detroit ("Chernyk").

In Canada, sports clubs named "Ukraina" were founded both in Toronto and in Montreal, as well as the Carpathian Ski Club ("KLK") in Toronto. The Ukrainian youth associations SUM and Plast, both in the U.S. and Canada, also took part in organized sports activities.

The first move towards an organizational superstructure came in 1953, when the Ukrainian sports organizations from the states of New York, New Jersey, Connecticut and Pennsylvania united into an

"Association of Ukrainian-American Sports Societies - East", known by its Ukrainian acronym "SUAST-East". With its headquarters in New York City, SUAST-East was headed by Dr. Edward Zarsky. In the Midwest, a similar association united the states of Illinois, Michigan and Ohio, with its headquarters in Chicago. It was called SUAST-West (SUAST-North in some sources) and was headed by Ivan Krasnyk. The final step in the consolidation was the joining of the two regional SUAST associations with the Ukrainian sports organizations of Canada to establish the Ukrainian Sports Federation of the U.S.A. and Canada, USCAK.

Throughout its 50-year history, USCAK has been most successful in staging the annual Ukrainian championships of North America in several sports, among them most consistently in men's and women's volleyball, tennis and swimming, and in men's chess (since 1966), as well as less regularly, in skiing and table tennis. Very recently USCAK championships have begun to include soccer. Track-and field competition has been staged at the Annual Youth Games run by the youth organization SUMA, under the aegis of USCAK.

USCAK fulfilled its other mandate – of external representation – by organizing the all-star teams and individual athletes who represented Ukrainians in the two Free Olympiads, in 1980 and 1984, which were held in Etobicoke, Canada. The Free Olympiads were staged by the captive nations of the Soviet Union, with the participation of Armenia, Estonia, Latvia, Lithuania and Ukraine.

Two very successful Ukrainian Sports Olympiads, in 1988 and in 2000, both hosted by "Tryzub" Philadelphia, were also staged under the aegis of USCAK. The 1988 Olympiad was dedicated to the Millennium of Christianity in Ukraine.

A special chapter in the history of USCAK has been defined by its moral and financial support for sports in Ukraine since that country's declared independence in August 1991. Shortly before the independence, in June 1991, a large delegation of USCAK athletes and officials, led by USCAK president Myron Stebelsky, went on a tour of Western Ukraine. They were invited by the Ukrainian Sports Association and the "Karpaty" soccer club of Lviv to a joint celebration of the 80th anniversary of the once famous "Ukraina" sports club of Lviv, Ukraine.

For the trip to Ukraine, USCAK assembled the following all-star squads: three soccer teams – men's, junior and old boys' – men's and women's volleyball, tennis and swimming teams, as well as a men's chess team. About 120 players and coaches and nearly 300 tourists made the trip. The competition, which took place at various venues throughout Western Ukraine, lasted some 10-12 days. The USCAK tour, however, reaped benefits that transcended sports. In their numerous interviews and patriotic public speeches, which received heavy media coverage, USCAK representatives emphasized the rebirth of Ukraine and the unity of Ukrainians on both sides of the Atlantic. This moral support coming from their brethren from North America provided extra impetus to the already growing movement towards national independence among the Ukrainian people.

Unrelated to this trip, USCAK established a working relationship with the National Olympic Committee and a number of Sports Federations of Ukraine. These fledgling sports organizations of the newly independent country were in desperate need of the hard currency required to enter the international arena. USCAK came to the rescue by launching in 1991 a fund-raising campaign within the Ukrainian-American and Ukrainian-Canadian communities, channeling the donations mainly into the Fund for the Rebirth of Sports in Ukraine as well as some smaller ad hoc funds. The patriotic Ukrainian community of North America responded admirably, so that over the years USCAK was able to raise in donations and to disburse nearly $400,000 for the needs of sports in Ukraine.

Initially the money was spent on the membership fees of about 40 Sports Federations of Ukraine in the corresponding European and World Federations. Later, USCAK made major financial contributions in support of Ukraine's teams at the 1994 Winter Olympiad in Lillehammer, Norway, and at the 1996 and the 2000 Summer Olympiads in Atlanta, Georgia and Sydney, Australia, respectively.

There were too many individual grants by USCAK to enumerate here, but one can mention their biggest recipients: Oksana Baiul, the Olympic champion ice-skater; the scholarship fund for the students at the Lviv State Institute of Physical Culture; the Soccer Federation as well as the swimming and bob-

sledding teams of Ukraine. Furthermore, USCAK co-sponsored three Stepan Popel Memorial International Chess Tournaments in Lviv, and provided one-time grants to several Ukrainian child prodigies in chess. In 2002, one of the former USCAK grant recipients, Ruslan Ponomaryov, became the first-ever Ukrainian chess champion of the world.

At the time of this writing, in 2005, most of the founders of USCAK are no longer with us, but there is no doubt that they would be proud of how much the leadership and the rank-and-file members of today's USCAK have accomplished for the good of Ukrainian youth and sports on both sides of the Atlantic Ocean. The legacy of USCAK demonstrates just how much can be achieved by hard-working and dedicated people who volunteer their time, energy and skills to a worthy cause without seeking any material gain in return.

Therefore, as we celebrate the 50th Anniversary of USCAK and its major contribution to Ukrainian sports, let us salute all those people who made this success story possible. The honor roll starts with the USCAK presidents in chronological order: Ivan Krasnyk (2 terms), Volodymyr Levycky, Yaroslav Chorostil, Dr. Mykhaylo Snihurovych, Yuriy Kosachevych, Volodymyr Kizyma, Roman Kucil (8 terms) and Myron Stebelsky (1989- to the present).

Special recognition, however, is due to those USCAK executives whose far-sighted initiatives and tireless efforts provided the crucial financial and moral assistance to sports in Ukraine, beginning in 1991. Let us salute this remarkable group of activists who made it happen. All of them are currently members of the USCAK executive: Myron Stebelsky, president; Irenaeus Isajiw, vice-president; Omelan Twardowsky, press officer; Alexander Napora, financial secretary and Roman Pyndus, secretary.

Indeed, their contributions have been recognized in Ukraine. Thus, Myron Stebelsky was awarded a certificate signed by Ukraine's president Leonid Kuchma for his "significant personal contribution to the development and strengthening of the Ukrainian state". Messrs. Stebelsky, Twardowsky and Orest Popovych (USCAK Chess Director) were honored with gold medals as "Builders of Ukraine" by the Kyiv-based all-Ukrainian society "Prosvita". The above trio was joined by Messrs. Napora and Pyndus in receiving certificates from the Lviv State Institute of Physical Culture, which recognized them for the "many years of fruitful work directed towards the development of the Ukrainian sports and educational movement beyond the borders of Ukraine".

The name of USCAK has been immortalized in the Museum of Sports Glory in Kyiv, Ukraine, by a permanent exhibition titled "Diaspora – USCAK", displaying documents and mementos related to Ukrainian sports activity in North America.

Of course, the USCAK leadership could not have accomplished all of this alone. So, as we congratulate them in this Jubilee Year, let us also salute all those Ukrainian clubs who organized and hosted the annual USCAK championships in various sports, providing their facilities and financial support. Let us salute the countless tournament organizers, directors, referees, and above all – the competitors, many of whom had to travel long distances to USCAK events, usually at their own expense. It cannot be overemphasized that all of the people involved in USCAK activities – certainly hundreds and perhaps thousands of them over a period of a half a century – have been volunteers, who donated their time, energy and expertise, not only without any financial or other material remuneration, but often incurring considerable out-of-pocket expenses in the process. For example, those who went on the USCAK tour of Ukraine in 1991, paid their own way. Finally, let us salute the generous donors within the patriotic Ukrainian community of North America whose contributions made it possible for USCAK to help finance the first baby steps of the sports establishment of newly independent Ukraine.

Petro Bezpalko, a Kyivan journalist and a student of sports in the Ukrainian diaspora, described USCAK as a unique phenomenon, for which there are no analogs among the diasporas of other nations.

A unique institution deserves to be well documented and its memory well preserved. Some steps in that direction have been taken already. Published in 1980 was the "Propamyatna Knyha" ("Commemorative Book") of USCAK, followed in 1997 by "Na Olimpiyskykh Khvylakh" ("On the Olympic Waves") and in 2002, by a compilation of publications "USCAK and Sports in Ukraine". All of these books are in Ukrainian, although the last compilation does contain 10 articles in English.

The present "Jubilee Almanach" complements the existing historical record, providing future researchers of Ukrainian sports with a treasure trove of information, and ensuring the remarkable legacy of USCAK a well-deserved place of honor in Ukrainian history. It is hoped that this impressive record will provide added inspiration to present and future generations of Ukrainian sports activists in North America and will energize them to new achievements in the tradition of their predecessors.

While some of the clubs that existed at the time of the founding of USCAK are now defunct, several new ones have sprung up to take their place: "Poltava", Rochester, N.Y., "Vatra", Long Island, N.Y., "Karpaty", Ontario, Canada, and the "Stepan Popel Chess Club", Buffalo, N.Y. In 2005 there are 16 sports clubs and youth associations affiliated with USCAK, attesting to its vitality. May the Ukrainian Sports Federation of the U.S.A. and Canada continue to flourish for another 50 years and beyond!

Dr. Orest Popovych, USCAK Chess Director

VOLUME RECORDS HISTORY OF USCAK AND ITS INVOLVEMENT WITH SPORTS IN UKRAINE

"USCAK i Sport v Ukraini: (USCAK and Sport in Ukraine), edited by Omelan Twardowsky. Newark, NJ: USCAK, 2002, 472 pp., $35 (hard cover).

Parsippany, NJ – Sports enthusiasts and, specifically, Ukrainian sports historians alike should find USCAK's most recent publication, "USCAK i Sport v Ukraini", compiled by Omelan Twardowsky, a welcome and valuable resource.

The mostly Ukrainian-language book is a collection of published articles, documents, letters and reports pertaining to the activities of the Ukrainian Sports Federation of the U.S.A. and Canada (USCAK).

In the introduction to the book's English-language section, Dr. Orest Popovych writes: "The present collection offers to average readers as well as historians a selection of original sources, which provide a first-hand account of what the leadership and the members of USCAK have accomplished for the good of Ukrainian sports".

For Ukrainian sport statistic junkies, "USCAK i Sport v Ukraini" is a must. Mr. Twardowsky, USCAK's press officer, has compiled USCAK's 45-year history, including facts and statistics on athletes and competitions, into what Dr. Popovych calls "the most significant published articles and other documents pertaining to the activities of USCAK".

The book includes valuable information on diaspora athletes and looks at competitions in soccer, tennis, volleyball, swimming, chess and Olympic games, to name a few. But, the book also includes information pertinent to USCAK's history, its value and work with sport in Ukraine.

The price of the book includes postage. Anyone interested in a copy should write to: USCAK, 68 Tuxedo Parkway, Newark, NJ 07106-2823. Library of Congress catalogue card number: 02-141123.

"The Ukrainian Weekly", Sunday, October 27, 2002

Виставка єдиного в діяспорі українського спортового журналу "НАШ СПОРТ".

HISTORY OF THE GREAT LAKES CUP

The Ukrainian soccer tournament for the Great Lakes Cup was born of a discussion between Detroit USC "Chernyk's" Vlodko Hnatiuk and Toronto SC "Ukraina's" Bohdan Lypka at a tournament in 1995. Subsequently, Vlodko Hnatiuk pulled Lev Holubec into the tournament planning, while Lev was on work assignment in Detroit.

The first two tournaments were hosted by the Detroit club at the Dibrova Resort, in Brighton, Michigan. Toronto "Ukraina" and Cleveland "Lviv" brought home the cup in 1996 and 1997, respectively. In 1998, the now traditional Memorial Day tournament was hosted by Toronto, who regained control of the Cup trophy with a 1:0 victory over Cleveland "Lviv" in the final. The 1999 GLC was hosted by Cleveland UASC "Lviv" and featured the first participation of Chicago AUYA "Kryla" S.C., who took home the first Men's Over-30 Cup, while visiting Philadelphia "Tryzub" won the Men's Open Cup. Although New York's USC made the trip to the 1997 tournament and Montreal's SC "Ukraina" to the 1998, the 1999 tournament was the first to host seven clubs simultaneously in two divisions, Men's Open and Men's Over-30. Defending cup holder Toronto SC "Ukraina" and host Cleveland UASC "Lviv" were joined by Detroit USC "Chernyk", Chicago FC "Ukraina", Chicago AUYA "Kryla", Newark "Chornomorska Sitch" SC, and Philadelphia UNC "Tryzub" for the two day event.

In 2000, the teams returned to Detroit, where "Kryla" ceded the Men's Over-30 Cup to "Ukraina" and the Men's Open version took a trip to Cleveland with "Lviv". The 2001 Tournament was held in Toronto, where "Lviv" Men's Over-30 won the Cup, and hold it in Cleveland until the tournament in Chicago in 2002. At this tournament "Ukraina" won the Men's Open Cup, the Men's Over-30 was won by Chicago "Kryla". The youth tournament had a larger number of participating teams with Detroit "Chernyk" taking home the trophy. At this time the tournament committee, determined that they will base the Great Lakes Cup around the Men's Over-30 competition and would focus additional energy on building a youth tournament, foregoing an Open Division unless the demand "fed itself" for an Open competition.

The Great Lakes Cup again took place in 2003 in Cleveland with 12 teams in attendance. The Men's Over-30 Cup was again won by Chicago "Kryla" and the youth cup was taken home to Toronto by "Ukraina". The 2004 games took place in Detroit where Chicago "Kryla" again took the Men's Over-30 Cup and Toronto's "Karpaty" took the Youth Cup. There were enough teams to play the Men's Open Cup in 2004 and the Cup was won by Toronto "Ukraina".

In 2005, the Great Lakes Cup is celebrating its 10th year. The tournament is hosted by Toronto's "Ukraina" Sports Association. The tournament is set to take place on the Memorial Day Weekend, May 28-29, 2005 at the Croation Club Karlovac, 5556 Third Line, Milton, Ontario. All North American Ukrainian clubs registered with USCAK in the United States and Canada are welcome to participate in the Great lakes Cup. Ukrainian clubs, from other continents, hold "open invitations" to participate in this tournament.

PAST WINNER'S OF THE GREAT LAKES CUP

Men's Open Winner's

1996 – Toronto "Ukraina"
1997 – Cleveland "Lviv"
1998 – Toronto "Ukraina"
1999 – Philadelphia "Tryzub"
2000 – Cleveland "Lviv"
2001 – Toronto "Ukraina"
2002 – Toronto "Ukraina"
2003 – Yonkers "Krylati"
2004 – Yonkers "Krylati"
2005 – Toronto "Ukraina"

Men's Over-30 Winner's

1999 – Chicago "Kryla"
2000 – Toronto "Ukraina"
2001 – Cleveland "Lviv"
2002 – Chicago "Lions"
2003 – Chicago "Ukraina"
2005 – Chicago "Lions"

ЗМІСТ